

Gn kapitola 1.

[1] Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. [2] Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůň byla tma. Ale nad vodami se vznášel duch Boží. [3] I řekl Bůh: "Buď světlo!" A bylo světlo. [4] Viděl, že světlo je dobré a oddělil světlo od tmy. [5] Světlo nazval Bůh dnem a tmou nazval nocí. Byl večer a bylo jitro, den třetí. [6] I řekl Bůh: "Buď klenba uprostřed vod a odděluj vody od vod!" [7] Učinil klenbu a oddělil vody pod klenbou od vod nad klenbou. A stalo se tak. [8] Klenbu nazval Bůh nebem. Byl večer a bylo jitro, den druhý. [9] I řekl Bůh: "Nahromadte se vody pod nebem na jedno místo a ukaž se souš!" A stalo se tak. [10] Souš nazval Bůh zemí a nahromaděné vody nazval moří. Viděl, že je to dobré. [11] Bůh také řekl: "Zazelenej se země zelení: bylinami, které se rozmnožují semeny, a ovocným stromovým rozmanitého druhu, které na zemi ponese plody se semeny!" A stalo se tak. [12] Země vydala zeleň: rozmanité druhy bylin, které se rozmnožují semeny, a rozmanité druhy stromové, které nese plody se semeny. Bůh viděl, že je to dobré. [13] Byl večer a bylo jitro, den třetí. [14] I řekl Bůh: "Budte světla na nebeské klenbě, aby oddělovala den od noci! Budou na znamení časů, dnů a let. [15] Ta světla ať jsou na nebeské klenbě, aby svítila nad zemí." A stalo se tak. [16] Učinil tedy Bůh dvě veliká světla: větší světlo, aby vládlo ve dne, a menší světlo, aby vládlo v noci; učinil i hvězdy. [17] Bůh je umístil na nebeskou klenbu, aby svítila nad zemí, [18] aby vládlo ve dne a v noci a oddělovala světlo od tmy. Viděl, že je to dobré. [19] Byl večer a bylo jitro, den čtvrtý. [20] I řekl Bůh: "Hemžete se vody živočišnou havětí a létavci létejte nad zemí pod nebeskou klenbou!" [21] I stvořil Bůh veliké netvory a rozmanité druhy všelijakých hbitých živočichů, jimiž se zahemžily vody, stvořil i rozmanité druhy všelijakých okřídlených létavců. Viděl, že je to dobré. [22] A Bůh jim požehnal: "Plodte a množte se a naplňte vody v mořích. Létavci necht' se rozmnoží na zemi." [23] Byl večer a bylo jitro, den pátý. [24] I řekl Bůh: "Vydej země rozmanité druhy živočichů, dobytek, plazy a rozmanité druhy zemské zvěře!" A stalo se tak. [25] Bůh učinil rozmanité druhy zemské zvěře i rozmanité druhy dobytka a rozmanité druhy všelijakých zeměplazů. Viděl, že je to dobré. [26] I řekl Bůh: "Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. Ať lidé panují nad mořskými rybami a nad nebeským ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad každým plazícím se po zemi." [27] Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. [28] A Bůh jim požehnal a řekl jim: "Plodte a množte se a naplňte zemi. Podmaňte ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe." [29] Bůh také řekl: "Hle, dal jsem vám na celé zemi každou bylinu nesoucí semena i každý strom, na němž rostou plody se semeny. To budete mít za pokrm. [30] Veškeré zemské zvěři i všemu nebeskému ptactvu a všemu, co se plazí po zemi, v čem je živá duše, dal jsem za pokrm veškerou zelenou bylinu." A stalo se tak. [31] Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré. Byl večer a bylo jitro den šestý.

Gn kapitola 2.

[1] Tak byla dokončena nebesa i země se všemi svými zástupy. [2] Sedmého dne dokončil Bůh své dílo, které konal; sedmého dne přestal konat veškeré své dílo. [3] A Bůh požehnal a posvětil sedmý den, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo. [4] Toto je rodopis nebe a země, jak byly stvořeny. V den kdy Hospodin Bůh učinil zemi a nebe, [5] nebylo na zemi ještě žádné polní křovisko ani nevzcházela žádná polní bylina, neboť Hospodin Bůh nezavlažoval zemi deštěm a nebylo člověka, který by zemi obdělával. [6] Jen záplava vystupovala ze země a napájela celý zemský povrch. [7] I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdech mu v chřípí dech života. [8] A Hospodin Bůh vysadil zahradu v Edenu na východě a postavil tam člověka, kterého vytvořil. [9] Hospodin Bůh dal vyrůst ze země všemu stromovní žádoucímu na pohled, s plody dobrými k jídlu, uprostřed zahrady pak stromu života a stromu poznání dobrého a zlého. [10] Z Edenu vychází řeka, aby napájela zahradu. Odtud dál se rozděluje a čtyři hlavní toky. [11] Jméno prvního je Pišon; ten obtéká celou zemi Chavílu v již je zlato, [12] a zlato té země je skvělé; je tam také vonná pryskyřice a kámen karneol. [13] Jméno druhé řeky je Gichón; ta obtéká celou zemi Kúš. [14] Jméno třetí řeky je Chidekel; ta teče východně od Asýrie. Čtvrtá řeka je Eufrat. [15] Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu aby ji obdělával a střežil. [16] A Hospodin Bůh člověku přikázal: "Z každého stromu zahrady smíš jíst. [17] Ze stromu poznání dobrého a zlého však najež. V den, kdy bys z něj pojedl, propadneš smrti." [18] I řekl Hospodin Bůh: "Není dobré aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou." [19] Když vytvořil Hospodin Bůh ze země všechnu polní zvěř a všechno nebeské ptactvo, přivedl je k člověku, aby viděl, jak je nazve. [20] Člověk tedy pojmenoval všechna zvířata a nebeské ptactvo i polní zvěř. Ale pro člověka se nenašla pomoc jemu rovná [21] I uvedl Hospodin Bůh na člověka mrákotu, až usnul. Vzal jedno z jeho žeber a uzavřel to místo masem. [22] A Hospodin Bůh utvořil z žeber, které vzal z člověka, ženu a přivedl ji k němu. [23] Člověk zvolal: "Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! Ať muženu se nazývá, vždyť z může vzata jest." [24] Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem. [25] Oba dva byli nazí, člověk i jeho žena, ale nestyděli se.

Gn kapitola 3.

[1] Nejzchytralejší ze vši polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. Řekl ženě: "Jakže, Bůh Vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?" [2] Žena hadovi odvětila: "Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. [3] Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady Bůh řekl: 'Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.'" [4] Had ženu ujišťoval: "Nikoliv, nepropadnete smrti. [5] Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojmíte, otevrou se vám oči a bude jako Bůh znát dobré a zlé." [6] Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavými pro oči, strom slibující vševedoucnost. Vzala proto z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. [7] Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nahí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi. [8] Tu uslyšeli hlas Hospodina Boha procházejícího se po zahradě za denního vánku. I ukryli se člověk a jeho žena před Hospodinem Bohem uprostřed stromové v zahradě. [9] Hospodin Bůh zavolal na člověka: "Kde jsi?" [10] Od odpověděl: "Uslyšel jsem v zahradě tvůj hlas a bál jsem se. A protože jsem nahý ukryl jsem se." [11] Bůh mu řekl: "Kdo ti pověděl, že jsi nahý? Nejedl jsi z toho stromu z něhož jsem ti zakázal jíst?" [12] Člověk odpověděl: "Žena, kterou jsi mi dal, aby při mě stála, ta mi dala z toho stromu a já jsem jedl." [13] Proto řekl Hospodin Bůh ženě: "Cos to učinila?" Žena odpověděla: "Had mě podvedl a já jsem jedla." [14] I řekl Hospodin Bůh hadovi: "Proto žes to učinil buď proklet, vyvržen ode všech zvířat a ode vši polní zvěře. Polezeš po břiše po všechny dny svého života žrát budeš prach. [15] Meze tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrtí hlavu a jemu rozdrtíš patu." [16] Ženě řekl: "Velice rozmnožím tvé trápení i bolesti těhotenství, syny budeš rodit v utrpení budeš dychtit po svém muži, ale on nad tebou bude vládnout." [17] Adamovi řekl: "Uposlechl jsi hlasu své ženy a jedl jsi ze stromu z něhož jsem ti zakázal jíst. Kvůli tobě necht' je země prokleta; po celí svůj život z ní budeš jíst v trápení. [18] Vydá ti jenom trní a hloží a budeš jíst polní byliny. [19] V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se navrátiš." [20] Člověk pojmenoval svou ženu Eva (to je Živa), protože se stala matkou všech živých. [21] Hospodin Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožené suknice a přioděl je. [22] I řekl

Hospodin Bůh: "Teď je člověk jako jeden z nás, zná dobré a zlé. Nepřipustím, aby vztáhl ruku po stromu života, jedl a byl živ navěky." [23] Proto jej Hospodin Bůh vyhnal ze zahrady v Edenu, aby obdělával zemi z níž byl vzat. [24] Tak člověka zapudil. Východně od zahrady v Edenu usadil cheruby s míhajícími se plamenným mečem, aby střežili cestu ke stromu života.

Gn kapitola 4.

[1] I poznal člověk svou ženu Evu a otěhotněla a porodila Kaina. Tu řekla: "Získala jsem muže a tím Hospodina." [2] Dále porodila jeho bratra Ábela. Ábel se stal pastýřem ovcí, ale Kain se stal zemědělcem. [3] Po jisté době přinesl Kain Hospodinu obětní dar z plodin země. [4] Také Ábel přinesl oběť ze svých prvorozených ovcí a z jejich tuku. I shlédl Hospodin na Ábelovi a na jeho obětní dar, [5] na Kaina však a na jeho obětní dar neshlédl. proto Kain vzplanul velikým hněvem a zesinal v tváři. [6] I řekl Hospodin Kainovi: "Proč jsi tak vzplanul? A proč máš tak sinalou tvář? [7] Což nepřijmu i tebe budeš-li konat dobro? Nebudeš-li konat dobro, hřích se uvelebí ve dveřích a bude po tobě dychtit; ty však máš nad ním vládnout." [8] I promluvil Kain ke svému bratru Ábelovi... Když byli na poli, povstal Kain proti svému bratru Ábelovi a zabil jej. [9] Hospodin řekl Kainovi: "Kde je tvůj bratr Ábel?" Odvětil: "Nevím. Cožpak jsem strážcem svého bratra?" [10] Hospodin pravil: "Cos to učinil! Slyš, prolitá krev tvého bratra křičí ke mě ze země. [11] Budeš nyní proklet a vyvržen ze země, která rozevěřela svá ústa, aby z tvé ruky přijala krev tvého bratra. [12] Budeš-li obdělávat půdu, už ti nedá svou sílu. Budeš na zemi psancem a štvancem." [13] Kain Hospodinu odvětil: "Můj zločin je větší, než je možno odčinit. [14] Hle vypudil jsi mě dnes ze země. Budu se muset skrývat před tvou tváří. Stal jsem se na zemi psance a štvance. Každý kdo mě najde bude mě moci zabít." [15] Ale Hospodin řekl: "Nikoliv, kdo by Kaina zabil bude postižen sedmeronásobnou pomstou." A Hospodin poznamenal Kaina znamením, aby jej nikdo, kdo ho najde, nezabil. [16] Kain odešel od tváře Hospodinovi a usadil se v zemi Nódu, východně od Edenu. [17] I poznal Kain svou ženu, ta otěhotněla a porodila Enocha. Tu se dal do stavby města a nazval ho město Enoch, podle jména svého syna. [18] Enochovi se narodil Írad, Írad zplodil Mechuájéla, Mechuájél zplodil Metúšáela, Metúšáel zplodil Lámecha. [19] Lámech pojal dvě ženy; jedna se jmenovala Áda a druhá se jmenovala Sila. [20] Áda porodila Jábala, který se stal praotcem těch kdo přebývají ve stanu a u stáda. [21] Jeho bratr se jmenoval Júbal; ten se stal praotcem všech hrajících na citaru a flétnu. [22] Také Sila porodila, a to Túbal-kaina, mistra všech řemeslníků obrábějících měď a železo. Sestrou Túbal-kainovou byla Naama. [23] Tu řekl Lámech svým ženám: "Ádo a Silo, poslyšte můj hlas, ženy Lámechovy, naslouchejte mé řeči: Zabil jsem muže za své zranění, pacholík za svou jizvu. [24] Bude-li sedmeronásobně pomstěn Kain, tedy Lámech sedmdesátkrát a sedmkrát." [25] I poznal opět Adam svou ženu a ta porodila syna a dala mu jméno Šét (to je Do klína vložený). Řekla: "Bůh mi vložil do klína jiného potomka místo Ábela, kterého zabil Kain." [26] Šétovi se narodil Syn; dal mu jméno Enóš. Tehdy se začalo vzývat jméno Hospodinovo.

Gn kapitola 5.

[1] Toto je výčet rodopisu Adamova: V den kdy Bůh stvořil člověka, učinil jej k podobě Boží. [2] Jako muže a ženu je stvořil, požehnal jim a v den, kdy je stvořil, dal jim jméno Adam (to je Člověk). [3] Ve věku sto třiceti let zplodil Adam syna ke své podobě, podle svého obrazu, a dal mu jméno Šét. [4] Po zplodění Šéta žil Adam ještě osm set let a zplodil syny a dcery. [5] Všech dnů Adamova života bylo devět set třicet let, a umřel. [6] Ve věku sto pěti let zplodil Šét Enóše. [7] Po zplodění Enóše žil Šét osm set sedm let a zplodil syny a dcery. [8] Všech dnů Šétových bylo devět set dvanáct let, a umřel. [9] Ve věku devadesáti let zplodil Enóš Kénana. [10] Po zplodění Kénana žil Enóš osm set patnáct let a zplodil syny a dcery. [11] Všech dnů Enóšových bylo devět set pět let, a umřel. [12] Ve věku sedmdesáti let zplodil Kénan Mahalalela. [13] Po zplodění Mahalalela žil Kénan osm set čtyřicet let a zplodil syny a dcery. [14] Všech dnů Kénanových bylo devět set deset let, a umřel. [15] Ve věku šedesáti pěti let zplodil Mahalalel Jereda. [16] Po zplodění Jereda žil Mahalalel osm set třicet let a zplodil syny a dcery. [17] Všech dnů Mahalelových bylo osm set devadesát pět let, a umřel. [18] Ve věku šedesáti dvou let zplodil Jered Henocha. [19] Po zplodění Henocha žil Jered osm set let a zplodil syny a dcery. [20] Všech dnů Jeredových bylo devět set šedesát dva let, a umřel. [21] Ve věku šedesáti pěti let zplodil Henoch Metušelácha. [22] A chodil Henoch s Bohem po zplodění Metušelácha tři sta let a zplodil syny a dcery. [23] Všech dnů Henochových bylo tři sta šedesát pět let. [24] I chodil Henoch s Bohem. A nebylo ho, neboť ho Bůh vzal. [25] Ve věku sto osmdesáti sedmi let zplodil Metušelách Lámecha. [26] Po zplodění Lámecha žil Metušelách sedm set osmdesát dva let a zplodil syny a dcery. [27] Všech dnů Metušelachových bylo devět set šedesát devět let, a umřel. [28] Ve věku sto osmdesáti dvou let zplodil Lámech syna. [29] Dal mu jméno Noe (to je Odpočinutí). Řekl: "Ten nám dá potěšení a odpočinutí od naší práce a od námahy našich rukou, kterou nám přináší země prokletá Hospodinem. [30] Po zplodění Noeho žil Lámech pět set devadesát pět let a zplodil syny a dcery. [31] Všech dnů Lámechových bylo sedm set sedmdesát sedm let, a umřel. [32] Když bylo Noemu pět set let, zplodil Noe Šéma, Cháma a Jefeta.

Gn kapitola 6.

[1] Když se lidé počali na zemi množit a rodily se jim dcery, viděli synové božští, [2] jak půvabné jsou dcery lidské, a brali si za ženy všechny jichž se jim zachtělo. [3] Hospodin však řekl: "Můj duch se nebude člověkem věčně zaneprazdňovat. Vždyť je jen tělo. Ať je jeho dnů sto dvacet let." [4] Za oněch dnů, kdy synové božští vcházeli k dcerám lidským a ty jim rodily, vznikaly na zemi zrůdy, ba ještě i potom. To jsou ti bohatýři dávnověků, mužové pověstní. [5] I viděl Hospodin, jak se na zemi rozmnožila zlovůla člověka a že každý výtvar jeho myslí i srdce je v každé chvíli jen zlý. [6] Litoval, že na zemi učinil člověka a trápil se ve svém srdci. [7] Řekl: "Člověka, kterého jsem stvořil, smetu z povrchu země, člověka i zvířata, plazi i nebeské ptactvo, neboť lituji, že jsem je učinil." [8] Ale Noe našel u Hospodina milost. [9] Toto je rodopis Noeho: Noe byl muž spravedlivý, bezúhonný ve svém pokolení; Noe chodil s Bohem. [10] A Noe zplodil tři syny: Šéma, Cháma a Jefeta. [11] Země však byla před Bohem zkažená a plná násilí. [12] Bůh pohleděl na zemi; byla zcela zkažená, protože všechno tvorstvo pokazilo na zemi svou cestu. [13] I řekl Bůh Noemu: "Rozhodl jsem se skoncovat se vším tvorstvem, neboť země je plná lidského násilí. Zahladím je i se zemí. [14] Udělej si archy z goferového dřeva. V arše uděleš komůrky a vysmolíš ji uvnitř i zvenčí smolou. [15] A uděleš ji takto: "Délka archy bude tři sta loket, šířka padesát loket a výška třicet loket. [16] Archa bude mít světlík; na loket odshora jej ukončíš a do boku archy vsadíš dveře. Uděleš v ní spodní, druhé i třetí patro. [17] Hle, já uvedu potopu, vody na zemi, a zahladím tak zpod nebe všechno tvorstvo, v němž je duch života. Všechno, co je na zemi, zhyne. [18] S tebou však učiním smlouvu. Vejdeš do archy a s tebou tvoji sinové, tvá žena i ženy tvých synů. [19] A ze všeho, co je živé, ze všeho tvorstva, uvedeš vždy po páru do archy, aby s tebou zůstali naživu; samec a samice to budou. [20] Z rozmanitých druhů ptactva a z rozmanitých druhů zvířat a ze všech zeměplazů rozmanitých druhů, z

každého po páru vejdu k tobě, aby se zachránili při životě. [21] Ty pak si naber z obživě různou potravu, nashromáždí si ji, a bude tobě i jim za pokrm." [22] Noe udělal všechno přesně tak, jak mu Bůh přikázal.

Gn kapitola 7.

[1] I řekl Hospodin Noemu: "Vejdí ty a celý tvůj dům do archy, neboť vidím, že ty jsi v tomto pokolení jediný můj spravedlivý. [2] Ze všech zvířat čistých vezmeš s sebou po sedmi párech, samce a samici, ale ze zvířat, která nejsou čistá, jen po páru, samce a samici. [3] Také z nebeského ptactva po sedmi párech, samce a samici, aby zůstalo na živu potomstvo na celé zemi, [4] neboť již za sedm dní sešlu na zemi déšť, který potrvá čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Smetu z povrchu země vše, co povstalo, co jsem učinil." [5] Noe udělal všechno, jak mu Hospodin přikázal. [6] Šest set let bylo Noemu, když nastala potopa, vody na zemi. [7] Před vodami potopy vešel Noe a s ním jeho synové i jeho žena a ženy jeho synů do archy. [8] Z čistých zvířat i ze zvířat, které nejsou čistá, z ptactva i ze všeho, co se plazí po zemi, [9] vždy po páru vešli samec a samice k Noemu do archy, jak Bůh přikázal. [10] Po sedmi dnech pak pronikly na zemi vody potopy. [11] V šestistém roce života Noeho, sedmnáctý den druhého měsíce, se provalily všechny prameny obrovské propastné tůně a nebeské propusti se otevřely. [12] Nad zemí se strhl lijavec a trval čtyřicet dní a čtyřicet nocí. [13] Právě toho dne vešli Noe i Šém, Chám a Jefet, synové Noeho, i žena Noeho a tři ženy jeho synů s nimi do archy, [14] oni i všechny zvěř rozmanitých druhů, všechen dobytek rozmanitých druhů, všichni plazící se zeměplazi rozmanitých druhů i všechno ptactvo rozmanitých druhů, každý pták, každý okřídlenec. [15] Vešli k Noemu do archy vždy pár po páru ze všeho tvorstva, v němž je duch života. [16] Vcházelí samec a samice ze všeho tvorstva, jak mu Bůh přikázal. A Hospodin za ním zavřel. [17] Potopa na zemi trvala čtyřicet dní, vod přibývalo, až nadnesly archu, takže se zdvihla od země. [18] Vody zmohutněly a stále jich na zemi přibývalo. Archa plula po hladině vod. [19] Vody na zemi převelice zmohutněly, až přikryly všechny vysoké hory, které jsou pod nebesy. [20] Do výšky patnácti loket vystoupily vody, když byly přikryty hory. [21] A zahynulo všechno tvorstvo, které se na zemi pohybuje, ptactvo, dobytek i zvěř a také všechna na zemi se hemžící havěť, i každý člověk. [22] Všechno co mělo v chřípích dech ducha života, cokoli bylo na suché zemi, pomřelo. [23] Tak smetl Bůh vše, co povstalo, co bylo na povrchu země: od lidí až po zvířata, po plazy a nebeské ptactvo, všechno bylo smeteno ze země. Zachován byl pouze Noe a to, co bylo v arše. [24] Mohutně stály vody na zemi po sto padesát dnů.

Gn kapitola 8.

[1] Bůh však pamatoval na Noeho i na všechnu zvěř a všechen dobytek, který s ním byl v arše. Způsobil, že nad zemí zavanul vítr a vody se uklidnily. [2] Byly ucpány prameny propastné tůně i nebeské propusti a byl zadržen lijavec z nebe [3] Když přešlo sto padesát dnů, začaly vody ze země ustupovat a opadávat, [4] takže sedmnáctého dne sedmého měsíce archa spočinula na pohoří Araratu. [5] A vody ustupovaly a opadávaly až do desátého měsíce; prvního dne desátého měsíce a objevily vrcholky hor. [6] Když pak přešlo čtyřicet dnů, otevřel Noe v arše okno, které udělal, [7] a vypustil krkavce; ten vylétával a vracel se, dokud se vody na zemi nevysušily. [9] Holubice však nenalezla místo, kde by její noha mohla spočinout, a vrátila se k němu do archy, neboť vody dosud pokrývaly povrch celé země. Vztáhl tedy ruku, vzal ji a vnesl ji k sobě do archy. [8] Pak vypustil holubici, kterou měl u sebe, aby viděl, zda vody z povrchu země ustoupily. [10] Čekal ještě dalších sedm dní a znovu vypustil holubici z archy. [11] A holubice k němu v době večerní přilétla, a hle, měla v zobáčku čerstvý olivový lístek. Tak Noe poznal, že vody ze země ustoupily. [12] Čekal ještě dalších sedm dní a opět vypustil holubici; už se však k němu zpátky nevrátila. [13] Léta šestistého prvního, první den prvního měsíce, začaly vody na zemi vysychat. Tu Noe odsunul příklop archy a spatřil, že povrch země osychá. [14] Dvacátého sedmého dne druhého měsíce byla země suchá. [15] I promluvil Bůh k Noemu: [16] "Vyjdi z archy, ty a s tebou tvá žena i tvoji synové a ženy tvých synů. [17] Vyveď s sebou všechno tvorstvo, jež je s tebou všechnu zvěř i ptactvo a dobytek a všechnu havěť plazící se po zemi. Ať se na zemi hemží, ať se na zemi plodí a množí." [18] Noe tedy vyšel a s ním jeho synové a jeho žena a ženy jeho synů. [19] Všechna zvěř, všechna havěť a všechno ptactvo, vše, co se plazí po zemi, vyšlo podle svých čeledí z archy. [20] Noe pak vybudoval Hospodinu oltář a vzal ze všech čistých dobytčat i ze všeho čistého ptactva a zapálil na tom oltáři oběti zápalné. [21] I učil Hospodin libou vůní a řekl si v srdci: "Už nikdy nebudu zločinit zemi kvůli člověku, přestože každý výtvor lidského srdce je od mládí zlý, už nikdy nezhubím všechno živé, jako jsem učinil. [22] Setba i žeň a chlad i žár, léto i zima a den i noc nikdy nepřestanou po všechny dny země."

Gn kapitola 9.

[1] Bůh Noemu a jeho synům požeňal a řekl jim: "Plodte a množte se a naplňte zemi. [2] Bázeň před vámi a děs z vás padnou na všechnu zemskou zvěř i na všechno nebeské ptactvo; se vším, co se hýbe na zemi, i se všemi mořskými rybami jsou vám vydáni do rukou. [3] Každý pohybující se živočich vám bude za pokrm; jako zelenou bylinu vám dávám i toto všechno. [4] Jen maso oživené krví nesmíte jíst. [5] A krev která vás oživuje, budu vyhledávat. Budu za ni volat k odpovědnosti každé zvíře i člověka; za život člověka budu volat k odpovědnosti každého jeho bratra. [6] Kdo prolíje krev člověka toho krev bude člověkem prolita, neboť člověka Bůh učinil, aby byl obrazem Božím. [7] Vy pak se plodte a množte, hemžete se na zemi a množte se na ní." [8] Bůh řekl Noemu a jeho synům: [9] Hle, já ustavuji svou smlouvu s vámi a s vaším potomstvem [10] i s každým živým tvorem, který je s vámi, s ptactvem s dobytčím i s veškerou zemskou zvěří, která je s vámi, se všemi, kdo vyšli z archy, včetně zemské zvěře. [11] Ustavuji s vámi svou smlouvu. Už nebude vyhlazeno všechno tvorstvo vodami potopy a nedojde již k potopě, která by zahladila zemi." [12] Dále Bůh řekl: "Toto je znamení smlouvy, jež kladu mezi sebe a vás i každého živého tvora, který je s vámi, pro pokolení všech věků: [13] Položil jsem na oblak svou duhu, aby byla znamením smlouvy mezi mnou a zemi. [14] Kdykoli zahalím zemi oblakem a na oblaku se ukáže duha, [15] rozpomenou se na svou smlouvu mezi mnou a vámi i veškerým živým tvorstvem, a vody již nikdy nezpůsobí potopu ke zkáze všeho tvorstva. [16] Ukáže-li se na oblaku duha, pohlédnu na ní a rozpomenou se na věčnou smlouvu mezi Bohem a veškerým živým tvorstvem, které je na zemi." [17] Řekl pak Bůh Noemu: "Toto je znamení smlouvy, kterou jsem ustavil mezi sebou a veškerým tvorstvem, které je na zemi." [18] Synové Noeho, kteří vyšli z archy, byli Šém, Chám a Jefet; Chám je otec Kenaanův. [19] Tito tři jsou synové Noeho; podle nich se rozdělila celá země. [20] I začal Noe obdělávat půdu a vysadil vinici. [21] Napil se pak vína, opil se a odkryl uprostřed svého stanu. [22] Chám, otec Kenaanův, spatřil svého otce obnaženého a pověděl to venku oběma svým bratřím. [23] Ale Šém a Jefet vzali plášť, vložili si jej na ramena a jdouce pozpátku přikryli nahotu svého otce. Tvář měli odvrácenou, takže nahotu svého otce nespapřili. [24] Když Noe procitl z opojení a zvěděl, co mu provedl jeho nejmladší syn, [25] řekl: "Proklet buď Kenaan, ať je nejbídnějším

otrokem svých bratří!" [26] Dále řekl: "Požehnan buď Hospodin, Bůh Šémův. Ať je Kenaan jejich otrokem! [27] Kéž Bůh Jefetovi dopřeje bydlet ve stanech Šémových. Ať je Kenaan jejich otrokem!" [28] Po potopě žil Noe tři sta padesát let. [29] Všech dnů Noeho bylo devět set padesát let, a umřel.

Gn kapitola 10.

[1] Toto je rodopis synů Noeho: Šém, Chám a Jefet. Po potopě se jim narodili synové. [2] Synové Jefetovi : Gomer a Mágog a Mádaj, Jávan a Túbal, Mešek a Tíras. [3] Synové Gomerovi: Aškenaz a Bífat a Togarma. [4] Synové Jávanovi: Elíša a Taršiš, Kitejci a Dódanci. [5] Z nich vzešly ostrovní pronárody v různých zemích, pronárody různého jazyka a různých čeledí. [6] Synové Chámovi : Kúš a Misrajim, Pút a Kenaan. [7] Synové Kúšovi: Seba a Chavíla, Sabta a Raemaa Sabteka. Synové Baemovi: Šeba a Dedán. [8] Kúš pak zplodil Nimroda; ten se stal na zemi prvním bohatýrem. [9] Byl to bohatýrský lovec před Hospodinem; proto se říká: Jako Nimrod, bohatýrský lovec před Hospodinem. [10] Počátkem jeho království byl Babylón, Ereke, Akad a Kalné v zemi Šineáru. [11] Z této země vyšel do Asýrie a vystavěl Ninive - i Bechobót-ír a Kelach [12] a Resen mezi Ninivem a Kelachem - to je to veliké město. [13] Misrajim zplodil Lúďany a Anámce, Lehábany a Naftúchany [14] i Patrúsany a Kaslúchany - z nich vyšli Pelištejci - a Kaftórci. [15] Kenaan zplodil Sidóna, svého prvorozeného, a Chéta, [16] Jebúsejce, Emorejce a Girgašeje [17] i Chivejce, Arkejce a Síňana, [18] Arváďana a Semárce a Chamáfana. Potom se čeledi kenaanské rozptýlily. [19] Pomezí kenaanské se táhlo od Sidónu směrem přes Gerar až ke Gáze, směrem přes Sodomu, Gomoru, Admu a Sebúim až k Leše. [20] To jsou synové Chámovi v různých zemích, pronárody různých čeledí a jazyků. [21] Také Šémovi, praotci všech Heberovců staršímu bratrovi Jefeta se narodili synové [22] Synové Šémovi: Élam a Ašúr, Arpakšád a Lúd a Aram. [23] Synové Aramovi: Us a Chûl Geter a Maš. [24] Arpakšád zplodil Šelacha a Šelach zplodil Hebera. [25] Heberovi se narodili dva synové: jméno jednoho bylo Peleg (to je Rozčlenění) neboť za jeho dnů byla země rozčleněna; a jméno jeho bratra bylo Joktán. [26] Joktán pak zplodil Almódada a Šelefa, Chasarmáveta a Jeracha, [27] Hadórama a Uzala a Diklu, [28] Óbala a Abímaela a Šebu, [29] Ofíra a Chavílu a Jóbaba; ti všichni jsou synové Joktánovi. [30] Jejich sídliště bylo od Méši směrem k Sefáru, hoře na východě. [31] To jsou synové Šémovi různých čeledí a různých jazyků, různé pronárody v různých zemích. [32] To jsou čeledi synů Noeho podle jejich rodopisu v různých pronárodech; z nich pak po potopě vzešly všechny pronárody na zemi.

Gn kapitola 11.

[1] Celá země byla jednotná v řeči i v činech. [2] Když táhli na východ našli v zemi Šineáru pláň a usadili se tam. [3] Tu si řekli vespolek: "Nuže, nadělejme cihel a důkladně je vypalme." Cihly měli místo kamene a asfalt místo hlíny. [4] Nato řekli: "Nuže, vybudujme si město a věž jejíž vrchol bude v nebi. Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi." [5] I sestoupil Hospodin, aby zhlédl město i věž které synové lidští buďovali. [6] Hospodin totiž řekl. "Hle, jsou jeden lid a všichni mají jednu řeč. A toto je teprve začátek jejich díla. Pak nebudou chtít ustoupit od ničeho, co si usmyslí provést. [7] Nuže sestoupíme a zmateme jim tam řeč aby si navzájem nerozuměli." [8] I rozehnal je Hospodin po celé zemi, takže upustili od budování města. [9] Proto se jeho jméno nazývá Bábél (to je zmatek), že tam Hospodin zmátl řeč veškeré země a lid rozehnal po cele zemi. [10] Toto je rodopis Šémův: Když bylo Šémovi sto let, zplodil Arpakšáda, druhého roku po potopě. [11] Po zplodění Arpakšáda žil Šém pět set let a zplodil syny a dcery. [12] Arpakšád pak žil třicet pět let a zplodil Šelacha. [13] Po zplodění Šelacha žil Arpakšád čtyři sta tři léta a zplodil syny a dcery. [14] Šelach pak žil třicet let a zplodil Hebera. [15] Po zplodění Hebera žil Šelach čtyři sta tři léta a zplodil syny a dcery. [16] Ve věku třiceti čtyř let zplodil Heber Pelega. [17] Po zplodění Pelega žil Heber čtyři sta třicet let a zplodil syny a dcery. [18] Ve věku třiceti let zplodil Peleg Reúa. [19] Po zplodění Reúa žil Peleg dvě stě devět let a zplodil syny a dcery. [20] Ve věku třiceti dvou let zplodil Reú Serúga. [21] Po zplodění Serúga žil Reú dvě stě sedm let a zplodil syny a dcery. [22] Ve věku třiceti let zplodil Serúg Náchora. [23] Po zplodění Náchora žil Serúg dvě stě let a zplodil syny a dcery. [24] Ve věku dvaceti devíti let zplodil Náchor Teracha. [25] Po zplodění Teracha žil Náchor sto devatenáct let a zplodil syny a dcery. [26] Ve věku sedmdesáti let zplodil Terach Abrama, Náchora a Hárana. [27] Toto je rodopis Terachův: Terach zplodil Abrama, Náchora a Hárana. Háran zplodil Lota. [28] Háran umřel před svým otcem Terachem v rodné zemi, v Kaldejském Uru. [29] Abram a Náchor si vzali ženy: Žena Abramova se jmenovala Sáráj a žena Náchorova Milka, dcera Hárana, otce Milky a Jisky. [30] Sáráj však byla neplodná, neměla dítě. [31] I vzal Terach svého syna Abrama a vnuka Lota, syna Háranova, a snachu Sáráj, ženu svého syna Abrama, a vyšli spolu z Kaldejského Uru. Cestou do země kenaanské přišli do Cháranu a usadili se tam. [32] Dnů Terachových bylo dvě stě pět let, když v Cháranu umřel.

Gn kapitola 12.

[1] I řekl Hospodin Abramovi: "Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu. [2] Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnaním! [3] Požehnám těm, kdo žehnají tobě, proklejí ty, kdo ti zlořečí. V tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země." [4] A Abram se vydal na cestu, jak mu Hospodin přikázal. Šel s ním také Lot. Abramovi bylo sedmdesát pět let, když odešel z Cháranu. [5] Vzal svou ženu Sáráj a Lota, syna svého bratra, se vším jměním, jehož nabyli, i duše, které získali v Cháranu. Vyšli a ubírali se do země kenaanské a přišli tam. [6] Abram prošel zemí až k místu Šekemu, až k božíšti Móre; tehdy v té zemi byli Kenaanci. [7] I ukázal se Abramovi Hospodin a řekl: "Tuto zemi dám tvému potomstvu." Proto tam Abram vybuďoval oltář Hospodinu, který se mu ukázal. [8] Odtud táhl dál na horu, která je východně od Bét-elu, a postavil svůj stan mezi Bét-elem na západě a Ajem na východě. Také tam vybuďoval Hospodinu oltář a vzýval Hospodinovo jméno. [9] Pak se vydal na další cestu směrem k Negebu [10] I nastal v zemi hlad. Tu Abram sestoupil do Egypta, aby tam pobyl jako host, neboť na zemi těžce doléhal hlad. [11] Když už se chystal vejít do Egypta, řekl své ženě Sáráji: "Vím dobře, že jsi žena krásného vzhledu. [12] Až tě spatří Egypťané, řeknou si: 'To je jeho žena.' Mne zabijí a tebe si ponechají živou. [13] Říkej tedy, žes mou sestrou, aby se mi kvůli tobě dobře dařilo a abych tvou zásluhou zůstal naživu." [14] Když pak Abram vešel do Egypta, spatřili Egypťané tu ženu, jak velice je krásná. [15] Spatřila ji také faraónova knížata a vychválila ji faraónovi. Byla proto vzata do domu faraóna [16] a ten kvůli ní prokázal Abramovi mnoho dobrého, takže měl brav a skot a osly i otroky a otrokyně i oslice a velbloudy. [17] Ale faraóna a jeho dům ranil Hospodin velkými ranami kvůli Abramově ženě Sáráji. [18] Farao tedy Abrama předvolal a řekl: "Jak ses to ke mně zachoval? Proč jsi mi nepověděl, že to je tvá žena? [19] Proč jsi říkal: 'To je má sestra'? Vždyť já jsem si ji vzal za ženu. Tady ji máš, vezmi si ji a jdi!" [20] A farao o něm vydal svým lidem příkaz. Vyhostili jej i jeho ženu se vším, co měl.

Gn kapitola 13.

[1] I vystoupil Abram z Egypta se svou ženou a se vším, co měl, do Negebu; byl s ním i Lot. [2] Abram byl velice zámožný, měl stáda, stříbro i zlato. [3] Postupoval po stanovištích od Negebu až k Bét-elu, na místo mezi Bét-elem a Ajem, kde byl zprvu jeho stan, [4] k místu, kde předtím postavil oltář; tam vyzýval Abram Hospodinovo jméno. [5] Také Lot, který putoval s Abramem, měl brav a skot i stany. [6] Země jim však nevynášela tolik, aby mohli sídlit pospolu, a jejich jmění bylo tak značné, že nemohli sídlit pohromadě. [7] Proto došlo k rozepři mezi pastýři stáda Abramova a pastýři stáda Lotova. Tehdy v zemi sídlili Kenaanci a Perizejci. [8] Tu řekl Abram Lotovi: "Ať nejsou rozepře mezi mnou a tebou a mezi pastýři mými a tvými, vždyť jsme muži bratři. [9] Zdalipak není před tebou celá země? Odděl se prosím ode mne. Dáš-li se na levo, já se dám napravo. Dáš-li se ty napravo, já se dám nalevo." [10] Lot se rozhlédl a spatřil celý okrsek Jordánu směrem k Sóaru, že je celý zavlažován, že je jako zahrada Hospodinova, jako země egyptská. To bylo předtím, než Hospodin zničil Sodomu a Gomoru. [11] Proto si Lot vybral celý okrsek Jordánu a odtáhl na východ. Tak se od sebe oddělili. [12] Abram se usadil v zemi kenaanské a Lot se usadil v městech toho okrsku a stanoval až u Sodomy. [13] Sodomští muži však byli před Hospodinem velice zlí a hříšní. [14] Poté, co se Lot od něho oddělil, řekl Hospodin Abramovi: "Rozhlédni se z místa, na němž jsi, pohlédni na sever i na jih, na východ i na západ, [15] neboť celou tu zemi, kterou vidíš, dám tobě a tvému potomstvu až navěky. [16] A učiním, že tvého potomstva bude jako prachu země. Budeli kdo moci sečíst prach země, pak bude i tvé potomstvo sečteno. [17] Teď projdi křížem krážem tuto zemi, neboť ti ji dávám." [18] Hnul se tedy Abram se stany, přišel a usadil se při božišti Mamre, které je u Chebrónu. I tam vybudoval Hospodinu oltář.

Gn kapitola 14.

[1] V oněch dnech šineárský král Amráfel elasarický král Arjók, élamský král Kedorladmer a král pronándů Tideál [2] vedli válku proti Bérovi králi sodomshému Biršovi králi gomorskému, Šineábovi, králi ademskému, Šemeberovi, králi sebójskému, a králi Bely, což je Sóar. [3] Tito všichni tvořili spolek při dolině Sidímu, kde je nyní Solné moře. [4] Dvanáct let otročili Kedorlaómerovi, třináctého roku se vzbouřili. [5] Čtrnáctého roku přitáhl Kedorlaómer a králové, kteří byli s ním, a pobili Ráfejce v Aštarót-karnajimu, Zuzejce v Hámu, Emejce na planině kirjatajmské [6] a Chorejce v jejich horách seírských až k El-páranu, který leží proti stepi. [7] Pak přitáhli obchvatem k Ěnmišpátu, což je Kádeš, a pobili vše na poli Amálekovců i Emorejce, kteří sídlili v Chasesón-támaru. [8] Tu vytáhl král sodomský a král gomorský a král ademský a král sebójský a král belský, totiž sóarský, a seřadili se v dolině Sidímu k boji proti nim, to jest: [9] proti élamskému králi Kedorlaómerovi, králi pronárodů Tideálovi, šineárskému králi Amráfelovi a elasarickému králi Arjókovi; čtyři králové a proti pěti. [10] Dolina Sidím je plná asphaltových studní. Král sodomský a gomorský se do nich při útěku propadli. Ti, kteří zůstali, utekli do hor. [11] Útočníci pak pobrali všechno jmění Sodomy a Gomory i všechny potraviny a odtáhli. [12] Vzali s sebou též Abramova synovce Lota s jeho jméním, sídlil totiž v Sodomě, a odtáhli. [13] Tu přišel uprchlík a pověděl o tom Hebreji Abramovi, který bydlil při božišti Emorejce Mamreho, bratra Eškólova a bratra Aněrova; ti byli s Abramem spjati smlouvou. [14] Když Abram uslyšel, že Jeho bratr byl zajat, vytrhl se svými třemi sty osmnácti zasvěcenci, zrozenými v jeho domě, a sledoval útočníky až k Danu. [15] V noci se pak proti nim se svými služebníky rozestavil a pobíjel je a pronásledoval až po Chóru, jež je na sever od Damašku. [16] Všechno jmění přinesl zpět a nazpět přivedl též svého bratra Lota s jeho jméním, i ženy a lid. [17] Když se vracel po vítězství nad Kedorlaómerem a nad králi kteří stáli na jeho straně vyšel mu vstříc král sodomský k dolině Šáve, což je Dolina královská. [18] A šálemský král Malkísedek přinesl chléb a víno; byl totiž knězem Boha Nejvyššího. [19] Požehnal mu: "Požehnan buď Abram Bohu Nejvyššímu, jemuž patří nebesa i země. [20] Požehnan buď sám Bůh Nejvyšší, jenž ti vydal do rukou tvé protivníky." Tehdy mu dal desátek ze všeho. [21] Pak řekl Abramovi král Sodomy: "Dej mi lidi, a jmění si nech." [22] Abram však sodomshému králi odpověděl: "Pozdvihl jsem ruku k Hospodinu, Bohu Nejvyššímu, jemuž patří nebesa i země, [23] že z ničeho co je tvé, nevezmu nitku ani řemínek k opánekům abys neřekl: 'Já jsem učinil Abrama bohatým.'" [24] Sám nechci nic, jen to, co snědla družina, a podíl pro muže, kteří šli se mnou; Anér, Eškól a Mamre, ti ať vezmou svůj podíl."

Gn kapitola 15.

[1] Po těchto událostech se stalo k Abramovi ve vidění slovo Hospodinovo: "Nic se neboj, Abrame, já jsem tvůj štít, tvá přehojná odměna". [2] Abram však řekl: "Panovníku Hospodine, co mi chceš dát? Jsem stále bezdětný. Nárok na můj dům bude mít damašský Elizezer." [3] Abram dále řekl: "Ach, nedopřáls mi potomka. To má být mým dědicem správce mého domu?" [4] Hospodin však prohlásil: "Ten tvým dědicem nebude. Tvým dědicem bude ten, který vzejde z tvého lůna." [5] Vyvedl ho ven a pravil: "Pohled' na nebe a sečti hvězdy, dokážeš-li je spočítat." A dodal: "Tak tomu bude s tvým potomstvem". [6] Abram Hospodinovi uvěřil a on mu to připočetl jako spravedlnost. [7] A řekl mu: "Já jsem Hospodin, já jsem tě vyvedl z Kaldejského Uru, abych ti dal do vlastnictví tuto zemi." [8] Abram odpověděl: "Panovníku Hospodine, podle čeho poznám, že jí obdržím?" [9] I řekl mu: "Vezmi pro mne tříletou krávu a tříletou kozu a tříletého berana, hrdličku a holoubě." [10] Vzal tedy pro něho to všechno, rozpůlil a dal jednu půlku proti druhé; ptáky však nepůlil. [11] Tu se na ta mrtvá těla slétli dravci a Abram je odháněl. [12] Když se slunce chýlilo k západu, padly na Abrama mrákoty. A hle, padl na něho přístrach a veliká temnota. [13] Tu Hospodin Abramovi řekl: "Věz naprosto jistě, že tvoji potomci budou žít jako hosté v zemi, která nebude jejich; budou tam otročit a budou tam pokořováni po čtyři sta let. [14] Avšak proti pronárodu, jemuž budou otročit, povedu při. Potom odejdou s velkým jméním. [15] Ty vejdeš ke svým otcům v pokoji, budeš pohřben v utěšeném stáří. [16] Sem se vrátí teprve čtvrté pokolení, neboť dosud není dovršena míra Emorejcovy nepravosti". [17] Když pak slunce zapadlo a nastala tma tmoucí, hle, objevila se dýmající pec a mezi těmi rozpůlenými kusy prošla ohnivá pochodeň. [18] V ten den uzavřel Hospodin s Abramem smlouvu: "Tvému potomstvu dávám tuto zemi od řeky Egyptské až k řece veliké, řece Eufratu, [19] zemi Kénijců, Kenazejců a Kadmónců, [20] Chetejců, Perizejců a Rafájců, [21] Emorejců, Kenaanců, Girmašejců a Jebúsejců."

Gn kapitola 16.

[1] Sáráj, žena Abramova, mu nerodila. Měla egyptskou otrokyni, která se jmenovala Hagar. [2] Jednou řekla Sáráj Abramovi: "Hle, Hospodin mi nedopřál, abych rodila, vejdi tedy k mé otrokyni, snad budu mít syna z ní." Abram Sárájiny rady uposlechl. [3] Vzala tedy Abramova žena Sáráj svou otrokyni, Hagaru egyptskou, deset let potom, co se Abram usadil v kenaanské zemi a dala ji svému muži Abramovi za ženu. [4] I vešel k Hagaře a ona otěhotněla. Když viděla, že je těhotná přestala si své paní vážit. [5] Tu řekla Sáráj Abramovi: "Mé přikofí musíš odčinit. Sama jsem ti dala svoji otrokyni

do náruče, ale ona, jakmile uviděla, že je těhotná, přestala si mě vážit. Ať mezi mnou a tebou rozsoudí Hospodin." [6] Abram Sáraji odvětil: "Hle, otrokyně je v tvých rukou, nalož s ní, jak uznáš za dobré." Od té doby ji Sáráj pokořovala tak, že od ní uprchla. [7] Nalezl ji Hospodinův posel ve stepi nad pramenem vody, nad pramenem při cestě do Šúru, [8] a otázal se jí: "Hagaro, otrokyně Sáraje, odkud jsi přišla a kam jdeš?" Odvětila: "Prchám od své paní Sáraje." [9] Hospodinův posel jí řekl: "Navrať se ke své paní a pokoř se pod její ruku." [10] Dále jí řekl: "Velice rozmnožím tvé potomstvo, takže je nebude možno ani spočítat." [11] A dodal: "Hle, jsi těhotná, porodíš syna a dáš mu jméno Izmael (to je Slyší Bůh), neboť Hospodin tě ve tvém pokoření slyšel. [12] Bude to člověk nezkrotný, jeho ruka bude proti všem a ruce všech budou proti němu; bude stát proti všem svým bratřím". [13] I nazvala Hagar Hospodina, který k ní promluvil, "Bůh vševidoucí", neboť řekla: "Zda právě zde jsem nesměla pohlédnout za tím, který mě vidí?" [14] Proto se ta studně nazývá Studnicí Živého, který mě vidí; je mezi Kádešem a Beredem. [15] Hagar porodila Abramovi syna. Abram nazval svého syna, kterého Hagar porodila, Izmael. [16] Abramovi bylo osmdesát šest let, když mu Hagar porodila Izmaela.

Gn kapitola 17.

[1] Když bylo Abramovi devětadevadesát let, ukázal se mu Hospodin a řekl: "Já jsem Bůh všemohoucí, choď stále přede mnou, buď bezúhonný! [2] Mezi sebe a tebe kladu svou smlouvu; převelice tě rozmnožím." [3] Tu padl Abram na tvář a Bůh k němu mluvil: [4] "Já jsem! A toto je má smlouva s tebou: Staneš se praotcem hlučícího davu pronárodů. [5] Nebudeš se už nazývat Abram; tvé jméno bude Abraham. Určil jsem tě za otce hlučícího davu pronárodů. [6] Převelice tě rozplodím a učiním z tebe pronárody i králové z tebe vzejdou. [7] Smlouvu mezi sebou a tebou i tvým potomstvem ve všech pokoleních činím totiž smlouvou věčnou, že budu Bohem tobě i tvému potomstvu. [8] A tobě i tvému potomstvu dávám do věčného vlastnictví zemi, v níž jsi hostem, tu celou zemi kenaanskou. A budu jim Bohem." [9] Bůh dále Abrahamovi řekl: "Ty i tvoje potomstvo budete mou smlouvu zachovávat ve všech pokoleních. [10] Znamením mé smlouvy mezi mnou a vámi i tvým potomstvem kterou budete zachovávat, bude toto: Každý mezi vámi, kdo je mužského pohlaví bude obřezán. [11] Dáte obřezat své neobřezané tělo a to bude znamením smlouvy mezi mnou a vámi. [12] Po všechna pokolení každý, kdo je mezi vámi mužského pohlaví, bude osmého dne po narození obřezán, doma zrozený i koupený za stříbro od kteréhokoli cizince, který není z tvého potomstva [13] Musí být obřezán každý zrozený v tvém domě i koupený za stříbro. Tak bude má smlouva na vašem těle smlouvou věčnou. [14] Neobřezanec který by nedal své neobřezané tělo obřezat, bude ze svého lidu vyobcován; porušil mou smlouvu. [15] Bůh také Abrahamovi řekl: "Svou ženu nebudeš nazývat Sáráj, její jméno bude Sára (to je Kněžna). [16] Požehnám ji a dám ti také z ní syna; požehnám ji a stane se matkou pronárodů a vzejdou z ní králové národů." [17] Tu padl Abraham na tvář, usmál se a v duchu si řekl: "Což se může narodit syn stoletému? Cožpak bude Sára rodit v devadesáti?" [18] Proto Abraham Bohu řekl: "Kéž by Izmael žil v tvé blízkosti!" [19] Bůh však pravil: "A přece ti tvá žena Sára porodí syna a nazveš ho Izák (to je Smíšek). Svou smlouvu s ním ustavím pro jeho potomstvo jako smlouvu věčnou. [20] A pokud jde o Izmaela, vyslyšel jsem tě: Hle, požehnám mu a rozplodím a rozmnožím ho převelice; zplodí dvanáct knížat a učiním z něho veliký národ. [21] Ale svoji smlouvu ustavím s Izákem, kterého ti porodí Sára příštího roku v tomto čase." [22] Bůh skončil rozmluvu s Abrahamem a vystoupil od něho. [23] Abraham tedy vzal svého syna Izmaela a všechny zrozené ve svém domě i všechny koupené za stříbro, všechnu svou čeleď mužského pohlaví, a obřezal jejich neobřezané tělo hned toho dne, kdy k němu Bůh promluvil. [24] Abrahamovi bylo devětadevadesát let, když jeho neobřezané tělo bylo obřezáno. [25] Jeho synu Izmaelovi bylo třináct let, když bylo jeho neobřezané tělo obřezáno. [26] Abraham i jeho syn Izmael byli obřezáni v týž den. [27] Také všechna jeho čeleď, ať doma zrození či za stříbro od cizince koupení, byli obřezáni s ním.

Gn kapitola 18.

[1] I ukázal se Hospodin Abrahamovi při bojišti Mamre, když seděl za denního horka ve dveřích stanu. [2] Rozhlédl se a spatřil: Hle, naproti němu stojí tři muži. Jakmile je spatřil, vyběhl jim ze dveří stanu vstříc sklonil se k zemi [3] a řekl: "Panovníku, jestliže jsem u tebe našel milost, nepomíjej svého služebníka. [4] Dám přinést trochu vody, umyjte si nohy a zasedněte pod strom. [5] Rád bych vám podal sousto chleba, abyste se posilnili; potom půjdete dál. Přece nepominete svého služebníka." Odvětili: "Učiň, jak říkáš." [6] Abraham rychle odběhl do stanu k Sáře a řekl: "Rychle vezmi tři míry bílé mouky, zadělej a připrav podpopelné chleby." [7] Sám se rozběhl k dobytku, vzal mladé a pěkné dobytče a dal mládenci, aby je rychle připravil. [8] Potom vzal máslo a mléko i dobytče, jež připravil, a předložil jim to. Zatímco jedli, stál u nich pod stromem. [9] Pak se ho otázali: "Kde je tvá žena Sára?" Odpověděl: "Tady ve stanu." [10] I řekl jeden z nich: "Po obvyklé době se k tobě určitě vrátím, a hle, tvá žena bude mít syna." Sára naslouchala za ním ve dveřích stanu. [11] Abraham i Sára byli staří, sešli věkem, a Sáře již ustal běh ženský. [12] Zasmála se v duchu a řekla si: "Když už jsem tak sešlá, má se mi dostat takové rozkoše? I můj pán je stařec." [13] Tu Hospodin Abrahamovi řekl: "Pročpak se Sára směje a říká: 'Což mohu opravdu rodit, když už jsem tak stará?' [14] Je to snad pro Hospodina nějaký div? V jistém čase, po obvyklé době, se k tobě vrátím a Sára bude mít syna." [15] Sára však zapírala: "Nesmála jsem se", protože se bála. On však řekl: "Ale ano, smála ses." [16] Muži se odtud zvedli a zamířili k Sodomě. Abraham šel s nimi, aby je doprovodil. [17] Tu Hospodin řekl: "Mám Abrahamovi zamlčet, co hodlám učinit? [18] Abraham se jistě stane velikým a zdatným národem a budou v něm požehnány všechny pronárody země. [19] Důvěrně jsem se s ním sblížil, aby přikazoval svým synům a všem, kteří přijdou po něm: 'Dbejte na Hospodinovu cestu a jedněte podle spravedlnosti a práva, ať Hospodin Abrahamovi splní, co mu přislíbil.'" [20] Hospodin dále pravil: "Křik ze Sodomy a Gomory je tak silný a jejich hřích je tak těžký, [21] že už musím sestoupit a podívat se. Jestliže si počínají tak, jak je patrné z křiku, který ke mně přichází, je po nich veta; zjistím si, jak tomu je." [22] Zatímco se muži odtud ubírali k Sodomě, Abraham zůstal stát před Hospodinem. [23] I přistoupil Abraham a řekl: "Vyhladiš snad se svévolníkem spravedlivého? [24] Možná, že je v tom městě padesát spravedlivých; vyhladiš snad i je a nepromineš tomu místu, přestože je v něm padesát spravedlivých? [25] Přece bys neudělal něco takového a neusmrtil spolu se svévolníkem spravedlivého; pak by na tom byl spravedlivý stejně jako svévolník. To bys přece neudělal. Což Soudce vší země nejedná podle práva?" [26] Hospodin odvětil: "Najdu-li v Sodomě, v tom městě padesát spravedlivých, prominu kvůli nim celému místu." [27] Abraham pokračoval: "Dovoluji si k Panovníkovi mluvit, ač jsem prach a popel: [28] Možná, že bude do těch padesáti spravedlivých pět chybět. Zahladíš pro těch pět celé město?" Odvětil: "Nezahladím, najdu-li jich tam čtyřicet pět." [29] On však k němu mluvil ještě dále: "Možná, že se jich tam najde čtyřicet." Pravil: "Neudělám to kvůli těm čtyřiceti." [30] I řekl: "Ať se Panovník nerozhněvá, když budu mluvit dále: Možná, že se jich tam najde třicet." Pravil: "Neučiním to, najdu-li jich tam třicet." [31] Řekl pak: "Hle, dovoluji si promluvit k Panovníkovi znovu: Možná, že se jich tam najde dvacet." Pravil: "Nezahladím kvůli těm dvaceti." [32] Nato řekl: "Ať se Panovník nerozhněvá promluví-li ještě jednou: Možná, že se jich tam najde deset." Pravil: "Nezahladím je ani kvůli těm deseti." [33] Hospodin po skončení rozmluvy s Abrahamem odešel a Abraham se vrátil ke svému místu.

Gn kapitola 19.

[1] I přišli ti dva poslové večer do Sodomy. Lot seděl v sodomské bráně. Když je spatřil povstal jim vstříc, sklonil se tvář k zemi [2] a řekl: "Snažně prosím, moji páni, uchylte se do domu svého služebníka. Přenocujte, umyjte si nohy a za časného jitra půjdete svou cestou." Odvětili: "Nikoli přenocujeme na tomto prostranství." [3] On však na ně velice naléhal; uchýlili se tedy k němu a vešli do jeho domu. Připravil jim hostinu, dal napéci nekvašené chleby a pojedli. [4] Dříve než ulehli mužové toho města, muži sodomští, lid ze všech koutů mladí i staří, obklíčili dům. [5] Volali na Lota a řekli mu: "Kde máš ty muže, kteří k tobě této noci přišli? Vyveď nám je, abychom je poznali!" [6] Lot k nim vyšel ke vchodu, dveře však za sebou zavřel. [7] Řekl: "Bratří moji, nedělejte prosím nic zlého. [8] Hledte, mám dvě dcery, které muže nepoznaly. Jsem ochoten vám je vyvést a dělejte si s nimi, co se vám zlíbí. Jenom nic nedělejte těmto mužům! Vešli přece do stínu mého přístřeší." [9] Oni však vzkřikli: "Klid se!" "Sám je tu jen jako host a bude dělat soudce! Že s tebou naložíme hůř než s nimi!" Obořili se na toho muže, na Lota, a chystali se vyrazit dveře. [10] Vtom ti muži vlastními rukama vtáhli Lota k sobě do domu a zavřeli dveře. [11] Ale muže, kteří byli u vchodu do domu, malé i velké, ranili slepotou, takže nebyli schopni nalézt vchod. [12] Tu řekli ti muži Lotovi: "Mášli zde ještě někoho, zetě, syny, dcery, všechny, kteří v tomto městě patří k tobě, vyveď je z tohoto místa. [13] My přinášíme tomuto místu zkázu, protože křik z něho je před Hospodinem tak velký, že nás Hospodin poslal, abychom je zničili." [14] Lot tedy vyšel a promluvil ke svým zetům, kteří si měli vzít jeho dcery. Řekl jim: "Vyjděte hned z tohoto místa, poněvadž Hospodin chystá tomuto městu zkázu." Ale zetům to připadalo, jakoby žertoval. [15] Když vzešla jitřenka, nutili poslové Lota: "Ihned vezmi svou ženu a obě dcery, které tu máš, abys pro nepravost města nezahynul." [16] Ale on váhal. Ti muži ho tedy uchopili za ruku, i jeho ženu a obě dcery - to shovívavost Hospodinova byla s ním -, vyvedli ho a dovolili mu odpočinout až za městem. [17] Když je vyváděl ven, řekl: "Uteč, jde ti o život. Neohlížej se zpět a v celém tomto okrsku se nezastavuj. Uteč na horu, abys nezahynul." [18] Lot jim však odvětil: "Ne tak prosím, Panovníku. [19] Hle, tvůj služebník našel u tebe milost. Prokazuješ mi velké milosrdenství, že mě chceš zachovat při životě. Já však nemohu na tu horu utéci, aby mě nepostihlo něco zlého a abych nezemřel. [20] Hle, tamto město je blízko, tam bych se mohl utéci, je jen maličké. Smím tam utéci? Což není opravdu maličké? Tak zůstanu naživu." [21] I řekl mu: "Vyhovím ti i v této věci; město, o kterém mluvíš, nepodvrátím. [22] Uteč tam rychle, neboť nemohu nic učinit, dokud tam nevejdeš." Proto bylo to město nazváno Soár (to je Maličké). [23] Slunce vycházelo nad zemí, když Lot vešel do Soáru. [24] Hospodin začal chrlit na Sodomu a Gomoru síru a oheň; od Hospodina z nebe to bylo. [25] Tak podvrátil ta města i celý okrsek a zničil všechny obyvatele měst, i co rostlo na polích. [26] Lotova žena šla vzadu, ohlédla se a proměnila se v solný sloup. [27] Za časného jitra se Abraham vrátil k místu, kde stál před Hospodinem. [28] Vyhlížel směrem k Sodomě a Gomoře a spatřil, jak po celé krajině toho okrsku vystupuje ze země dým jako dým z hutě. [29] Ale Bůh, když vyhlazoval města toho okrsku, pamatoval na Abrahama: poslal Lota pryč ze středu zkázy, když vyvracel města, v nichž se Lot usadil. [30] Lot pak vystoupil ze Soáru a usadil se se svými dvěma dcerami na hoře, protože se bál usadit se v Soáru. Usadil se s oběma dcerami v jeskyni. [31] Tu řekla prvorozená té mladší: "Náš otec je stařec a není muže v zemi, aby k nám podle obyčeje celé země vešel. [32] Pojď, dáme otci napít vína a budeme s ním ležet. Tak dáme život potomstvu ze svého otce." [33] Daly mu tedy té noci pít vína. Pak vešla prvorozená a ležela s otcem. On však nic nevěděl, ani když ulehla, ani když vstala. [34] Příštího dne řekla prvorozená té mladší: "Hle, na dnešek jsem ležela s otcem já. Dáme mu pít vína i této noci a vejdeš ty a budeš s ním ležet. Tak dáme život potomstvu ze svého otce." [35] Daly mu tedy pít víno i této noci a mladší přišla a ležela s ním. On však nic nevěděl, ani když ulehla, ani když vstala. [36] Také obě Lotovy dcery otěhotněly se svým otcem. [37] I porodila prvorozená syna a nazvala ho Moáh (to je Z otce zplizený); ten je praotcem Moábců až podnes. [38] A mladší porodila také syna a nazvala ho Ben-amí (to je Syn mého příbuzného); ten je praotcem Amónovců až podnes.

Gn kapitola 20.

[1] Abraham táhl odtud do krajiny negebské a usadil se mezi Kádešem a Šúrem; pobýval jako host v Geraru. [2] O své ženě Sáře Abraham řekl: "To je má sestra." Abímelek, král gerarský, poslal pro Sáru a vzal si ji. [3] Té noci však přišel k abímelekovu ve snu Bůh a řekl mu: "Kvůli ženě, kterou sis vzal, zemřeš; vždyť je provdaná." [4] Proto se k ní abímelek nepřiblížil a řekl: "Panovníku, což vybijješ pronárod, i když je spravedlivý? [5] Což mi on sám neřekl: 'To je má sestra?' A ona, i ona řekla: 'To je můj bratr'. Učinil jsem to v bezúhonnosti srdce a s čistými rukama." [6] A Bůh mu ve snu odvětil: "I já vím, že jsi to učinil v bezúhonnosti srdce a sám jsem ti zabránil, aby ses proti mně neprohřešil; proto jsem ti nedovolil dotknout se jí. [7] Teď však ženu toho muže navrať neboť je to prorok. Bude se za tebe modlit a zůstaneš naživu. Nevrátíš-li ji, věz, že určitě zemřeš se všemi, kteří jsou tvoji." [8] Za časného jitra svolal abímelek všechny své služebníky a všechno jim vypověděl; a ty muže pojala velká bázeň. [9] Abímelek tedy zavolaal Abrahama a řekl mu: "Jak ses to k nám zachoval? Čím jsem se proti tobě prohřešil, že jsi na mne a na mé království uvedl takový hřích? Dopustil ses u mne něčeho, co se přece nedělá." [10] Dále se abímelek Abrahama otázal: "Co tě k tomu mělo že jsi udělal takovou věc?" [11] Abraham odvětil: "Řekl jsem si, že na tomto místě určitě není bázeň Boží a že mě kvůli mé ženě zabijí. [12] Ona také vskutku je má sestra; to je dcera mého otce, ale ne dcera mé matky; stala se mou ženou. [13] Když mě bohové po odchodu z otcova domu nechali bloudit řekl jsem jí: 'Prokazuji mi toto milosrdenství: na každém místě, kam přijdeme, říkej o mně, že jsem tvůj bratr.' [14] Abímelek tedy vzal brav a skot, otroky a služebnice a dal je Abrahamovi a navrátil mu jeho ženu Sáru. [15] Abímelek také řekl: "Hle, má země je před tebou; usaď se, kde uznáš za dobré." [16] Sáře pak řekl: "Hle, tvému bratru jsem dal tisíc šekeků stříbra; ta bude pro tebe na zadostiučinění v očích všech, kteří jsou s tebou. Tím vším budeš obhájena." [17] I modlil se Abraham k Bohu a Bůh uzdravil abímeleka i jeho ženu a jeho otrokyně, takže rodily. [18] Hospodin totiž kvůli Abrahamově ženě Sáře uzavřel v abímelekově domě každé lůno.

Gn kapitola 21.

[1] Hospodin navštívil Sáru, jak řekl, a splnil jí, co slíbil. [2] Sára otěhotněla a Abrahamovi, ačkoli byl stár, porodila syna v čase, který mu Bůh předpověděl. [3] Abraham dal svému narozenému synu, kterého mu Sára porodila, jméno Izák. [4] Když mu bylo osm dní, Abraham svého syna Izáka obřezal, jak mu Bůh přikázal. [5] Abrahamovi bylo sto let, když se mu syn Izák narodil. [6] Tu Sára řekla: "Bůh mi dopřál, že se mohu smát. Se mnou ať se směje každý, kdo o tom uslyší." [7] A dodala: "Kdo by byl Abrahamovi řekl, že Sára bude kojit syny? A přece jsem mu porodila syna, ačkoli je stár." [8] Dítě rostlo a bylo odstaveno. V den, kdy Izáka odstavili, vystrojil Abraham veliké hody. [9] Sára však viděla, že syn, jehož Abrahamovi porodila Hagar egyptská, je pošťvač. [10] Řekla Abrahamovi: "Zapuď tu otrokyni i jejího syna! Přece nebude syn té otrokyně dědicem spolu s mým synem Izákem." [11] Ale Abraham se tím velmi trápil; vždyť šlo o jeho syna. [12] Bůh však Abrahamovi řekl: "Netrap se pro chlapce a pro tu otrokyni;

poslechni Sáru ve všem, co ti říká, neboť tvé potomstvo bude povoláno z Izáka. [13] Učiním však národ i ze syna otrokyně, neboť také on je tvým potomkem." [14] Za časného jitra vzal Abraham chléb u měch vody a dal Hagaře. Vložil jí dítě na ramena a propustil ji. Šla a bloudila po Beeršebské stepi. [15] Když voda v měchu došla, odložila dítě pod jedním křoviskem. [16] Odešla a usedla opodál, co by lukem dostřelil, neboť si řekla: "Nemohu se dívat, jak dítě umírá." Usedla tam, zaúpěla u rozplakala se. [17] Bůh uslyšel hlas chlapce a Boží posel z nebe zavolal na Hagaru. Pravil jí: "Co je ti, Hagar? Neboj se! Bůh slyšel hlas chlapce na tom místě, kde je. [18] Vstaň, vezmi chlapce a pečuj o něj, já z něho učiním veliký národ." [19] Tu ji Bůh otevřel oči a ona spatřila studni s vodou. Šla, naplnila měch vodou a dala chlapci napít. [20] A Bůh byl s chlapcem. Když vyrostl, usadil se ve stepi a stal se lučištníkem. [21] Usadil se v Páranské stepi a jeho matka mu dala ženu z egyptské země. [22] V té době řekl abímelek a píkol, velitel jeho vojska, Abrahamovi: "Bůh je s tebou ve všem, co činíš. [23] Proto mi na místě přísahaj při Bohu, že neoklameš mne ani mého nástupce a následníka. Milosrdenství, jaké jsem já prokázal tobě, prokazuj i ty mně v zemi, v níž jsi pobýval jako host." [24] Abraham tedy řekl: "Jsem hotov přísahat." [25] Ale domlouval abímelekovu kvůli studni s vodou, kterou abímelekovu služebníci uchvátili. [26] Abímelek na to odvětil: "Nevím, kdo to udělal. Tys mi to neoznámil a já jsem o tom dodnes neslyšel." [27] I vzal Abraham brav a skot a dal abímelekovu. Pak spolu uzavřeli smlouvu. [28] Sedm ovcí ze stáda postavil Abraham zvlášť. [29] Tu se abímelek Abrahama otázal: "Co s těmi sedmi ovci, které jsi postavil zvlášť?" [30] A on řekl: "Sedm ovcí si ode mne vezmi na svědectví, že jsem tuto studni vykopal já." [31] Proto se to místo nazývá Ber-šeba (to je Studně přísahy), že tam oba přísahali. [32] Po uzavření smlouvy v Beer-šebě se abímelek a píkol velitel jeho vojska, hned navrátili do pelištejské země. [33] A Abraham zasadil v Beer-šebě tamaryšek a vzýval tam jméno Hospodina, Boha věčného. [34] Abraham pobyl v pelištejské zemi jako host mnoho dní.

Gn kapitola 22.

[1] Po těch událostech chtěl Bůh Abrahama vyzkoušet. Řekl mu: "Abrahame!" Ten odvětil: "Tu jsem." [2] A Bůh řekl: "Vezmi svého jediného syna Izáka, kterého miluješ, odejdi do země Morija a tam ho obětuj jako oběť zápalnou na jedné hoře, o níž ti povím!" [3] Za časného jitra osedlal tedy Abraham osla, vzal s sebou dva své služebníky a svého syna Izáka, našťípál dříví k zápalné oběti a vydal se k místu, o němž mu Bůh pověděl. [4] Když se Abraham třetího dne rozhlédl a spatřil v dálce to místo, [5] řekl služebníkům: "Počkejte tu s oslem, já s chlapcem půjdeme dále, vzdáme počtu Bohu a pak se k vám vrátíme." [6] Abraham vzal dříví k oběti zápalné a vložil je na svého syna Izáka; sám vzal oheň a obětní nůž. A šli oba pospolu. [7] Tu Izák svého otce Abrahama oslovil: "Otče!" Ten odvětil: "Copak, můj synu?" Izák se otázal: "Hle, oheň a dříví je zde. Kde však je beránek k zápalné oběti?" [8] Nato Abraham řekl: "Můj synu, Bůh sám si vyhlédne beránka k oběti zápalné." A šli oba spolu dál. [9] Když přišli na místo, o němž mu Bůh pověděl vybudoval tam Abraham oltář, narovnal dříví, svázal svého syna Izáka do kozelce a položil ho na oltář, nahoru na dříví. [10] I vztáhl Abraham ruku po obětním noži, aby svého syna zabil jako obětního beránka. [11] Vtom na něho z nebe volá Hospodinův posel: "Abrahame, Abrahame!" Ten odvětil: "Tu jsem." [12] A posel řekl: "Nevztahuj na chlapce ruku nic mu nedělej! Právě teď jsem poznal že jsi bohobojný, neboť jsi mi neodpřel svého jediného syna." [13] Abraham se rozhlédl u vidí, že vzadu je beran, který uvízl svými rohy v houští. Šel tedy vzal berana a obětoval jej v zápalnou oběť místo svého syna. [14] Tomu místu dal Abraham jméno "Hospodin vidí". Dosud se tu říká: "Na hoře Hospodinově se uvidí." [15] Hospodinův posel zavolal pak z nebe na Abrahama podruhé: [16] "Přísáhl jsem při sobě, je výrok Hospodinův protože Jsi to učinil a neodpřel jsi mi svého jediného syna, [17] jistotně ti požehnám a tvé potomstvo jistotně rozmnožím jako nebeské hvězdy a jako písek na mořském břehu. Tvé potomstvo obdrží bránu svých nepřátel [18] a ve tvém potomstvu dojdou požehnaní všechny pronárody země, protože jsi uposlechl mého hlasu." [19] Abraham se pak vrátil k služebníkům. Vydali se spolu na cestu do Beer-šeby, neboť tam Abraham sídlil. [20] Po těchto událostech bylo Abrahamovi oznámeno: "Hle, také Milka porodila tvému bratru Náchorovi syny: [21] prvorozeného Úsa u jeho bratra Búza, též Kemúela, otce Aramova, [22] Keseda a Chazóa, Pildáše, Jidláfa a Betúela. [23] Betúel pak zplodil Rebeku." Těch osm porodila Milka Abrahamovu bratru Náchnrovi. [24] Jeho žena jménem Reúma také porodila, a to Tabecha a Gachama, Tachaše a Maaku.

Gn kapitola 23.

[1] Sára byla živa sto dvacet sedm let; to jsou léta Sářina života. [2] Zemřela v Kirjat-arbě, což je Chebrón v kenaanské zemi. Abraham přišel, aby nad Sárou nařikal a oplakával ji. [3] Pak od zemřelé vstal a promluvil k Chetejcům: [4] "Jsem tu u vás host a přistěhovalec. Dejte mi u vás do vlastnictví hrob, kam bych zemřelou pohřbil." [5] Chetejci Abrahamovi odpověděli: [6] "Slyš nás, pane. Jsi mezi námi jako kníže Boží; pochovej svou zemřelou v nejlepším z našich hrobů. Nikdo z nás ti neodpře svůj hrob, abys mohl zemřelou pohřbit." [7] Abraham se nato Chetejcům, lidu té zeme, uklonil [8] a promluvil k nim dále: "Souhlasíte-li, abych zde svou zemřelou pohřbil, slyšte vy mne: Přimlouvejte se za mne u Efróna, syna Sócharova, [9] ať mi přenechá svou makpelskou jeskyni, která je na konci jeho pole; ať mi ji před vámi přenechá za plnou cenu stříbra, abych měl vlastní hrob." [10] Efrón zasedal uprostřed Chetejců. Efrón chetejský tedy Abrahamovi v přítomnosti Chetejců odpověděl přede všemi, kteří měli přístup do rady v bráně toho města: [11] "Nikoli, pane; slyš ty mne. To pole je tvé, i ta jeskyně na něm je tvá; dávám ti ji před očima synů svého lidu. Tam pochovej svou zemřelou." [12] I uklonil se Abraham před lidem té země [13] a v přítomnosti lidu té země pravil Efrónovi: "Raději slyš ty mne. Dám za to pole stříbro. Vezmi je ode mne a já tam svou zemřelou pochovám." [14] Efrón Abrahamovi odpověděl: [15] "Pane, slyš ty mne. Pozemek má cenu čtyř set šekelů stříbra. Co to pro nás znamená? Jen pochovej svou zemřelou." [16] Abraham souhlasil a odvážil Efrónovi stříbro, jak on sám v přítomnosti Chetejců navrhl, čtyři sta šekelů stříbra, běžných mezi obchodníky. [17] Tak připadlo Efrónovo pole v Makpele naproti Mamre, pole i s jeskyní na něm a všechno stromovní na poli i na všem jeho pomezí kolem, [18] do Abrahamova majetku před očima Chetejců, všech, kdo měli přístup do rady v bráně jeho města. [19] Abraham potom svou ženu Sáru pohřbil v té jeskyni na poli v Makpele naproti Mamre, jež je u Chebrónu v kenaanské zemi. [20] Tak připadlo pole Chetejců i s jeskyní na něm Abrahamovi, aby měl vlastní hrob.

Gn kapitola 24.

[1] Abraham byl stařec pokročilého věku. Hospodin mu ve všem požehnal. [2] I řekl Abraham služebníkovi správci svého domu který vládl všim, co mu patřilo: "Polož ruku na můj klín. [3] Zavazují tě přísahou při Hospodinu, Bohu nebes a Bohu země, abys nebral pro mého syna ženu z dcer Kenaanců, mezi nimiž sídlím. [4] Půjdeš do mé země a do mého rodiště a vezmeš odtamtud ženu pro mého syna Izáka." [5] Služebník mu na to odvětil: "Co když mě ta žena nebude chtít následovat sem, do této země? Mám tvého syna zavést zpátky do země, z níž jsi vyšel?" [6] Abraham řekl: "Chraň se tam

mého syna zavést! [7] Hospodin, Bůh nebes, který mě vzal z domu mého otce a z mé rodné země, promluvil ke mně a přísahal mi, že tuto zemi dá mému potomstvu; on sám vyšle před tebou svého posla, a ty budeš moci vzít odtamtud ženu pro mého syna. [8] Kdyby tě ta žena nechtěla následovat, budeš své přísahy zproštěn. Jen tam mého syna nezaváděj!, [9] I položil služebník ruku na klín svého pána Abrahama a odpřisáhl mu to. [10] Služebník tedy vzal deset velbloudů svého pána a jel. Vybaven všelijakými drahocennostmi svého pána vydal se na cestu do aramského Dvojříčí, do města Náchorova. [11] Před městem zastavil velbloudy u studně s vodou. Bylo to navečer, v době, kdy vycházejí čerpat vodu. [12] Tu řekl: "Hospodine, Bože mého pána Abrahama, dopřej mi to prosím a prokaž milosrdenství mému pánu Abrahamovi. [13] Hle, stojím nad pramenem a dcery mužů města vycházejí čerpat vodu. [14] Dívce, která přijde řeknu: Nakloň svůj džbán, abych se napil. Odvěť-li: 'Jen pij, a také tvé velbloudy napojím', předurčil jsi ji pro svého služebníka Izáka. Podle toho poznám, že jsi mému pánu prokázal milosrdenství." [15] Ještě než domluvil, přišla Rebeka, která se narodila Betúelovi, synu Milky, ženy Abrahamova bratra Náchora. Měla na rameni džbán. [16] Byla to dívka velmi půvabného vzhledu, panna, muž ji dosud nepoznal. Sestoupila k prameni, naplnila svůj džbán a vystoupila. [17] Služebník ji přiběhl naproti a řekl: "Dej mi prosím doušek vody ze džbánu!" [18] Odvětila: "Jen se napij, můj pane." A rychle spustila džbán na ruku a dala mu pít. [19] Když mu dala napít, řekla: "Načerpám i tvým velbloudům, aby se napili." [20] Rychle vylila vodu ze svého džbánu do napajedla a znovu odběhla ke studni čerpat, aby napojila i všechny jeho velbloudy. [21] Muž ji přitom mlčky pozoroval, aby poznal, zda Hospodin dává jeho cestě zdar, či nikoli. [22] Když se velbloudi napili, vzal muž zlatý nosní kroužek o váze půl šekelu a dva náramky pro ni o váze deseti šekelů zlata. [23] Řekl: "Pověz mi prosím, či jsi dcera? Bylo by pro nás v domě tvého otce místo k přenocování?" [24] Odvětila mu: "Jsem dcera Betúela, syna Milky, kterého porodila Náchorovi." [25] A dodala: "Slámy i obroku máme dost, i místo k přenocování." [26] Tu padl muž na kolena, klaněl se Hospodinu [27] a řekl: "Požehnán buď Hospodin, Bůh mého pána Abrahama, že od mého pána neodňal své milosrdenství a svou věrnost. Dovedl mě až do domu bratří mého pána." [28] Dívka odběhla a oznámila rodině své matky, co a jak se stalo. [29] Rebeka měla bratra jménem Lában. Lában běžel ven k tomu muži u pramene. [30] Viděl totiž nosní kroužek a na sestřiných rukou náramky a slyšel slova své sestry Rebeky, o čem s ní ten muž mluvil. Přišel k tomu muži, který dosud stál u velbloudů nad pramenem, [31] a řekl: "Pojď, požehnaný Hospodinův! Proč stojíš venku? Už jsem připravil dům i místo pro velbloudy." [32] I vešel ten muž do domu a odstrojil velbloudy. Lában dal velbloudům slámu a obrok; jemu a jeho mužům dal vodu k umytí nohou. [33] Pak dal před něho prostřít aby pojedl. On však řekl: "Nebudu jíst, dokud nevyřídím svou záležitost." Lában odvětil: "Mluv." [34] Pravil tedy: "Jsem služebník Abrahamův. [35] Hospodin mému pánu velmi požehnal, takže je zámožný. Dal mu brav a skot, stříbro a zlato, otroky a otrokyně, velbloudy a osly. [36] A Sára, žena mého pána ač velmi stará, porodila mému pánu syna. Jemu dá všechno co má. [37] Mne pak můj pán zavázal přísahou: 'Nevezmeš pro mého syna ženu z žen Kenaanců, v jejichž zemi sídlím. [38] Půjdeš do domu mého otce a k mé čeledi a vezmeš odtamtud ženu pro mého syna.' [39] Nato jsem svému pánu řekl: 'Možná, že se mnou ta žena nepůjde.' [40] Odvětil mi: 'Hospodin, před nímž chodím, pošle s tebou svého posla a dá tvé cestě zdar. Ty pak vezmeš pro mého syna ženu z mé čeledi a z domu mého otce. [41] Svého závazku se zprostitíš tehdy, když dojdeš k mé čeledi: Nedají-li ti ji, budeš svého závazku zproštěn.' [42] Dnes jsem přišel k prameni a řekl jsem: 'Hospodine, Bože mého pána Abrahama, kéž bys dal zdar cestě, po níž jdu!' [43] Hle, stojím nad pramenem. Dívce, která přijde čerpat vodu, řeknu: 'Dej mi prosím napít ze svého džbánu trochu vody.' [44] Jestliže mi ona řekne: 'Jen se napij, a také tvým velbloudům načerpám', bude to žena, kterou synu mého pána před určil Hospodin. [45] Ještě jsem sám u sebe nedomluvil, když tu přišla Rebeka se džbánem na rameni. Sestoupila k prameni a čerpala vodu. Řekl jsem jí: 'Dej mi prosím napít!' [46] Rychle spustila džbán s ramene a řekla: 'Jen se napij, a také tvé velbloudy napojím.' Napil jsem se a ona napojila i velbloudy. [47] Pak jsem se jí zeptal: 'Či jsi dcera?' Odvětila: 'Jsem dcera Betúela, syna Náchora, kterého mu porodila Milka.' Navlékl jsem jí tento kroužek do nosu a náramky na ruce. [48] Padl jsem na kolena a klaněl se Hospodinu. Dobřečtil jsem Hospodinu, Bohu mého pána Abrahama, že mě vedl pravou cestou, abych mohl dceru pánova bratra přivést pro jeho syna. [49] A teď mi povězte, chcete-li mému pánu prokázat milosrdenství a věrnost. Ne-li, povězte mi, a já se obrátím napravo nebo nalevo." [50] Lában i Betúel odpověděli: "Toto vyšlo od Hospodina a my nemůžeme tobě říci ani zlé ani dobré. [51] Hle, tady je Rebeka. Vezmi si ji a jdi, ať se stane ženou syna tvého pána, jak mluvil Hospodin." [52] Jakmile Abrahamův služebník uslyšel jejich slova, poklonil se Hospodinu až k zemi. [53] Potom vyňal stříbrné a zlaté předměty a látky a dal je Rebece, též jejímu bratrovi a její matce dal vzácné dary. [54] Pak jedli a pili, on i mužové, kteří byli s ním, a přenocovali. Když ráno vstali, řekl: "Propust'te mě k mému pánu." [55] Ale její bratr a matka odvětili: "Ať s námi dívka ještě nějaký čas zůstane, aspoň deset dní; potom půjde." [56] On však jim řekl: "Nezdržujte mě, když Hospodin dopřál mé cestě zdar. Propust'te mě, ať mohu jít k svému pánu." [57] Odvětili: "Zavoláme dívku a zeptáme se přímo jí." [58] Zavolali Rebeku a otázali se jí: "Půjdeš s tímto mužem?" Řekla: "Půjdu." [59] Propustili tedy svou sestru Rebeku a její chůvu i Abrahamova služebníka a jeho muže. [60] Rebece požehnali slovy: "Sestro naše, buď matkou nescíslných tisíců, tvé potomstvo ať obsadí bránu těch, kteří je nenávidí." [61] Rebeka a její dívky vsedly hned potom na velbloudy a následovali toho muže. Tak dostal služebník Rebeku a odešel. [62] Izák právě přicházel od studnice živého, který mě vidí, neboť sídlil v Negebu. [63] Vyšel totiž k večeru na pole a byl zamyšlen. Tu se rozhlédl a spatřil přicházet velbloudy. [64] I Rebeka se rozhlédla a spatřila Izáka. Sesedla z velblouda [65] a otázala se služebníka: "Kdo je ten muž, který nám jde po poli vstřík?" Služebník odpověděl: "To je můj pán." Vzala tedy roušku a zahalila se. [66] Služebník podal Izákovi zprávu o všem co vykonal. [67] Izák pak uvedl Rebeku do stanu své matky Sáry. Vzala si ji a stala se jeho ženou. A zamiloval si ji. Tak našel útěchu po smrti své matky.

Gn kapitola 25.

[1] Abraham si vzal opět ženu; jmenovala se Ketúra. [2] Porodila mu Zimráma a Jokšana, Medána a Midjana, Jišbácha a Šúacha. [3] Jokšan zplodil Šebu a Dedána. Synové Dedánovi byli Ašúrejci a Letúšejci a Leumejci. [4] Midjánovi synové byli Éfa a Éfer a Chanók, Abída a Eldáa. Ti všichni jsou synové Ketúřini. [5] Abraham však všechno co měl odkázal Izákovi. [6] Synům svých ženin, které měl, dal dary a ještě za svého života je poslal od svého syna Izáka pryč na východ, do země východní. [7] Toto jsou léta Abrahamova života, jichž se dožil: sto sedmdesát pět let. [8] I zesnul Abraham a zemřel v utěšeném stáří, stará a sytý dnů, a byl připojen ke svému lidu. [9] Jeho synové Izák a Izmael ho pochovali do makpelské jeskyně na poli Efróna, syna Chetejce Sóchara, naproti Mamre. [10] To pole koupil Abraham od Chetejců. Tam byl pochován Abraham i jeho žena Sára. [11] Po Abrahamově smrti požehnal Bůh jeho synu Izákovi. A Izák sídlil u studnice Živého, který mě vidí. [12] Toto je rodopis Abrahamova syna Izmaela, kterého Abrahamovi porodila Sářina otrokyně Hagar egyptská. [13] Toto jsou jména Izmaelových synů, podle nichž jsou pojmenovány jejich rody: Izmaelův prvorozený Nebajót, Kédar, Adbeel a Mibsám, [14] Mišma, Dúma a Masa, [15] Chadad, Téma, Jetúr, Náfiš a Kedma. [16] To jsou Izmaelovi synové a to jsou jejich jména podle jejich dvorců a hradišť; dvanáct předáků jejich národů. [17] A toto jsou léta Izmaelova života: sto třicet sedm let. I zesnul a zemřel a byl připojen k svému lidu. [18] Jeho synové bydlili od Chavily až k Šúru proti Egyptu a směrem k Asýrii. Izmael se položil proti všem svým bratřím. [19] Toto je rodopis Abrahamova syna Izáka: Abraham zplodil Izáka. [20] Izákovi bylo čtyřicet let, když si vzal za ženu Rebeku, dceru Aramejce Betúela z Rovin aramských, sestru Aramejce Lábanu. [21] Izák prosil Hospodina za svou ženu, protože byla neplodná. Hospodin jeho prosby přijal, a jeho žena Rebeka otěhotněla. [22] Děti se však začaly v jejím těle strkat. Tu řekla: "Je-li tomu tak, co mě čeká?" A šla se dotázat

Hospodina. [23] Hospodin jí řekl: "Ve tvém životě jsou dva pronárody. Oba národy se rozejdou, jen co z tebe vyjdou. Jeden národ bude zdatnější než druhý, bezpočetný bude sloužit počtem skrovnějšímu." [24] Potom se naplnily dny, kdy měla rodit. A hle, v jejím životě byla dvojčata. [25] První vyšel celý červenohnědý a chlupatý jako kožíšek; toho pojmenovali Ezau. [26] Potom vyšel jeho bratr a rukou držel Ezaua za patu; ten dostal jméno Jákob. Při jejich narození bylo Izákovi šedesát let. [27] Když chlupatý dospěl, stal se Ezau mužem znalým lovu, mužem pole, kdežto Jákob byl muž bezúhonný a sídlil ve stanech. [28] Izák miloval Ezaua, protože z lovu měl co do úst, kdežto Rebeka milovala Jákoba. [29] Jákob jednou připravil krmí. Tu přišel Ezau z pole znavený [30] a řekl Jákobovi: "Dej mi zhltnout trochu toho červeného, toho krvavého, jsem znaven k smrti." Proto se jmenuje Edóm (top je červený). [31] Jákob však řekl: "Prodej mi dnes své prvorozenství!" [32] Ezau na to odvětil: "Stejně mám blízko k smrti, k čemu je mi prvorozenství!" [33] Jákob řekl: "Odpřísáhní mi to dnes." A on mu to odpřísáhl, a tak své prvorozenství prodal Jákobovi. [34] Jákob dal pak Ezauovi chléb a čočkovou krmí. Ten pojezl, napil se, vstal a odešel. Tak Ezau pohrdl prvorozenstvím.

Gn kapitola 26.

[1] V zemi nastal opět hlad, jiný než onen první, který byl za dnů Abrahamových. Izák tedy odešel do Geraru k abímelekově, pelištejskému králi. [2] Ukázal se mu totiž Hospodin a pravil: "Nesestupuj do Egypta. Přebývej v zemi, o níž ti řeknu. [3] Pobývej v této zemi jako host. Já budu s tebou a požehnám ti, tobě a tvému potomstvu dám všechny tyto země. Tak splním přísahu, již jsem se zapřísáhl tvému otci Abrahamovi: [4] 'Tvé potomstvo rozmnožím jako nebeské hvězdy; tvému potomstvu dám všechny tyto země. V tvém potomstvu dojdou požehnání všechny pronárody země.' [5] To proto, že Abraham uposlechl mého hlasu a dbal na to, co jsem mu svěděl: na má přikázání, nařízení a zákony." [6] Izák se tedy usadil v Geraru. [7] Když se muži toho místa vyptávali na jeho ženu, řekl: "Je to má sestra." Bál se totiž říci, že je to jeho žena, aby ho muži toho místa kvůli Rebece nezabili, neboť byla půvabného vzhledu. [8] Jednou, když tam byl už delší dobu, vyhlédl z okna abímelek, pelištejský král, a spatřil Izáka, jak se laská se svou ženou Rebekou. [9] Předvolal tedy abímelek Izáka a řekl: "To je určitě tvá žena. Pročpak jsi mi řekl, že je to tvá sestra?" Izák odvětil: "Řekl jsem to, abych kvůli ní nepřišel o život." [10] Abímelek pravil: "Cos nám to učinil? Málem by byl někdo z lidu spal s tvou ženou a uvedl bys na nás vinu!" [11] Proto Abímelek přikázal všemu lidu: "Kdoby se dotkl tohoto muže nebo jeho ženy, bude bez milosti usmrčen." [12] Izák začal v té zemi sít a sklídlil toho roku stonásobně; tak mu Hospodin požehnal. [13] Tak se ten muž vzmohl a vzmáhal se stále víc, až se stal velice zámožným. [14] Měl stáda bravu a stáda skotu i četnou čeládku. Pelištejci mu proto záviděli. [15] Pelištejci zasypali všechny studně, které vykopali Abrahamovi služebníci za Izákova otce Abrahama, a naplnili je prachem. [16] Abímelek řekl Izákovi: "Odejdi od nás, neboť jsi mnohem mocnější než my." [17] Izák tedy odtud odešel, utábořil se v Gerarském úvalu a usadil se tam. [18] Znovu kopal studně, které vykopali za dnů jeho otce Abrahama a které po Abrahamově smrti Pelištejci zasypali. Pojmenoval je stejně jako jeho otec. [19] Izákovi služebníci kopal v tom úvalu a přišli na studni pramenité vody. [20] Ale gerarští pastýři se s pastýři Izákovými přeli: "Ta voda patří nám!" Proto tu studni pojmenoval Esek (to je Váda), že se s ním vadili. [21] Vykopali tedy jinou studni. O tu se také přeli proto ji pojmenoval Sitná (to je sočení). [22] Pak postoupil dál a vykopal další studni; o tu se již nepřeli. Pojmenoval ji Rechobót (to je prostorná) a řekl: "Teď už nám Hospodin poskytl prostor abychom se mohli na zemi rozplodit." [23] Odtud vystoupil do Beer-šeby. [24] Tu noc se mu ukázal Hospodin a pravil: "Já jsem Bůh tvého otce Abrahama. Neboj se, jsem s tebou. Požehnám ti a rozmnožím tvé potomstvo kvůli Abrahamovi, svému služebníku." [25] Izák tam vybudoval oltář a vzýval Hospodinovo jméno. Postavil tam také svůj stan a jeho služebníci tam vyhloubili studni. [26] Tu k němu přišel z Geraru abímelek se svým přítelem Achuzatem a píkolo, velitel jeho vojska. [27] Izák se jich otázal: "Proč jste ke mně přišli? Vždyť jste mě nenáviděli a vypověděli jste mě." [28] Odvětili: "Shledali jsme, že je s tebou Hospodin. Proto jsme si řekli: Ať nás stihne kletba, nás i tebe, porušíme-li smlouvu kterou s tebou chceme uzavřít. [29] Neučiníš nám nic zlého, jako jsme se ani my nedotkli tebe. Prokazovali jsme ti jen dobro a propustili jsme tě v pokoji. Jsi přece Hospodinův požehnaný!" [30] Izák jim vystrojil hody, i jedli a pili. [31] Za časného jitra se zavázali vzájemnou přísahou. Potom je Izák propustil a oni od něho odešli v pokoji. [32] Právě toho dne přišli Izákovi služebníci a pověděli mu o studni, kterou vykopali. Řekli mu: "Našli jsme vodu!" [33] Nazval ji Šíbea (to je přísězná). Proto se to město jmenuje Beer-šeba (to je Studně přísahy) až podnes. [34] Když bylo Ezauovi čtyřicet let, vzal si za ženu Jehúditu, dceru Chetejce Beera, u Basematu, dceru Chetejce Elóna. [35] Ty působily Izákovi a Rebece jen hořké trápení.

Gn kapitola 27.

[1] Když Izák zestárl, jeho oči vyhasly, takže neviděl. I zavola svého staršího syna Ezaua a řekl mu: "Můj synu!" On mu odvětil: "Tu jsem." [2] Izák řekl: "Hle, jsem už starý a neznám den své smrti. [3] Vezmi si nyní zbraně, toulec a luk, vyjdi na pole a něco pro mě ulov. [4] Připrav mi oblíbenou pochoutku a přines mi ji, ať se najím, abych ti mohl požehnat dříve než umřu." [5] Když Izák mluvil se svým synem Ezauem Rebeka naslouchala. Sotva Ezau odešel na pole, aby něco ulovil a přinesl úlovek, [6] poradila Rebeka svému synu Jákobovi: Hle slyšela jsem rozmluvu tvého otce s tvým bratrem Ezauem; řekl mu: [7] 'Přines mi úlovek a připrav mi pochoutku, ať se najím, abych ti před smrtí požehnal před Hospodinem.' [8] A proto, můj synu, poslechni mě ve všem, co ti přikážu. [9] Dojdi ke stádu a dones mi z něho dvě pěkná kůzlata. Připravím z nich tvému otci oblíbenou pochoutku [10] a ty mu ji doneseš; on se nají a před smrtí ti požehná." [11] Jákob však své matce Rebece odvětil: "Můj bratr Ezau je přece chlupatý, a já jsem holý. [12] Co když si otec na mě sáhne? Bude mě mít za podvodníka a místo požehnaní na sebe uvedu zlořečení." [13] Matka mu řekla: "Takové zlořečení ať padne na mne, můj synu. Jen mě poslechni, jdi a dones mi kůzlata." [14] Šel tedy pro ně a přinesl je matce; ona pak připravila otcovu oblíbenou pochoutku. [15] Potom Rebeka vzala šaty svého staršího syna Ezaua, ty nejlepší, které měla doma u sebe, a oblékla svého mladšího syna Jákoba. [16] Jeho ruce i hladký krk ovinula kůzlecími kožkami. [17] Nakonec dala svému synu Jákobovi do rukou připravenou pochoutku a chléb. [18] I vešel k svému otci a řekl: "Můj otče!" On odvětil: "Tu jsem. Který jsi ty, můj synu?" [19] Jákob řekl otci: "Já jsem Ezau, tvůj prvorozený. Učinil jsem, co jsi mi uložil. Nuže, posaď se prosím a pojez z mého úlovku, abys mi mohl požehnat." [20] Izák však synovi řekl: "Jak to, žeš to tak rychle našel, můj synu?" Odvětil: "To mi dopřál Hospodin, tvůj Bůh." [21] Izák řekl Jákobovi: "Přístup, synu, sáhnu si na tebe, jsi-li můj syn Ezau nebo ne." [22] Jákob tedy přistoupil k svému otci Izákovi, on na něho sáhl a řekl: "Hlas je to Jákobův, ale ruce jsou Ezauovy." [23] Nepoznal ho, protože jeho ruce byly chlupaté jako ruce jeho bratra Ezaua. A požehnal mu. [24] Řekl: "Ty jsi tedy můj syn Ezau." On odvětil: "Jsem." [25] Pak řekl: "Předlož mi, ať pojím z úlovku svého syna, abych ti mohl požehnat." I předložil mu a on jedl. Přinesl mu i víno a on pil. [26] Nato jeho otec Izák řekl: "Přístup prosím a polib mě, můj synu!" [27] Přistoupil tedy a políbil ho. Když Izák ucítil vůni jeho šatu, požehnal mu slovy: "Hle, vůně mého syna jako vůně pole, jemuž žehná Hospodin. [28] Dej ti Bůh z rosy nebes a ze žírnosti země, i hojnost obilí a moštu. [29] Ať ti slouží lidská pokolení ať se ti klanějí národy. Budeš panovat nad svými bratry a synové tvé matky se ti budou klanět. Kdo prokleje tebe, bude proklet, kdo žehnat bude tobě, sám bude požehnan [30] Když Izák udělal Jákobovi požehnaní a sotvaže Jákob od svého otce odešel přišel jeho bratr Ezau z lovu. [31] Také on připravil pochoutku, přinesl ji

otci a řekl: "Nechť můj otec povstane a nají se z úlovku svého syna, aby mi mohl požehnat." [32] Jeho otec Izák se ho otázel: "Kdo jsi?" Odvětil: "Jsem tvůj syn Ezau, tvůj prvorozený." [33] Tu se Izák roztřásl u zalomcovalo jim zděšení: "Kdo to vlastně ulovil úlovek a přinesl mi jej? Ode všeho jsem pojedl, dřívě než jsi přišel! A požehnal jsem mu! Požehnaný také zůstane." [34] Jak Ezau uslyšel otcova slova, dal se do hrozného a hořkého křiku a naléhal na otce: "Požehnej mně, také mně otče!" [35] On odvětil: "Přišel Istivě tvůj bratr a vzal ti požehnání." [36] Ezau řekl: "Právem dostal jméno Jákob (to je Úskočný). Už dvakrát se mnou jednal úskočně. Připravil mě o mé prvorozenství a nyní i o požehnání." A otázel se: "Pro mne už požehnání nemáš?" [37] Izák Ezauovi odpověděl: Hle ustanovil jsem, aby nad tebou panoval a všechny jeho bratry jsem mu dal za služebníky. Zabezpečil jsem jej i obilím a moštěm. Co bych mohl udělat pro tebe, můj synu?" [38] Ezau otci odpověděl: "Což máš jen to jediné požehnání, otče? Požehnej mně, také mně, otče!" A Ezau zaúpěl a rozplakal se. [39] Jeho otec Izák tedy odpověděl: "Tvé sídliště bude bez žírnosti země bez rosy shůry, rosy nebeské. [40] Bude tě živit meč, avšak svému bratru budeš sloužit. Jen když se budeš toulat bez domova setřeseš jeho jho ze své šije." [41] I zanevřel Ezau na Jákoba pro požehnání jímž mu jeho otec požehnal. A řekl sám k sobě: "Mému otci se blíží dny truchlení. zabiji svého bratra Jákoba." [42] Když byla Rebece oznámena slova jejího staršího syna Ezaua, dala si zavolat svého mladšího syna Jákoba a řekla mu: "Tvůj bratr Ezau pomýšlí na pomstu. Chce tě zabít. [43] Proto mě nyní poslechni, můj synu: Ihned uprchni k mému bratru Lábanovi do Cháranu. [44] Zůstaneš u něho nějaký čas, dokud rozhořčení tvého bratra nepomine. [45] Až se bratrův hněv od tebe odvrátí a on zapomene, cos mu udělal, pošlu pro tebe a vezmu tě odtamtud. Proč mám být zbavena vás obou v jednom dni?" [46] Izákovi pak Rebece řekla: "Zprotivilo se mi žít s dcerami chetejskými. Vezme-li si Jákob ženu z chetejských dcer, jako jsou tyhle dcery této země, k čemu mi život?"

Gn kapitola 28.

[1] I povolal Izák Jákoba a požehnal mu. Prikázal mu: "Nebor si ženu z dcer kenaanských. [2] Odejdi do Rovin aramských do domu Betúela, otce své matky, a odtud si vezmi ženu z dcer jejího bratra Lášana. [3] Kéž ti Bůh všemohoucí požehná, rozplodí tě a rozmnoží. Bude z tebe společenství lidských pokolení. [4] Kéž ti dá požehnání Abrahamovo, tobě i tvému potomstvu abys obdržel zemi, v níž jsi hostem a kterou Bůh dal Abrahamovi." [5] Pak Izák Jákoba propustil a ten šel do Rovin aramských k Lábanovi, synu Aramejce Betúela, bratru Jákovy k Ezauovy matky Rebece. [6] Ezau viděl, že Izák Jákovy požehnal a poslal ho do Rovin aramských, aby si odtamtud vzal ženu; že mu při požehnání prikázal, aby si nebral ženu z dcer kenaanských; [7] že Jákob otce i matku uposlechl a odešel do Rovin aramských. [8] Viděl též, že kenaanské dcery jsou jeho otci Izákovi odporne. [9] Šel tedy Ezau k Izmaelovi a přibral si ke svým ženám ještě Machalatu, dceru Abrahamova syna Izmaela, sestru Nebajktovu. [10] Jákob vyšel z Beer-šeby a šel do Cháranu. [11] Dorazil na jedno místo a přenocoval tam, neboť slunce již zapadlo. Vzal jeden z kamenů, které na tom místě byly, postavil jej v hlavách a na tom místě ulehl. [12] Měl sen: Hle, na zemi stojí žebřík, jehož vrchol dosahuje k nebesům, a po něm vystupují a sestupují poslové Boží. □ □ □ [13] Nad ním stojí Hospodin a praví: "Já jsem Hospodin, Bůh tvého otce Abrahama a Bůh Izákův. Zemi, na níž ležíš, dám tobě a tvému potomstvu. [14] Tvého potomstva bude jako prachu země. Rozmůžeš se na západ i na východ, na sever i na jih. V tobě a v tvém potomstvu dojdou požehnání všechny čeledi země. [15] Hle já jsem s tebou. Budu tě střežit všude, kam půjdeš a zase tě přivedu do této země. Nikdy tě neopustím ale učiním, co jsem ti slíbil." [16] Tu procitl Jákob ze spánku a zvolal: "Jistě je na tomto místě Hospodin, a já jsem to nevěděl!" [17] Báł se a řekl: "Jakou bázeň vzbuzuje toto místo! Není to nic jiného než dům Boží, je to brána nebeská." [18] Za časného jitra vzal Jákob kámen, který měl v hlavách, a postavil jej jako posvátný sloup; svrchu jej polil olejem. [19] Tomu místu dal jméno Bét-el (to je Dům Boží). Původně se to město jmenovalo Lúz. [20] Jákob se tu zavázal slibem: "Bude-li Bůh se mnou, budeli mě střežit na cestě, na níž jsem se vydal, dáli mi chléb k jídlu a šat k odívání [21] a navrátím-li se v pokoji do domu svého otce bude mi Hospodin Bohem. [22] Tento kámen který jsem postavil jako posvátný sloup, stane se domem Božím. A ze všeho, co mi dáš odvedu ti poctivě desátky."

Gn kapitola 29.

[1] Jákob vykročil krokem a přišel do země synů Východu. [2] Pojednou spatřil v poli studni, u níž odpočívala tři stáda ovci. Z té studně napájeli stáda. Na jejím otvoru byl veliký kámen. [3] Když přihnali všechna stáda odvalovali kámen z otvoru studně a napájeli ovce. potom zase kámen přivalili zpět na otvor studně. [4] I řekl jim Jákob: "Bratři, odkud jste?" Odvětili: "Jsme z Cháranu." [5] Otázel se jich: "Znáte Lášana syna Náchorova?" Řekli: "Známe." [6] Zeptal se jich: "Dař se mu dobře?" Odpověděli: "Dobře. Však tady přichází jeho dcera Ráchel s ovce." [7] Tu řekl: "Ještě je jasný den, není čas shánět dobytek. Napojte ovce a jděte pást." [8] Odpověděli: "Nemůžeme, dokud nebudou sehnána všechna stáda; pak odvalíme kámen z otvoru studně a napojíme ovce." [9] Když ještě s nimi rozmlouval přišla Ráchel s ovce svého otce; byla totiž pastýřka. [10] Jakmile Jákob uviděl Ráchel, dceru Lášana, bratra své matky, a jeho ovce, přistoupil, odvalil kámen z otvoru studně a napojil ovce Lášana, bratra své matky. [11] Jákob pak Ráchel políbil a hlasitě zaplakal. [12] Oznámil jí, že je synovec jejího otce a syn Rebece. Běžela to povědět svému otci. [13] Jakmile Lášan uslyšel zprávu o Jákovy, synu své sestry, běžel mu vstříc, objal ho, políbil a uvedl do svého domu. A on vypravoval Lášanovi všechno, co se přihodilo. [14] Lášan mu řekl: "Ty jsi má krev a mé tělo!" Pobyl tedy u něho celý měsíc. [15] Potom řekl Lášan Jákovy: "Což mi budeš sloužit zadarmo jen proto, že jsi můj příbuzný? Pověz mi jaká má být tvá mzda." [16] Lášan měl dvě dcery. Starší se jmenovala Lea, mladší Ráchel. [17] Lea měla mírné oči, Ráchel byla krásné postavy krásného vzezření. [18] Jákob si Ráchel zamiloval; proto řekl: "Budou ti sloužit sedm let za tvou mladší dceru Ráchel." [19] Lášan souhlasil: "Lépe, když ji dám tobě než někomu jinému; zůstaň u mne." [20] Jákob tedy sloužil za Ráchel sedm let; bylo to pro něho jako několik dní, protože ji miloval. [21] Potom řekl Jákob Lášanovi: "Dej mi mou ženu má lhůta už uplynula. Toužím po ní." [22] Lášan shromáždil všechny muže toho místa a uspořádal hody. [23] Večer vzal svou dceru Leu a uvedl ji k Jákovy a on k ní vešel. [24] Za služebnici své dceři Leji dal Lášan otrokyni Zilpu. [25] Ráno Jákob viděl že to je Lea. Vyčítal Lášanovi: "Cos mi to provedl? Což jsem u tebe nesloužil za Ráchel? Proč jsi mě oklamal?" [26] Lášan odvětil: "U nás není zvykem aby se mladší vdávala dřívě než prvorozená. [27] Zůstaň u ní po celý svatební týden a dáme ti i tu mladší za službu, kterou si u mne odsloužíš v dalších sedmi letech." [28] Jákob tak učinil a zůstal u ní po celý týden. Pak mu Lášan dal za ženu svou dceru Ráchel. [29] Za služebnici dal své dceři Ráchel otrokyni Bilhu. [30] I vešel Jákob také k Ráchel a miloval ji více než Leu, a sloužil u něho ještě dalších sedm let. [31] Když Hospodin viděl, že Lea není milována, otevřel její lůno. Ráchel však zůstala neplodná. [32] Lea otěhotněla, porodila syna a pojmenovala ho Rúben (to je Hledte-syn); řekla totiž: "Hospodin viděl mé pokolení; nyní mě už bude můj muž milovat." [33] Otěhotněla znovu, porodila syna a řekla: "Hospodin uslyšel, že nejsem milována, a dal mi také tohoto." Pojmenovala ho tedy Šimeón (to je Vyslyš-[Bůh]) [34] A znovu otěhotněla, porodila syna a řekla: "Tentokrát se už můj muž přidruží ke mně, poněvadž jsem mu porodila tři syny." Proto se jmenuje Lévi (to je Přidružitel). [35] A znovu otěhotněla, porodila syna a řekla: "Zase mohu vzdávat chválu Hospodinu." Proto ho pojmenovala Juda (to je Ten, který vzdává chválu). A přestala rodit.

Gn kapitola 30.

[1] Když Ráchel viděla že Jákobovi nerodí žárčila na svou sestru a naléhala na Jákoba: "Dej mi syny! Nedáš-li, umřu." [2] Jákob vzplanul proti Ráchel hněvem a okřikl ji: "Což mohu za to, že Bůh odpírá plod tvému životu?" [3] Odvětila: "Tu je má otrokyně Bilha; vejdi k ní! Porodí na má kolena, a tak i já budu mít z ní syny." [4] Dala mu tedy svou služku Bilhu za ženu a Jákob k ní vešel. [5] Bilha otěhotněla a porodila Jákobovi syna. [6] Tu řekla Ráchel: "Bůh mě obhájil, také můj hlas uslyšel a dal mi syna." Proto ho pojmenovala Dan (to je obhájce). [7] Ráchelina služka Bilha otěhotněla ještě jednou a porodila Jákobovi druhého syna. [8] Ráchel opět řekla: "V úporném boji o Boží přízeň jsem zápasila se svou sestrou a obstála jsem." A pojmenovala ho Neftalí. [9] Když Lea viděla, že přestala rodit, vzala svou služku Zilpu a dala jí Jákobovi za ženu. [10] Také Lejina služka Zilpa porodila Jákobovi syna. [11] Tu Lea řekla: "Jaké štěstí!" A dala mu jméno Gád (to je štěstí). [12] Pak Lejina služka Zilpa porodila Jákobovi druhého syna. [13] Lea opět řekla: "Jaké blaho pro mne; všechny dcery mě budou blahoslavít." A dala mu jméno Ašer (to je Blahoslav). [14] Ve dnech, kdy se žala pšenice, vyšel Rúben a nalezl na poli jablíčka lásky a přinesl je své matce Leji. Ráchel však na Leu naléhala: "Dej mi prosím několik těch jablíček lásky od svého syna!" [15] Ale ona ji odbyla: "Copak je to málo, žes mi vzala muže? Chceš mi vzít i jablíčka lásky od mého syna?" Ráchel řekla: "Tak ať za ta jablíčka lásky od tvého syna spí tuto noc s tebou." [16] Když Jákob přicházel navečer z pole, vyšla mu Lea vstříc a řekla: "Musíš vejít ke mně, najala jsem tě za mzdu, za jablíčka lásky od svého syna." I spal té noci s ní. [17] A Bůh Leu vyslyšel; otěhotněla a porodila Jákobovi pátého syna. [18] Lea řekla: "Bůh mi dal mzdu za to, že jsem svému muži dala svou služku." A pojmenovala ho Isachar (to je Za-mzdu-najatý). [19] Lea otěhotněla ještě jednou a porodila Jákobovi šestého syna. [20] Lea opět řekla: "Jak pěkným darem obdaroval Bůh právě mne! Tentokrát už bude můj muž zůstat se mnou. Porodila jsem mu šest synů!" A dala mu jméno Zabulon (to je Zůstávající). [21] Potom porodila dceru a dala jí jméno Dína. [22] I rozpomenul se Bůh na Ráchel, vyslyšel ji a otevřel její lůno. [23] Otěhotněla, porodila syna a řekla: "Bůh odňal mé pohanění." [24] Dala mu jméno Josef (to je Přidej [Bůh]) a dodala: "Kéž mi Hospodin přidá ještě dalšího syna." [25] Když Ráchel porodila Josefa, řekl Jákob Lábanovi: "Propusť mě, abych mohl odejít do svého domova a do své země." [26] Vydej mi mé ženy a děti, za něž jsem ti sloužil, a já půjdu. Sám přece víš, jakou službu jsem ti prokázal." [27] Lában mu odvětil: "Kéž bych získal tvoji přízeň! Zjistil jsem, že mi Hospodin kvůli tobě žehná." [28] Dále řekl: "Urči si přesně mzdu a dám ti ji." [29] Jákob mu odpověděl: "Sám přece víš, jak jsem ti sloužil a jak prospívalo tvé stádo, když jsem byl při něm. [30] Vždyť to byla hrstka, kterou jsi měl, než jsem přišel, a rozmnožila se nesmírně. Hospodin ti žehnal na každém mém kroku. Ale kdy budu konečně pracovat také pro svou rodinu?" [31] Lában se otázal: "Co ti mám dát?" Jákob odvětil: "Nemusíš mi dávat vůbec nic. Budu dále pást a střežit tvé ovce a kozy když pro mne uděláš tuto věc: [32] Projdu dnes všechny tvé ovce a kozy a vyřadím z nich každé skvrnitě a strakaté mládě, všechna načernalá jehňata a strakatá a skvrnitá kůzlata; to bude má mzda. [33] Od zítřka se bude má povinnost osvědčovat takto: Když přijdeš přehlížet mou mzdu, všechno, co nebude mezi mými kůzlata skvrnitě a strakatě a mezi jehňaty načernalé, pokládej za kradené." [34] Lában řekl: "Nuže, ať se stane podle tvého slova." [35] A téhož dne sám vyřadil pruhované a strakaté kozy a všechny skvrnitě a strakaté kozy, všechno, na čem bylo něco bílého, a všechna načernalá jehňata, a světil je svým synům. [36] Stanovil také vzdálenost tří dnů cesty mezi sebou a Jákobem. A Jákob pásl ostatní Lábanovy ovce a kozy. [37] Jákob si nabral čerstvé pruty topolové, mandloňové a platanové a sloupal z nich na některých místech pruhy kůry až do běla. [38] Pruty, z nichž sloupal kůru, nakladl do napájecích žlabů, k nimž ovce a kozy přicházely pít, přímo před ně. I běhaly se, když přicházely pít. [39] Ovce a kozy se běhaly při pohledu na pruty a vrhaly pruhovaná, skvrnitá a strakatá mláďata. [40] Jákob jehňata odděloval; avšak ovce a kozy z bravu Lábanova obracel k pruhovaným a všem načernalým. Tak si pořídil vlastní stáda, ale ta nestavěl proti ovcím a kozám Lábanovým. [41] Pokaždé, když se z ovcí a koz běhaly ty nejstatnější kusy, kladl před ně Jákob do žlabů pruty, aby se běhaly před pruty. [42] Když však byly ovce a kozy neduživé, pruty nekladl. Neduživé tedy patřily Lábanovi a statné Jákobovi. [43] Tak se ten muž převelice vzmohl a měl mnoho ovcí a koz, i služby a služebníky, i velbloudy a osly.

Gn kapitola 31.

[1] Jákob se doslechl, jaké řeči vedou Lábanovi synové: "Jákob pobral všechno, co patřilo našemu otci, a z toho, co měl otec, získal takové postavení." [2] Viděl i na Lábanovi, že se už k němu nemá jako dřív. [3] Tu řekl Hospodin Jákobovi: "Navrať se do země svých otců a do svého rodiště; já budu s tebou." [4] Jákob si proto dal zavolat Ráchel a Leu na pole k svému stádu [5] a řekl jim: "Vidím na vašem otci, že se ke mně nemá jako dřív. Ale Bůh mého otce je se mnou. [6] Vy samy víte, že jsem vašemu otci sloužil ze všech sil. [7] Ale váš otec mě obelstil, desetkrát změnil mou mzdu. Bůh mu však nedovolil, aby mi provedl něco zlého. [8] Když říkal: 'Tvou mzdou bude vše skvrnitě', všechny ovce a kozy vrhaly mláďata skvrnitá. A když říkal: 'Tvou mzdou bude vše pruhované', všechny ovce a kozy vrhaly mláďata pruhovaná. [9] Tak odňal Bůh stáda vašemu otci a dal je mně. [10] V době, kdy se ovce a kozy běhaly, rozhlédl jsem se a ve snu jsem náhle spatřil, že samci, skákající na ovce a kozy, byli pruhovaní, skvrnití a stříkaní. [11] Ve snu mi tehdy Boží posel řekl: 'Jákobe! Odvětil jsem: 'Tu jsem.' [12] I řekl mi: 'Rozhlédni se a viz: Všichni samci, skákající na ovce a kozy, jsou pruhovaní, skvrnití a stříkaní. Viděl jsem totiž všechno, co ti Lában dělá. [13] Já jsem Bůh z Bét-elu, kde jsi olejem pomazal posvátný sloup a kde ses mi zavázal slibem. Vyjdi teď hned z této země a navrať se do své rodné země.'" [14] Ráchel i Lea mu odpověděly: "Máme vůbec ještě v domě svého otce dědičný podíl? [15] Cožpak pro něho nejsme jako cizí? Vždyť nás prodal a stříbro shrábl. [16] Celé bohatství, které Bůh odňal našemu otci, patří nám a našim synům. Jen udělej všechno, co ti Bůh řekl." [17] Jákob tedy vstal, posadil své syny i ženy na velbloudy, [18] sehnal také všechna svá stáda, vzal všechno nabyté jmění, vlastní stáda získaná v Rovinách aramských, a ubíral se ke svému otci Izákovi do země kenaanské. [19] Když Lában odešel ke stříži svého brava, ukradla Ráchel otcovy domácí bůžky. [20] A Jákob Aramejce Lábanova přelstil, takže nevyšlo najevo, že chce uprchnout. [21] Uprchl se všim, co měl. Přebrodil řeku Eufrat a dal se směrem k pohoří Gileádu. [22] Třetího dne bylo Lábanovi oznámeno, že Jákob uprchl. [23] Tu vzal s sebou své bratry a pronásledoval ho po sedm dní, až ho dohonil na pohoří Gileádu. [24] K Aramejci Lábanovi však přišel v noci ve snu Bůh a řekl mu: "Měj se na pozor! Mluv s Jákobem jen v dobrém, ne ve zlém!" [25] Lában dostihl Jákoba, který si na té hoře postavil stan. Sám se svými bratry si rovněž postavil stan na pohoří Gileádu. [26] A Lában Jákobovi vyčítal: "Cos to udělal? Přelstils mě. Mé dcery jsi odvedl jako válečné zajatce. [27] Proč jsi ode mne uprchl tajně jako zloděj a nic jsi mi neoznámil? Byl bych tě radostně vyprovodil s písničkami, s bubinkem a citarou. [28] Nedopřáls mi ani políbit mé vnuky a dcery; jednal jsi věru jako pomatenec. [29] Bylo v mé moci naložit s vámi zle. Ale Bůh vašeho otce mi na dnešek řekl: 'Měj se na pozor, mluv s Jákobem jen v dobrém, ne ve zlém.' [30] Když už jsi tedy odešel, protože se ti tolik stýskalo po otcovském domě, proč jsi ukradl mé bohy?" [31] Na to Jákob Lábanovi odpověděl: "Bál jsem se a říkal jsem si, že bys mě mohl o své dcery připravit. [32] Ale u koho najdeš své bohy, ten nezůstane naživu! Před našimi bratry si prohlédni všechno, co mám, a vezmi si své." Jákob totiž nevěděl, že je Ráchel ukradla. [33] Lában vešel do stanu Jákobova a do stanu Lejina i do stanu obou služek, ale nic nenašel. Vyšel tedy ze stanu Lejina a vešel do stanu Ráchelina. [34] Ráchel však bůžky vzala, vložila je do torby na velbloudím sedle a sedla si na ně. Lában zpřeházel celý stan, ale nic nenašel. [35] Ráchel otci řekla: "Nechť se můj pán nehněvá, že před ním nemohu povstat; stalo se mi, co se stává ženám." Lában slídl, ale

bůžky nenašel. [36] Tu se Jákob rozhněval a začal se s Lábanem přít. Vyčítal mu: "Jaký je můj přestupek? Jaký je můj hřích, že ses za mnou tak hnal? [37] Když jsi zpřeházal všechny mé věci, co jsi našel z věcí svého domu? Polož to před mě i své bratry, ať mezi námi dvěma rozhodnou! [38] Byl jsem u tebe celých dvacet let. Tvé ovce a kozy nezmetaly. Berany z tvého bravu jsem nejídal. [39] Co bylo rozsápáno zvěř, jsem ti nevykazoval, nahrazoval jsem to ze svého; vymáhals to na mně, byl jsem okrádán ve dne i v noci. [40] Ve dne mě sužovalo vedro a v noci chlad. Spánek prchal od mých očí. [41] Celých dvacet let jsem ti v tvém domě sloužil: čtrnáct let za tvé dvě dcery a šest let za tvůj brav. Mou mzdu jsi změnil desetkrát. [42] Kdyby se mnou nebyl Bůh mého otce, Bůh Abrahamův a Strach Izákův, propustil bys mě teď s prázdnou. Bůh viděl mou trýzeň a námahu mých rukou a na dnešek sám rozsoudil." [43] Lában na to Jákobovi odpověděl: "Toto jsou mé dcery a toto jsou moji synové. I brav je můj, ano, všechno, co vidíš, patří mně. Co však za těchto okolností mohu dnes udělat pro své dcery, pro ně a pro syny, které porodily? [44] Nuže, uzavřeme teď spolu smlouvu, a Bůh ať je svědkem mezi mnou a tebou!" [45] Jákob vzal tedy kámen a vztýčil jej jako posvátný sloup. [46] Svým bratřím řekl: "Nasbírejte kameny." Vzali kameny, udělali val a na tom valu pojedli. [47] Lában jej nazval Jegar-sahaduta (to je Násep svědectví) a Jákob jej nazval Gal-ed (to je Val-svědka). [48] A Lában řekl: "Tento val je ode dneška svědkem mezi mnou a tebou." - Proto se jmenuje Gal-ed [49] nebo Mispa (to je Hlídky), neboť Jákob řekl: "Hospodin ať je na hlídce mezi mnou a tebou, že už spolu nebudeme nic mít." - [50] Na to Lában: "Pokoříš-li mé dcery a vezmeš-li si jiné ženy mimo ně, hled, ne někdo z lidí, ale Bůh je svědkem mezi mnou a tebou!" [51] Lában dále Jákobovi řekl: "Hle, tu je val a tu je posvátný sloup, který jsem vztýčil mezi sebou a tebou. [52] Svědkem je tento val, svědkem je i posvátný sloup, že já nepřekročím tento val proti tobě a ty nepřekročíš tento val a tento sloup proti mně se zlým úmyslem. [53] Ať mezi námi soudí Bůh Abrahamův a bůh Náchorův, bůh jejich otce!" A Jákob se zapísal při Strachu svého otce Izáka. [54] Pak Jákob připravil na té hoře obětní hod. Povolal své bratry, aby pojedli chléb. Jedli tedy chléb a přenocovali na té hoře.

Gn kapitola 32.

[1] Za časného jitra políbil Lában své vnuky a dcery, požehnal jim a vrátil se opět ke svému domovu. [2] Jákob šel svou cestou. Tu se s ním srazil Boží poslové. [3] Jakmile je Jákob spatřil, zvolal: "To je tábor Boží", a to místo pojmenoval Machanajim (to je Tábořiště). [4] Pak Jákob vyslal napřed posly ke svému bratru Ezauovi do země Seíru, na pole Edómské, [5] a přikázal jim: "Vyřídte mému pánu Ezauovi toto: Tvůj otrok Jákob vzkazuje: Až dosud jsem prodléval jako host u Lábana. [6] Mám voly a osly, ovce, služebníky a služky. Posílám o tom zprávu tobě, svému pánu, abych získal tvoji přízeň." [7] Poslové se vrátili k Jákobovi a řekli: "Přišli jsme k tvému bratru Ezauovi, ale on ti už jde vstříc a je s ním čtyři sta mužů." [8] Tu padla na Jáкова veliká bázeň a tíseň. Rozdělil proto lid, který byl s ním, i brav a skot a velbloudy do dvou táborů, [9] neboť si řekl: "Přijde-li Ezau k prvnímu táboru a pobije jej, může ještě zbylý tábor vyváznout." [10] Dále Jákob řekl: "Bože mého otce Abrahama a Bože mého otce Izáka, Hospodine, tys mi pravil: 'Navrať se do své země a do svého rodiště a já se postarám, aby se ti dobře vedlo.' [11] Nejsem hoden veškerého tvého milosrdenství a vši tvé věrnosti, které jsi svému služebníku prokázal. Tento Jordán jsem překročil s holí, a teď mám dva tábory. [12] Vytrhni mě prosím z ruky mého bratra, z ruky Ezauovy, neboť se ho bojím, aby nepřišel a nezabil mě, matku nad dětmi. [13] Ty jsi přece řekl: 'Určitě se postarám o tvé dobro a tvé potomstvo rozmnožím jako mořský písek, jež nelze pro množství sečíst.'" [14] A přenocoval tam té noci. Pak vzal z toho, co vyzískal, dar na usmířenou pro svého bratra Ezaua: [15] dvě stě koz a dvacet kozlů, dvě stě bahnic a dvacet beranů, [16] třicet velbloudic se sajícími mláďaty, čtyřicet krav a deset býků, dvacet oslic a deset oslů. [17] To vše předal svým služebníkům, každé stádečko zvlášť, a řekl jim: "Jděte napřed a ponechte mezi jednotlivými stádečky odstup." [18] A prvnímu přikázal: "Až se s tebou setká můj bratr Ezau a zeptá se tě či jsi a kam jdeš a či je to, co ženeš před sebou, [19] odvětiš: 'Je to dar od tvého otroka Jáкова, poslaný jeho pánu Ezauovi; on sám je za námi.'" [20] Tak přikázal i druhému a třetímu a všem, kteří šli za stádečky. Řekl: "V tomto smyslu mluvíte s Ezauem, až na něj narazíte. [21] A dodejte: 'Také tvůj otrok Jákob je za námi, neboť řekl: Darem, který jde přede mnou, chci ho usmířit a teprve potom spatřit jeho tvář. Snad mě přijme milostivě.'" [22] Šli tedy napřed s darem, zatímco on přenocoval oné noci v táboře. [23] A té noci vstal, vzal obě své ženy i obě své služky a jedenáct svých synů a přebrodiv se přes Jabok. [24] Vzal je a převedl je přes potok se vším, co měl. [25] Pak zůstal Jákob sám a tu s ním kdosi zápolil, dokud nevzešla jitřenka. [26] Když viděl, že Jáкова nepřemůže, poranil mu při zápolení kyčelní kloub, takže se mu vykloubil. [27] Neznámý řekl: "Pusť mě, vzešla jitřenka." Jákob však odvětil: "Nepustím tě, dokud mi nepožehnáš." [28] Otázal se: "Jak se jmenuješ?" Odpověděl: "Jákob." [29] Tu řekl: "Nebudou tě už jmenovat Jákob (to je Úskočný), nýbrž Izrael (to je Zápasí Bůh), neboť jsi jako kníže zápasil s Bohem i s lidmi a obstál." [30] A Jákob ho žádal: "Pověz mi přece své jméno!" Ale on odvětil: "Proč se ptáš na mé jméno?" A požehnal mu tam. [31] I pojmenoval Jákob to místo Peniel (to je Tvář Boží), neboť řekl: "Viděl jsem Boha tváří v tvář a byl mi zachován život." [32] Slunce mu vzešlo, když minul Peniel, ale v kyčli byl chromý. [33] Synové Izraelovi nejedí až podnes šlachy při kyčelním kloubu, protože Bůh poranil Jákobovi šlachy kyčelního kloubu.

Gn kapitola 33.

[1] Potom se Jákob rozhlédl a vidí, že přichází Ezau a s ním čtyři sta mužů. I rozdělil zvlášť děti Lejiny a Rácheliny a obou otrokyň. [2] Dopředu postavil otrokyně a jejich děti, za ně Leu s jejími dětmi a Ráchel s Josefem dozadu. [3] Sám se ubíral před nimi a sedmkrát se poklonil až k zemi, než k svému bratrovi přistoupil. [4] Ezau se k němu rozběhl a objal ho, padl mu kolem krku a políbil ho; oba zaplakali. [5] Pak se Ezau rozhlédl a spatřil ženy a děti. Táza se: "Koho to máš s sebou?" Jákob odvětil: "To jsou děti, jimiž Bůh milostivě obdaroval tvého otroka." [6] Mezitím přistoupily otrokyně se svými dětmi a poklonily se. [7] Pak přistoupila i Lea a její děti a poklonily se. Naposled přistoupil Josef a Ráchel a poklonili se. [8] Ezau se otázal: "K čemu je celý ten tábor, s kterým jsem se setkal?" Odvětil: "Abych získal přízeň svého pána." [9] Ezau řekl: "Mám dost, bratře. Ponech si, co máš." [10] Ale Jákob naléhal: "Jestliže jsem získal tvoji přízeň, přijmi prosím ode mne ten dar, vždyť smím vidět tvou tvář, a to je jako bych viděl tvář Boží. Tak přívětivě jsi mě přijal! [11] Přijmi prosím z mého požehnání, co jsem ti přinesl, neboť Bůh se nade mnou smiloval a mám všeho dost." Tak ho nutil, až Ezau přijal. [12] A navrhl: "Vydejme se na cestu, půjdu s tebou." [13] Ale on mu odvětil: "Můj pán ví, že děti jsou útlé a že mám s sebou březí ovce a krávy. Budou-li hnány po celý den, všechny ovce uhynou. [14] Necht' se prosím můj pán ubírá před svým otrokem a já potáhnu pomalu, jak může jít stádo, které je přede mnou, a jak mohou děti; pak přijdu k svému pánu do Seíru." [15] Ezau na to řekl: "Dovol, abych ti tu ponechal několik svých lidí." On však odvětil: "K čemu to? Jen když jsem získal přízeň svého pána." [16] A tak se Ezau toho dne vrátil svou cestou do Seíru, [17] kdežto Jákob vytáhl do Sukóta a vystavěl dům a pro svůj dobytek udělal přístřešky. Proto pojmenoval to místo Sukót (to je Přístřešky). [18] Potom přišel Jákob cestou z Rovin aramských pokojně k městu Šekemu, které je v zemi kenaanské. Utábořil se před městem [19] a od synů Chamóra, otce Škemova, koupil za sto kesít díl pole, na němž si postavil stan. [20] I zřídil tam oltář a nazval jej Él je Bůh Izraelův.

Gn kapitola 34.

[1] Dína, kterou Jákobovi porodila Lea, si vyšla, aby se podívala na dcery té země. [2] Uviděl ji Šekem, syn Chivejce Chamóra, knížete země, vzal ji a ležel s ní, a tak ji ponížil. [3] Přilnul však k Díně, dceři Jákobově, celou duší, zamiloval si tu dívku a vmlouval se do jejího srdce. [4] Svému otci Chamórovi pak Šekem řekl: "Vezmi mně to děvčátko za ženu." [5] Když Jákob uslyšel, že Šekem jeho dceru Dínu poskvrnil, byli jeho synové na poli s dobyt看em. Jákob mlčel, dokud nepřišli. [6] Šekemův otec Chamór pak vyšel k Jákobovi, aby s ním promluvil. [7] Jákobovi synové přišli z pole, jakmile o tom uslyšeli. Bolestně to ty muže ranilo a velmi se rozlítili. Vždyť spáchal v Izraeli hanebnost, ležel s dcerou Jákobovou, a to je nepřipustné. [8] Chamór s nimi mluvil takto: "Můj syn Šekem lpí na vaší dceři celou duší. Dejte mu ji prosím za ženu. [9] Spřízněte se s námi, dávejte své dcery nám a berte si dcery naše. [10] Můžete sídlit s námi, je před vámi celá země. Usadte se, volně v ní obchodujte a mějte ji jako vlastní." [11] Také Šekem jejím otci a jejím bratrům řekl: "Kéž bych získal vaše přízeň. Dám vám, oč mě požádáte. [12] Určete mi jakkoli veliké věno i dar. Dám vám, oč mě požádáte, jen mi tu dívku dejte za ženu!" [13] Avšak Jákobovi synové odpověděli Šekemovi a jeho otci Chamórovi lživě. Jednali tak proto, že jejich sestru Dínu poskvrnil. [14] Řekli jim: "To my nemůžeme udělat, abychom dali svou sestru muži neobřezanému, byla by to pro nás potupa. [15] Svolíme jen tehdy, budete-li jako my: dá-li se u vás každý mužského pohlaví obřezat. [16] Pak vám budeme dávat své dcery a budeme si brát dcery vaše, usídlíme se u vás a staneme se jedním lidem. [17] Jestliže nás neuposlechnete a nedáte se obřezat, vezmeme svou dceru a odejdeme." [18] Chamórovi i jeho synu Šekemovi se jejich slova líbila. [19] Mládenec nemeškal a vykonal to, neboť si Jákobovu dceru oblíbil. V otcově domě byl ze všech nejváženější. [20] Chamór a jeho syn Šekem přišli k bráně svého města a promluvíli k mužům svého města: [21] "Tito muži se k nám chovají pokojně. Ať se tedy usídlí v zemi a volně v ní obchodují. Ať je pro ně tato země na všechny strany otevřená. My si budeme brát za ženy jejich dcery a budeme jim dávat dcery své. [22] Avšak aby s námi bydlili jako jeden lid, svolí ti muži jen tehdy, dá-li se u nás každý mužského pohlaví obřezat, jako jsou obřezáni oni. [23] Nebudou tak jejich stáda a majetek i všechen jejich dobytek patřit nám? Budme jen svolní a oni se u nás usídlí." [24] Poslechli tedy Chamóra a jeho syna Šekema všichni, kdo měli právo vycházet k bráně jeho města; dal se obřezat každý mužského pohlaví, kdo vycházel k bráně jeho města. [25] Ale třetího dne, když byli v bolestech, vtrhli bezpečně do města s mečem v ruce dva Jákobovi synové, Šimeón a Lévi, bratři Díny, a všechny mužského pohlaví povraždili. [26] Zavraždili mečem také Chamóra a jeho syna Šekema, vzali z Šekemova domu Dínu a odešli. [27] Na pobité potom přišli Jákobovi synové a za poskvrnění své sestry město vyloupili. [28] Poblali jejich brav a skot i jejich osly a co bylo v městě i na poli. [29] Zajali všechny jejich děti a jejich ženy a uloupili všechno jejich jmění, vše, co bylo v domě. [30] I řekl Jákob Šimeónovi a Lévimu: "Přivedete mě do zkázy, způsobili jste, že vzbuzují nelibost u obyvatel země, u Kenaanců a Perizejců. Mám málo lidí. Seberou-li se proti mně, pobijí mě a budu vyhuben já i můj dům." [31] Odvětili: "Což směl s naší sestrou zacházet jako s děvčkou?"

Gn kapitola 35.

[1] I řekl Bůh Jákobovi: "Vstaň a vystup do Bét-elu, usad se tam a udělej tam oltář Bohu, který se ti ukázal, když jsi prchal před svým bratrem Ezauem." [2] Jákob tedy řekl svému domu i všem, kteří byli s ním: "Zbavte se cizích bohů, které máte mezi sebou! Očistěte se, převlékněte si šat, [3] budeme putovat do Bét-elu. Chci tam udělat oltář Bohu, který mi odpověděl v den mého soužení a byl se mnou na cestě, kterou jsem šel." [4] Odevzdali tedy Jákobovi všechny cizí bůžky, které u sebe měli, i všechny náušnice a Jákob je zakopal pod posvátným stromem u Šekemu. [5] Potom táhli dál. Na okolní města padl děs Boží; proto Jákobovy syny nepronásledovali. [6] Tak přišel Jákob i všechen lid, který byl s ním, do Lúzu, to je do Bét-elu v zemi kenaanské. [7] Tam vybudoval oltář a vzýval na tom místě Boha Bét-elu, neboť se mu tam zjevil sám Bůh, když prchal před svým bratrem. [8] Zde zemřela Rebečina chůva Debora a byla pochována dole u Bét-elu pod posvátným dubem, který pojmenoval Posvátný dub pláče. [9] I ukázal se Bůh znovu Jákobovi, když přišel z Rovin aramských, a požehnal mu [10] slovy: "Tvé jméno bylo Jákob; už nebudeš zván Jákob, tvé jméno bude Izrael." A dal mu jméno Izrael. [11] Dále mu Bůh řekl: "Já jsem Bůh všemohoucí. Plod a množ se; vzejde z tebe národ a společenství pronárodů, i králové vzejdou z tvých beder. [12] Zemi, kterou jsem dal Abrahamovi a Izákovi, tu dám tobě; tvému potomstvu dám tuto zemi." [13] Potom Bůh vystoupil od něho z toho místa, kde s ním mluvil. [14] A Jákob na tom místě, kde s ním mluvil, postavil posvátný sloup, sloup kamenný, a vykonal na něm úlitbu: polil jej svrchu olejem. [15] Místu, kde s ním mluvil Bůh, dal Jákob jméno Bét-el. [16] Potom z Bét-elu odtáhl. A když už byli nedaleko Efraty, Ráchel porodila; měla však těžký porod. [17] Když těžce rodila, pravila jí porodní bába: "Neboj se, máš zase syna!" [18] Ve chvíli, kdy umírala a život z ní nikal, pojmenovala ho Ben-óni (to je Syn mého zmaru), ale otec ho nazval Ben-jamín (to je Syn zdaru). [19] Ráchel umřela a byla pohřbena u cesty do Efraty, což je Betlém. [20] Jákob nad jejím hrobem postavil pamětní sloup, a to je památník Ráchelina hrobu až dodnes. [21] Potom táhl Izrael dál a postavil svůj stan opodál Migdal-ederu. [22] Když Izrael přebýval v oné zemi, šel Rúben a ležel s ženinou svého otce Bilhou. Izrael se o tom doslechl... Synů Jákobových bylo dvanáct. [23] Synové Lejini: Rúben, Jákobův prvorozený, Šimeón a Lévi, Juda, Isachar a Zabulón. [24] Synové Ráchelini: Josef a Benjamín. [25] Synové Rácheliny otrokyně Bilhy: Dan a Neftalí. [26] A synové Lejiny otrokyně Zilpy: Gád a Ašer. To jsou synové Jákobovi, kteří se mu narodili v Rovinách aramských. [27] Jákob přišel k svému otci Izákovi do Mamre, do Kirjat-arby, což je Chebrón, kde Abraham a Izák pobývali jako hosté. [28] Izák se dožil sto osmdesáti let. [29] I zesnul Izák a zemřel a byl připojen k svému lidu, stár a sytý dnů. Jeho synové Ezau a Jákob ho pochovali.

Gn kapitola 36.

[1] Toto je rodopis Ezauův, to je Edómův. [2] Ezau si vzal ženy z dcer kenaanských: Ádu, dceru Chetejce Elóna, a Oholíbam, dceru Anovu, vnučku Chivejce Sibeóna, [3] dále Basematu, dceru Izmaelovu, sestru Nebajótovu. [4] Áda porodila Ezauovi Elífaza a Basemat porodila Reúela. [5] Oholíbama porodila Jeúše, Jaelama a Kóracha. To jsou synové Ezauovi, kteří se mu narodili v kenaanské zemi. [6] Ezau pak vzal své ženy, syny a dcery i všechny lidi svého domu, stádo a všechen dobytek i všechen majetek, jehož v kenaanské zemi nabyt, a odešel od svého bratra Jákoba pryč do seírské země. [7] Jméní, jehož nabyli, bylo totiž tak značné, že nemohli sídlit pospolu, a země, v níž pobývali jako hosté, jim nemohla pro jejich stáda stačit. [8] Proto se Ezau usadil v Seírském pohoří. Ezau, to je Edóm. [9] To je tedy rodopis Ezaua, praotce Edómu, v Seírském pohoří. [10] Toto jsou jména synů Ezauových: Elífaz, syn Ezauovy ženy Ády, Reúel, syn Ezauovy ženy Basematy. [11] Synové Elífazovi jsou: Téman, Ómar, Sefó, Gátam a Kenaz. [12] Ženina Ezauova syna Elífaza byla Timna a ta porodila Elífazovi Amáleka. To jsou vnuci Ezauovy ženy Ády. [13] A toto jsou synové Reúelovi: Nachat a Zerach, Šama a Miza. To jsou vnuci Ezauovy ženy Basematy. [14] A toto jsou synové Ezauovy ženy Oholíbam, dcery Anovy, vnučky Sibeónovy: porodila Ezauovi Jeúše, Jaelama a Kóracha. [15] Toto jsou pohlaví synů Ezauových. Synové Ezauova prvorozence Elífaza:

pohlavár Témán, pohlavár Ómar, pohlavár Sefó, pohlavár Kenaz, [16] pohlavár Kórach, pohlavár Gátam, pohlavár Amálek. To jsou elfázovští pohlaváři v edómské zemi, vnuci Ádini. [17] A toto jsou synové Ezauova syna Reúela: pohlavár Nachat, pohlavár Zerach, pohlavár Šama, pohlavár Miza. To jsou reúelovští pohlaváři v edómské zemi, vnuci Ezauovy ženy Basematy. [18] A toto jsou synové Ezauovy ženy Oholíbamy: pohlavár Jeúš, pohlavár Jaelam, pohlavár Kórach. To jsou pohlaváři Ezauovy ženy Oholíbamy, dcery Anovy. [19] To jsou synové Ezauovi a to jsou jejich pohlaváři. To je Edóm. [20] Toto jsou synové Chorejce Seíra, praobyvatelé této země: Lótan a Šóbal, Sibeón a Ana, [21] Dišón, Eser a Díšan. To jsou chorejští pohlaváři, Seírovi synové v edómské zemi. [22] Lótanovi synové jsou Chorí a Hémmam; Lótanova sestra je Timna. [23] A toto jsou synové Šóbalovi: Alván, Manachat a Ébal, Šefó a Ónam. [24] Toto jsou synové Sibeónovi: Aja a Ana. To byl ten Ana, který našel ve stepi horké prameny, když pásł osly svého otce Sibeóna. [25] A toto jsou Anovy děti: Dišón a Oholíbama, dcera Anova. [26] A toto jsou synové Díšanovi: Chemdán a Ešbán, Jitrán a Keran. [27] Toto jsou synové Eserovi: Bilhán, Zaavan a Akan. [28] Toto jsou synové Díšanovi: Ús a Aran. [29] Toto jsou chorejští pohlaváři: pohlavár Lótan, pohlavár Šóbal, pohlavár Sibeón, pohlavár Ana, [30] pohlavár Dišón, pohlavár Eser, pohlavár Díšan. To jsou chorejští pohlaváři podle seznamu pohlavárů v seírské zemi. [31] A toto jsou králové, kteří kralovali v edómské zemi, dříve než kraloval král synům izraelským. [32] V Edómu kraloval Bela, syn Beórův, a jeho město se jmenovalo Dinhaba. [33] Když Bela zemřel, stal se po něm králem Zerachův syn Jóbab z Bosry. [34] Když zemřel Jóbab, stal se po něm králem Chušam z témanské země. [35] Když zemřel Chušam, stal se po něm králem Bedadův syn Hadad, který porazil Midjána na Moábském poli. Jeho město se jmenovalo Avít. [36] Když zemřel Hadad, stal se po něm králem Samla z Masreky. [37] Když zemřel Samla, stal se po něm králem Šaul z Rechobótu nad Řekou. [38] Když zemřel Šaul, stal se po něm králem Akbóruv syn Baal-chanan. [39] Když zemřel Akbóruv syn Baal-chanan, stal se po něm králem Hadar. Jeho město se jmenovalo Paú a jméno jeho ženy bylo Mehetabel; byla to dcera Matredy, vnučka Mé-zahabova. [40] Toto jsou tedy jména ezauovských pohlavárů podle jejich čeledí a míst, jmenovitě: pohlavár Timna, pohlavár Alva, pohlavár Jetet, [41] pohlavár Oholíbama, pohlavár Ela, pohlavár Pínon, [42] pohlavár Kenaz, pohlavár Témán, pohlavár Míbsár, [43] pohlavár Magdíel, pohlavár Iram. To jsou edómští pohlaváři podle sídlišť v zemi jejich vlastnictví. To je Ezau, praotec Edómu.

Gn kapitola 37.

[1] I usadil se Jákob v zemi, v níž jeho otec pobýval jako host, v zemi kenaanské. [2] Toto je rodopis Jákobův. Sedmnáctiletý Josef pásal se svými bratry ovce. Byl to mládenec, který býval se syny žen svého otce, Bilhy a Zilpy. Josef přinášel svému otci o svých bratrech zlé zprávy. [3] Izrael Josefa miloval ze všech svých synů nejvíce; vždyť to byl syn jeho stáří. Proto mu udělal pestře tkanou suknicí. [4] Když bratři viděli, že ho otec miluje nade všechny bratry, začali ho nenávidět a nepromluvili na něho pokojného slova. [5] Jednou měl Josef sen a pověděl jej svým bratrům; nenáviděli ho pak ještě více. [6] Řekl jim totiž: "Slyšte prosím, jaký jsem měl sen: [7] Vážeme na poli snopy. Tu povstane můj snop a zůstane stát. A hle, vaše snopy obcházejí kolem něho a klaněly se mému snopu." [8] Bratři mu odpověděli: "To budeš nad námi kralovat jako král či mezi námi vládnout jako vladař?" A nenáviděli ho pro jeho sny a pro jeho slova ještě víc. [9] Měl pak ještě jiný sen a vypravoval jej svým bratrům: "Měl jsem opět sen: Klanělo se mi slunce, měsíc a jedenáct hvězd." [10] To vyprávěl otci a bratrům. Otec ho okřikl: "Jaký žes to měl sen? Že i já, tvá matka a tvoji bratři přijdeme, abychom se před tebou skláněli k zemi?" [11] Bratři na něho žárili, ale otec na to nepřestával myslet. [12] Bratři pak odešli, aby pásli ovce svého otce v Šekemu. [13] Tu Izrael řekl Josefovi: "Zdalipak nepasou tvoji bratři v Šekemu? Pojd', rád bych tě za nimi poslal." On mu odvětil: "Tu jsem." [14] Izrael mu řekl: "Jdi a podívej se, je-li s tvými bratry a s ovcemi vše v pořádku, a podej mi zprávu." Poslal ho tedy z chebrónské doliny a on přišel do Šekemu. [15] Tu ho našel nějaký muž, jak bloudí po poli, a zeptal se ho: "Co hledáš?" [16] Odvětil: "Hledám své bratry. Pověz mi prosím, kde pasou." [17] Muž mu řekl: "Odtáhli odtud. Slyšel jsem, jak říkají: 'Pojdme do Dótanu.'" Josef tedy šel za svými bratry a našel je v Dótanu. [18] Jakmile ho v dálce spatřili, ještě než se k nim přiblížil, smluvili se proti němu, že ho usmrtí. [19] Řekli si mezi sebou: "Hle, mistr snů sem přichází! [20] Pojdte, zabijme ho! Pak ho vhodíme do některé cisterny a řekneme: Sežrala ho divá zvíře. A uvidíme, co bude z jeho snů!" [21] Když to uslyšel Rúben, rozhodl se vysvobodit ho z jejich rukou. Zvolal: "Přeče ho nebudeme ubíjet!" [22] Dále jim Rúben řekl: "Neprolévejte krev. Vhodte ho do cisterny, která je ve stepi, ale ruku na něj nevztahujte!" Chtěl ho z rukou bratrů vysvobodit a přivést k otci. [23] Jakmile Josef přišel k bratrům, strhli z něho suknicí, tu suknicí pestře tkanou, kterou měl na sobě. [24] Vzali ho a hodili do cisterny. Cisterna byla prázdná, bez vody. [25] Pak se posadili, aby jedli chléb. Tu se rozhlédli a spatřili, jak od Gileádu přichází karavana Izmaelců; jejich velbloudi nesli ladanum, mastix a masti. Táhli s tím dolů do Egypta. [26] Juda řekl bratrům: "Čeho tím dosáhneme, když svého bratra zabijeme a jeho krev zatajíme? [27] Pojdte, prodáme ho Izmaelcům, ale sami na něho nesahejme; vždyť je to náš rodný bratr." Bratři ho uposlechli. [28] Když midjánští obchodníci jeli kolem, vytáhli Josefa z cisterny a prodali ho Izmaelcům za dvacet šekelů stříbra. Ti přivedli Josefa do Egypta. [29] Když se Rúben vrátil k cisterně, vidí, že tam Josef není. Roztrhl své roucho, [30] vrátil se k bratrům a nařikal: "Ten hoch tam není. Co si jen, co si jen počnu?" [31] Tu vzali bratři Josefovou suknicí, porazili kozla a suknicí namočili v krvi. [32] Tu pestře tkanou suknicí pak dali donést otci se vzkazem: "Tohle jsme našli. Pozorně si to prosím prohlédni: Je to suknice tvého syna, nebo není?" [33] Když si ji prohlédl, zvolal: "Suknice mého syna! Sežrala ho divá zvíře! Rozsápán, rozsápán je Josef!" [34] I roztrhl Jákob svůj šat, přes bedra přehodil žíněné roucho a truchlil pro syna mnoho dní. [35] Přišli všichni jeho synové a všechny jeho dcery, aby ho potěšili, ale on se potěšit nedal. Nařikal: "Ve smutku sestoupím za synem do podsvětí." Tak oplakával otec Josefa. [36] A Medanci ho prodali do Egypta faraónovu dvořanu Potífárovi, veliteli tělesné stráže.

Gn kapitola 38.

[1] Stalo se pak v té době, že Juda odešel od svých bratrů a připojil se k adulamskému muži jménem Chíra. [2] Tam spatřil dceru kenaanského muže, který se jmenoval Šúa. Vzal si ji za ženu a vešel k ní. [3] Otěhotněla, porodila syna a Juda mu dal jméno Er. [4] Znovu otěhotněla, porodila syna a dala mu jméno Ónam. [5] Nato porodila ještě dalšího syna a dala mu jméno Šela. Bylo to v Kezíbu, kde jej porodila. [6] Juda dal Erovi, svému prvorozenému, manželku jménem Támar. [7] Judův prvorozený Er však byl v očích Hospodinových zlý, a proto jej Hospodin usmrtil. [8] Juda tedy řekl Ónanovi: "Vejdí k bratrově ženě, vezmi si ji podle švagrovského práva a postarej se tak svému bratru o potomstvo." [9] Ale Ónan věděl, že to potomstvo nebude patřit jemu; proto kdykoli vcházel k ženě svého bratra, vypouštěl semeno na zem, aby svému bratru nezpłodil potomka. [10] Jeho počínání bylo v očích Hospodinových zlé, proto usmrtil i jeho. [11] Tehdy řekl Juda své snaše Támaře: "Usaď se v domě svého otce jako vdova, dokud nedospěje můj syn Šela." Řikal si však: "Jen aby také on nezemřel jako jeho bratři!" Támar tedy odešla a usadila se v otcovském domě. [12] Uplynulo mnoho dní. Judova manželka, dcera Šúova, zemřela. Když se Juda utěšil, putoval se svým adulamským přítelem Chírou za stříhači svých ovcí do Timny. [13] Oznámili Támaře: "Tvůj tchán putuje do Timny ke střížím svých ovcí." [14] Tu odložila vdovské šaty, zastřela se rouškou, zahalila se a posadila se při vstupu do Énajimu, který je u cesty do Timny. Viděla totiž, že nebyla dána Šelovi za ženu, ačkoli už dospěl. [15] Když ji Juda uviděl,

považoval ji za nevěstku, protože si zastřela tvář. [16] Obrátil se k ní, sedící při cestě, a řekl: "Dovol prosím, abych k tobě vešel." Nevěděl totiž, že je to jeho snacha. Otázala se: "Co mi dáš za to, že ke mně vejdeš?" [17] Odvětil: "Pošlu ti kůzle ze stáda." Řekla: "Ale dáš mi zástavu, než je pošleš." [18] Otázal se: "Co ti mám dát jako zástavu?" Odvětila: "Své pečetadlo se šňůrkou a hůl, kterou máš v ruce." Dal jí to a vešel k ní. A ona s ním otěhotněla. [19] Hned nato odešla, odložila roušku a oděla se do vdovských šatů. [20] Juda pak poslal kůzle po svém adulamském příteli, aby vyzvedl od té ženy zástavu; ten ji však nenalezl. [21] Vypytał se mužů toho místa: "Kde je ta kněžka, která byla v Énajimu u cesty?" Odpověděli: "Žádná kněžka zde nebyla." [22] Vrátil se k Judovi a řekl: "Nenašel jsem ji. Také mužové toho místa pravili: 'Žádná kněžka zde nebyla.'" [23] Juda řekl: "Ať si to nechá; jen když nebudeme v opovržení. Vždyť jsem to kůzle poslal, ale tys ji nenašel." [24] Asi po třech měsících bylo Judovi oznámeno: "Tvá snacha Tamar se dopustila smilstva a dokonce je již z toho smilstva těhotná." Juda řekl: "Vyvedte ji, ať je upálena." [25] Když už ji vedli, poslala svému tchánovi vzkaz: "Jsem těhotná s mužem, jemuž patří tyhle věci." A dodala: "Pohleď jen pozorně, čím je toto pečetadlo, šňůrka a hůl!" [26] Juda si je pozorně prohlédl a řekl: "Je spravedlivější než já; nedal jsem ji svému synu Šelovi." A už k ní nikdy nevesel. [27] Nastala chvíle jejího porodu, a hle, v jejím životě byla dvojčata. [28] Když rodila, jedno vystrčilo ruku. Porodní bába na ni rychle přivázala karmínovou nitku a řekla: "Toto vyjde první." [29] Ono však stáhlo ruku zpět, a hle, vyšel jeho bratr. Řekla: "Jakou trhlinou ses prodrál!" A pojmenovali ho Peres (to je Trhlina). [30] Potom vyšel jeho bratr, který měl na ruce karmínovou nitku. Toho pojmenovali Zerach (to je Rozbřesk).

Gn kapitola 39.

[1] Josef byl odveden dolů do Egypta. Od Izmaelců, kteří ho tam dovedli, si ho koupil Egyptan Potífár, faraónův dvořan, velitel tělesné stráže. [2] S Josefem však byl Hospodin, takže ho provázal zdar; byl v domě svého egyptského pána. [3] Jeho pán viděl, že je s ním Hospodin a že všemu, co on činí, dopřává Hospodin zdaru. [4] Josef proto získal jeho přízeň a posluhoval mu. Potífár ho ustanovil správcem svého domu a svěřil mu všechno, co měl. [5] A od té chvíle, co ho Egyptan ustanovil ve svém domě nade vším, co měl, žehnal Hospodin jeho domu kvůli Josefovi. Hospodinovo požehnání bylo na všem, co měl, v domě i na poli. [6] Ponechal tedy všechno, co měl, v rukou Josefových. Nestaral se přítom o nic, leda o chléb, který jedl. Josef byl krásné postavy, krásného vzhledu. [7] Po těchto událostech se stalo, že se žena jeho pána do Josefa zahleděla a naléhala: "Spi se mnou!" [8] Ale on odmítl a ženě svého pána řekl: "Pokud mě tu můj pán má, nestará se o nic, co je v domě; svěřil mi všechno, co má. [9] V tomto domě není nikdo větší než já. Nevyňal z mé správy nic, jen tebe, protože jsi jeho manželka. Jak bych se tedy mohl dopustit takové špatnosti a prohřešit se proti Bohu!" [10] A třebaže se Josefovi nabízela den co den, nevyhověl jí, aby k ní ulehl a byl s ní. [11] Jednoho dne přišel do domu, aby vykonával svou práci. Nikdo z domácích v domě nebyl. [12] Tu ho chytila za oděv se slovy: "Spi se mnou!" Ale on jí nechal svůj oděv v ruce, utekl a vyběhl ven. [13] Když viděla, že jí nechal svůj oděv v ruce a utekl ven, [14] křikem přivolala služebnictvo a vykládala jim: "Hleďte, přivedli nám Hebreje, a on se u nás bude miliskovat! Přišel za mnou a chtěl se mnou spát. Proto jsem se dala do takového křiku. [15] Jak slyšel, že se dávám do křiku a volám, nechal svůj oděv u mne, utekl a vyběhl ven." [16] Uložila oděv u sebe, dokud nepřišel jeho pán domů. [17] Jemu vykládala totéž: "Přišel za mnou ten hebrejský otrok, jehož jsi k nám přivedl, a chtěl se se mnou miliskovat. [18] Když jsem se dala do křiku a volala, nechal svůj oděv u mne a utekl ven." [19] Jakmile Josefov pán uslyšel slova své ženy, která ho ujišťovala: "Jak říkám, tohle mi provedl tvůj otrok", vzplanul hněvem, [20] vzal Josefa a vsadil ho do pevnosti, tam, kde byli věznění královi vězňové. Tak se Josef ocitl v pevnosti. [21] Ale Hospodin byl s ním, rozprostřel nad ním své milosrdenství a zjednal mu přízeň u velitele pevnosti; [22] ten Josefovi svěřil všechny vězně v pevnosti. Žádal vše, co se tam mělo dělat. [23] Velitel pevnosti nedohlížel na nic, co mu svěřil, poněvadž s Josefem byl Hospodin; všemu, co činil, dopřával Hospodin zdaru.

Gn kapitola 40.

[1] I stalo se po těch událostech, že číšník egyptského krále a pekař se prohřešili proti svému pánu, egyptskému králi. [2] Faraó se na oba své dvořany rozlítil, na nejvyššího číšníka a na nejvyššího pekaře, [3] a dal je do vazby v domě velitele tělesné stráže při pevnosti, kde byl uvězněn Josef. [4] Velitel tělesné stráže Josefa ustanovil, aby jim posluhoval. Někjaký čas byli ve vazbě. [5] Tu oba dva měli sen, číšník i pekař egyptského krále, uvěznění v pevnosti; téže noci měl každý svůj sen volající po výkladu. [6] Když k nim Josef ráno přišel, viděl, jak jsou sklíčení. [7] Zeptal se faraónových dvořanů, kteří s ním byli v domě jeho pána ve vazbě: "Proč jste dnes tak zamklí?" [8] Odvětili mu: "Měli jsme sen, avšak není tu nikdo, kdo by jej vyložil." Josef jim nato řekl: "Což vykládat sny není věc Boží? Jen mi je vypravujte." [9] Nejvyšší číšník vypravoval tedy Josefovi svůj sen: "Ve snu jsem pojednou před sebou viděl vinnou révu [10] a na té révě tři výhonky. Sotva réva vypučela, hned rozkvetla a její hrozny dozrály. [11] V ruce jsem měl faraónovu číši. Bral jsem hrozny, vytlačoval je do faraónovy číše a podával jsem mu ji do ruky." [12] Josef mu pravil: "Toto je výklad snu: Tři výhonky jsou tři dny; [13] již po třech dnech tvou hlavu faraó povýší a tvou hodnost ti vrátí. Budeš faraónovi podávat do ruky jeho číši podle dřívějšího práva, kdy jsi býval jeho číšníkem. [14] Vzpomeneš-li si na mě, až se ti dobře povede, prokaž mně milosrdenství: upozorni na mě faraóna a vyveď mě z tohoto domu. [15] Vždyť jsem byl ukraden z hebrejské země a zde jsem se nedopustil naprosto ničeho, zač by mě měli vsadit do jámy." [16] Když nejvyšší pekař viděl, že Josef dobře vykládá, řekl mu: "Také já jsem měl sen: Hle, měl jsem na hlavě tři košíky pečiva. [17] V nejhořejším košíku byly všelijaké pokrmy, upečené pro faraóna. A ptáci je jedli z košíku na mé hlavě." [18] Josef odpověděl: "Toto je výklad snu: Tři košíky jsou tři dny. [19] Již po třech dnech tvou hlavu faraó povýší nad tebe - oběsí tě na dřevě. A ptáci budou z tebe rvát maso." [20] Stalo se pak třetího dne, v den faraónových narozenin, že faraó vystrojil hody pro všechny své služebníky. Uprostřed svých služebníků povýšil hlavu nejvyššího číšníka a hlavu nejvyššího pekaře: [21] nejvyššího číšníka znovu dosadil do jeho číšnického úřadu, aby podával faraónovi do ruky číši, [22] a nejvyššího pekaře oběsil, jak jim vyložil Josef. [23] Nejvyšší číšník si však na Josefa nevzpomněl; zapomněl na něho.

Gn kapitola 41.

[1] Po dvou letech se stalo, že faraó měl sen: Stojí u Nilu. [2] Pojednou z Nilu vystupuje sedm krav nápadně krásných a vykrmených a popásají se na říční travě. [3] A hle, za nimi vystupuje z Nilu jiných sedm krav, nápadně šeredných a vyhublých, a postaví se vedle těch sedmi krav na břehu. [4] A ty nápadně šeredné a vyhublé sežraly sedm krav nápadně krásných a vykrmených. Vtom faraó procitl. [5] Když zase usnul, měl druhý sen. Sedm klasů bohatých a pěkných vyrůstá z jednoho stébla. [6] A hle, za nimi vyráží sedm klasů hluchých a sežehlých východním větrem. [7] A ty hluché klasy pohltily sedm klasů bohatých a plných. Faraó procitl; takový to byl sen. [8] Když nastalo jitro, byl tak rozrušen, že si dal zavolat všechny egyptské

věštce a mudrce. Vyprávěl jim své sny, ale žádný mu je nedovedl vyložit. [9] Až promluvil k faraónovi nejvyšší číšník: "Musím dnes připomenout svůj prořešek: [10] Faraó se kdysi na své služebníky rozlítil a dal mě spolu s nejvyšším pekařem do vazby v domě velitele tělesné stráže. [11] Jedné noci jsme oba měli sen; každý z nás měl sen, který volal po výkladu. [12] Byl tam s námi hebrejský mládenec, otrok velitele tělesné stráže. Vypravovali jsme mu své sny a on nám je vyložil; každému vyložil, co jeho sen znamená. [13] A vskutku, jak nám vyložil, tak se i stalo; mně faraó vrátil hodnost, ale pekaře dal oběsit." [14] Faraó si tedy dal zavolat Josefa. Okamžitě ho propustili z jámy. Oholil se, převlékl si plášť a přišel k faraónovi. [15] Faraó Josefovi řekl: "Měl jsem sen a nikdo mi jej nedovede vyložit. Doslechl jsem se, že tobě stačí sen slyšet a už jej vyložíš." [16] Josef faraónovi odpověděl: "Ne já, ale Bůh dá faraónovi uspokojivou odpověď." [17] Faraó tedy k Josefovi mluvil: "Zdálo se mi, že stojím na břehu Nilu. [18] Pojednou z Nilu vystupuje sedm krav vykrmených a krásného vzhledu a popásají se na říční trávě. [19] A hle, za nimi vystupuje jiných sedm krav, nevzhledných, velice bídneho vzrůstu a vychrtlých. Něco tak šeredného jsem neviděl v celé egyptské zemi. [20] A ty vychrtlé a šeredné krávy sežraly prvních sedm krav vykrmených. [21] Ačkoli se dostaly do jejich útroby, nebylo znát, že tam jsou. Zůstaly nápadně šeredné jako předtím. Vtom jsem procitl. [22] Pak jsem ve snu viděl: Z jednoho stébła vyrůstá sedm klasů plných a pěkných. [23] A hle, za nimi vyráží sedm klasů jalových, hluchých a sežehých východním větrem. [24] A ty hluché klasy pohltily sedm klasů pěkných. Řekl jsem to věštčům, ale nikdo mi nedovedl podat výklad." [25] Josef faraónovi odvětil: "Faraónův sen je jeden a týž. Bůh faraónovi oznámil, co učiní. [26] Sedm pěkných krav, to je sedm let. Také sedm pěkných klasů je sedm let. Je to jeden sen. [27] Sedm vychrtlých a šeredných krav, vystupujících za nimi, je sedm let, stejně jako sedm prázdných a východním větrem sežehých klasů; to bude sedm let hladu. [28] Když jsem faraónovi řekl: Bůh faraónovi ukázal, co učiní, mínil jsem toto: [29] Přichází sedm let veliké hojnosti v celé egyptské zemi. [30] Po nich však nastane sedm let hladu a všechna hojnost v egyptské zemi bude zapomenuta. Hlad zemi úplně zničí. [31] V zemi nebude po hojnosti ani potuchy pro hlad, který potom nastane, neboť bude velmi krutý. [32] Dvakrát byl sen faraónovi opakován proto, že slovo od Boha je nezvratné a Bůh to brzy vykoná. [33] Ať se tedy faraó nyní poohlédne po zkušeném a moudrém muži a dosadí ho za správce egyptské země. [34] Necht' faraó ustanoví v zemi dohlížitele a po sedm let hojnosti necht' vybírá pětinu výnosu egyptské země. [35] Ať po dobu příštích sedmi úrodných let shromažďují všechnu potravu a ve městech ať uskladňují pod faraónovu moc obilí a hlídají je. [36] Tato potrava zabezpečí zemi na sedm let hladu, která přijdou na egyptskou zemi. A země nezajde hladem." [37] Tato řeč se faraónovi i všem jeho služebníkům zalíbila. [38] Faraó svým služebníkům tedy řekl: "Zda najdeme podobného muže, v němž je duch Boží?" [39] Josefovi pak řekl: "Když ti to vše dal Bůh poznat, nikdo nebude tak zkušený a moudrý jako ty. [40] Budeš správcem mého domu a všechen můj lid bude poslouchat tvé rozkazy. Budu tě převyšovat jen trůnem." [41] Faraó mu dále řekl: "Hleď, ustanovuji tě správcem celé egyptské země." [42] A faraó sňal z ruky svůj prsten, dal jej na ruku Josefovi, oblékl ho do šatů z jemné látky a na šíji mu zavěsil zlatý řetěz. [43] Dal ho vozit ve voze pro svého zástupce a volat před ním: "Na kolena!" Tak ho učinil správcem celé egyptské země. [44] Faraó Josefovi ještě řekl: "Já jsem faraó. Bez tebe nikdo nehne rukou ani nohou v celé egyptské zemi." [45] A faraó Josefa pojmenoval Safenat Paneach (to je po egyptsku Zachránce světa) a dal mu za manželku Asenatu, dceru Potífery, kněze z Ónu. Tak vzešel Josef nad egyptskou zemí jako slunce. [46] Josefovi bylo třicet let, když stanul před faraónem, králem egyptským. Josef pak vyšel od faraóna a procházel celou egyptskou zemí. [47] Země vydávala po sedm let přebohatou hojnost. [48] Shromažďoval tedy všechnu potravu po sedm let hojnosti, která v egyptské zemi nastala, a zásoby ukládal ve městech; v každém městě uložil potravu z okolních polí. [49] Nashromáždil takové množství obilí, jako je písku v moři, takže přestali počítat, neboť se už počítat nedalo. [50] Ještě než přišel rok hladu, narodili se Josefovi dva synové, které mu porodila Asenat, dcera Potífery, kněze z Ónu. [51] Prvorozenému dal Josef jméno Manases (to je Bůh dal zapomenutí), neboť řekl: "Bůh mi dal zapomenout na všechno mé trápení a na celý dům mého otce." [52] Druhému dal jméno Efraim (to je Bůh dal plodnost), neboť řekl: "Bůh mě učinil plodným v zemi mého utrpení." [53] Sedm let hojnosti v egyptské zemi skončilo [54] a nastalo sedm let hladu, jak řekl Josef. Ve všech zemích byl hlad, ale v celé egyptské zemi měli chléb. [55] Když všechen lid egyptské země začal hladovět a křičel k faraónovi o chléb, pravil faraó celému Egyptu: "Jděte k Josefovi a učiňte, cokoli vám řekne." [56] Hlad byl po celé zemi. Tu Josef otevřel všechny sklady a prodával Egyptu obilí, neboť hlad tvrdě doléhal na egyptskou zemi. [57] A všechny země přicházely do Egypta, aby nakupovaly u Josefa obilí, protože hlad tvrdě dolehl na celý svět.

Gn kapitola 42.

[1] Když Jákob viděl, že v Egyptě prodávají obilí, vytkl svým synům: "Co se díváte jeden na druhého?" [2] A řekl: "Slyšel jsem, že v Egyptě prodávají obilí. Sestupte tam a nakupte je pro nás, ať zůstaneme naživu a nezemřeme." [3] Deset Josefových bratrů tedy sestoupilo nakoupit v Egyptě obilí. [4] Josefova bratra Benjamína s nimi Jákob neposlal, protože si řekl: "Aby snad nepřišel o život!" [5] Izraelovi synové přišli spolu s jinými nakoupit obilí, protože v kenaanské zemi byl hlad. [6] Josef byl říšským správcem a prodával obilí všemu lidu země. Když přišli jeho bratři, skláněli se před ním tváří k zemi. [7] Josef spatřil své bratry a poznal je, ale sám se jim nedal poznat a mluvil s nimi tvrdě. Otázal se jich: "Odkud jste přišli?" Odvětili: "Z kenaanské země, abychom nakoupili potravu." [8] Ačkoli Josef své bratry poznal, oni ho nepoznali. [9] Tu si vzpomněl na sny, které se mu o nich zdály. Křikl na ně: "Jste vyzvědači! Přišli jste obhlédnout nechráněná místa země." [10] Ohradili se: "Nikoli, pane; tvoji otroci přišli nakoupit potravu. [11] Všichni jsme synové jednoho muže, jsme poctiví lidé. Tvoji otroci nikdy nebyli vyzvědači." [12] Ale on trval na svém: "Ne, přišli jste obhlédnout nechráněná místa země." [13] Odvětili: "Tvých otroků bylo dvanáct. Jsme bratři, synové jednoho muže z kenaanské země. Nejmladší je teď u otce a jeden - ten už není." [14] Ale Josef stál na svém: "Je to tak, jak jsem řekl. Jste vyzvědači. [15] Takto budete prověřeni: Jakože živ je faraó, nevyjdete odtud, dokud sem nepřijde váš nejmladší bratr. [16] Vyšlete jednoho z vás, aby ho přivedl; vy zůstanete v poutech. Tak budou vaše výpovědi ověřeny, mluvíte-li pravdu. Když ne, jakože živ je faraó, jste vyzvědači." [17] A vsadil je společně na tři dny do vazby. [18] Třetího dne jim Josef řekl: "Toto udělejte a zůstanete naživu. Bojím se Boha. [19] Jestliže jste poctiví, zůstane jeden z vás spoután ve vězení; ostatní půjdete a donesete obilí, aby vaše rodiny nehladověly. [20] Svého nejmladšího bratra přiveďte ke mně; tak se prokáže pravdivost vašich výpovědí a nezemřete." I učinili tak. [21] A řekli si navzájem: "Jistě jsme se provinili proti svému bratru; viděli jsme jeho tiseň, když nás prosil o smilování, ale nevyslyšeli jsme ho. Proto jsme přišli do tísne teď my." [22] Rúben jim odpověděl: "Cožpak jsem vám neřikal, abyste se na tom hochovi neprohřešovali? Neposlechli jste, a teď jsme voláni za jeho krev k odpovědnosti." [23] Nevěděli, že jim Josef rozumí, neboť s nimi mluvil skrze tlumočnicka. [24] Josef se od nich odvrátil a zaplakal. Pak se k nim obrátil a mluvil s nimi. Potom z nich vybral Šimeóna a před jejich očima ho spoutal. [25] Nato dal příkaz, aby naplnili jejich měchy obilím, vrátili každému do jeho pytle stříbro a dali jim potravu na cestu. Učinili tak. [26] Bratři naložili nakoupené obilí na osly a odjeli. [27] Když pak na místě, kde nocovali, rozvázal jeden z nich pytel, aby dal svému oslu obrok, uviděl své stříbro navrchu v žoku. [28] Zvolal na bratry: "Mé stříbro je tady! Zde v žoku!" Zůstali jako bez sebe, roztrásli se a říkali jeden druhému: "Co nám to jen Bůh učinil?" [29] Když přišli k svému otci Jákobovi do kenaanské země, pověděli mu všechno, co je potkalo. [30] "Ten muž, pán země, mluvil s námi tvrdě a měl nás za vyzvědače. [31] Žíkali jsme mu, že jsme poctiví lidé, že nejsme vyzvědači, [32] že nás bylo dvanáct bratrů, synů našeho otce; jeden, ten že už není, a nejmladší že je teď u otce v kenaanské zemi. [33] Ale ten muž, pán země, odvětil: 'Že jste poctiví, poznám podle toho: Jednoho ze svých bratrů necháte u mne. Vezměte obilí, aby vaše rodiny nehladověly, a jděte. [34] Svého nejmladšího bratra pak přiveďte ke mně. Tak poznám, že nejste vyzvědači, že jste poctiví. Potom vám vašeho bratra

vydám a můžete v zemi volně obchodovat." [35] Když vyprazdňovali pytle, našel každý ve svém pytli váček se stříbrem. Jakmile oni i otec spatřili váčky se stříbrem, padla na ně bázeň. [36] Otec Jákob jim řekl: "Připravujete mě o děti. Nemám Josefa ani Šimeóna, a Benjamína mi chcete vzít. To všechno na mne dolehlo!" [37] Nato Rúben svému otci pravil: "Můžeš usmrtit dva z mých synů, jestliže ti Benjamína nepřivedu. Svěř mi ho, já ti ho přivedu zpátky!" [38] Ale on řekl: "Můj syn s vámi do Egypta nesestoupí. Jeho bratr je mrtev, zůstal sám. Kdyby na cestě, kterou se budete ubírat, přišel o život, uvalili byste na mé šediny žal a přivedli mě do podsvětí.

Gn kapitola 43.

[1] Hlad těžce doléhal na zemi dále. [2] Když spotřebovali obilí, které dovezli z Egypta, řekl jim otec: "Nakupte nám znovu trochu potravy." [3] Juda odvětil: "Ten muž nás důrazně varoval a prohlásil: 'Mou tvář nespátíte, nebude-li s vámi váš bratr.' [4] Jsi-li ochoten pustit s námi našeho bratra, sestoupíme do Egypta a nakoupíme ti potravu. [5] Nejsi-li však ochoten ho pustit, nesestoupíme. Ten muž nám přece řekl: 'Mou tvář nespátíte, nebude-li s vámi váš bratr.'" [6] Izrael se otázal: "Proč jste jednali vůči mně tak bezohledně a pověděli tomu muži, že máte ještě bratra?" [7] Odvětili: "Ten muž se nás neodbytně vypytoval na nás a na náš rod. Ptal se: 'Je ještě naživu váš otec? Máte ještě bratra?' Pověděli jsme mu jen to, nač se přímo zeptal. Což jsme vůbec mohli tušit, že řekne: 'Přiveďte svého bratra dolů?'" [8] Potom se na otce Izraele obrátil Juda: "Pusť toho chlapce se mnou, ať můžeme jít. Tak zůstaneme naživu a nezemřeme - ani my ani ty ani naši maličci. [9] Já sám se za něho zaručuji, můžeš mě volat k odpovědnosti. Jestli ti ho nepřivedu a nepostavím před tebe, prohřešil jsem se proti tobě na celý život. [10] Vždyť kdybychom nebyli otáleli, mohli jsme už být dvakrát zpátky." [11] Otec Izrael jim řekl: "Když to tak musí být, učiňte toto: Vezměte si do nádob něco opévaných vzácností země a doneste je dolů tomu muži jako dar: trochu mastixu a trochu medu, ladanum a masti, pistácie a mandle. [12] Vezměte s sebou dvojnásobnou částku stříbra a stříbro, které vám bylo vráceno do žoků, osobně vraťte; snad to byl omyl. [13] Vezměte i svého bratra a hned se navraťte k tomu muži. [14] Sám Bůh všemohoucí ať vás obdaří před tvářmi toho muže slitováním, aby propustil vašeho druhého bratra i Benjamína. Teď zůstanu úplně bez dětí!" [15] Ti muži tedy vzali onen dar, vzali s sebou dvojnásobnou částku stříbra a Benjamína, vydali se na cestu, sestoupili do Egypta a postavili se před Josefem. [16] Když Josef spatřil, že Benjamín je s nimi, řekl správci svého domu: "Uveď ty muže do domu, poraz hned dobytče a připrav je, neboť ti muži budou jíst v poledne se mnou." [17] Muž udělal, co mu Josef řekl, a uvedl je do jeho domu. [18] Ale ti muži se báli, že byli uvedeni do domu Josefova, a říkali si: "To jsme předvedeni kvůli tomu stříbru, které nám bylo posledně vráceno do žoků. Teď se na nás vyřítí, přepadnou nás a zajmou nás i s našimi osly jako otroky." [19] Proto přistoupili k muži, který byl správcem Josefova domu, a ve dveřích domu se s ním domlouvali. [20] Říkali: "Dovol, pane; my jsme sem posledně sestoupili, abychom nakoupili potravu. [21] Když jsme vstoupili do noclehárny, rozvázali jsme žoky. A hle, každý měl své stříbro ve svém žoku navrchu, v plné váze. Vracíme je tedy osobně zpět. [22] Přinesli jsme s sebou ještě jiné stříbro, abychom nakoupili potravu. Nevíme, kdo nám vložil naše stříbro do žoků." [23] Ale on řekl: "Upokojte se, nic se nebojte. Bůh váš a Bůh vašeho otce vám dal do žoků ten skrytý poklad. Vaše stříbro jsem přece přijal." A vyvedl k nim Šimeóna. [24] Když správce uvedl ty muže do Josefova domu, dal jim vodu, aby si umyli nohy, a jejich oslům dal obrok. [25] Oni zatím připravili dar pro Josefa, až v poledne přijde; slyšeli totiž, že tam mají stolovat. [26] Jakmile Josef vkročil do domu, přinesli mu tam svůj dar a klaněli se mu až k zemi. [27] Zeptal se jich, jak se jim vede, a otázal se: "Zdalipak se vede dobře vašemu starému otci, o němž jste mluvili? Je ještě naživu?" [28] Odpověděli: "Tvému otroku, našemu otci, se vede dobře, je dosud živ." Padli na kolena a klaněli se mu. [29] Tu se rozhlédl a spatřil svého bratra Benjamína, syna své matky, a tázal se: "Toto je váš nejmladší bratr, o kterém jste se mnou mluvili?" A dodal: "Bůh ti buď milostiv, můj synu!" [30] Nato se Josef rychle vzdálil. Byl hluboce pohnut a dojat nad bratrem až k pláči; vešel proto do pokojíku a rozplakal se tam. [31] Potom si umyl obličej, vyšel a s přemáháním řekl: "Podávejte jídlo." [32] Podávali zvlášť jemu, zvlášť jim a zvlášť Egyptanům, kteří s ním jídali; Egyptané totiž nesmějí stolovat s Hebreji, poněvadž to je pro ně ohavnost. [33] A seděli před ním od prvorozeného, jak náleželo prvorozenému, až po nejmladšího, každý podle svého věku. Jeden jako druhý trnuli úžasem. [34] Potom je Josef uctil ze svého stolu; nejvíce ze všech, pětikrát víc než ostatní, však uctil Benjamína. Hodovali s ním a hojně se s ním napili.

Gn kapitola 44.

[1] Josef pak přikázal správci svého domu: "Napln žoky těch mužů potravou, kolik jen budou moci unést, a stříbro každého z nich vlož navrch do jeho žoku. [2] Můj kalich, ten stříbrný, vlož navrch do žoku nejmladšího spolu se stříbrem za nakoupené obilí." I učinil, jak mu Josef uložil. [3] Ráno za svítání byli ti muži propuštěni i se svými osly. [4] Když vyšli z města a nebyli ještě daleko, řekl Josef správci svého domu: "Pronásleduj ty muže. Až je dostihneš, řekni jim: 'Proč jste se za dobro odvděčili zlem? [5] Což jste nevzali to, z čeho můj pán pije a čeho používá k věštění? Zle jste se zachovali, že jste to udělali!'" [6] Když je správce dostihl, řekl jim ta slova. [7] Odvětili mu: "Proč mluví můj pán taková slova? Tvoji otroci jsou daleci toho, aby udělali něco takového! [8] Vždyť stříbro, které jsme našli navrchu ve svých žocích, jsme ti přinesli ze země kenaanské zpět. Jak bychom mohli ukrást stříbro nebo zlato z domu tvého pána? [9] U koho z tvých otroků se to najde, ten ať zemře a my se staneme otroky svého pána!" [10] Správce souhlasil: "Dobře, ať je po vašem. Ten, u koho se to najde, se stane mým otrokem; vy budete bez viny." [11] Každý rychle složil svůj žok na zem a rozvázal jej. [12] Nastala prohlídka; začala nejstarším a skončila u nejmladšího. Kalich se našel v žoku Benjamínově. [13] Tu roztrhl svůj šat, náklad naložili na osly a vrátili se do města. [14] Tak přišel Juda se svými bratry do Josefova domu. Josef tam ještě byl; i padli před ním k zemi. [15] Josef se na ně rozkřikl: "Co jste to spáchali za čin! Což nevíte, že muž jako já všechno uhodne?" [16] Juda odvětil: "Co můžeme svému pánu říci? Jak to omluvíme? Čím se ospravedlníme? Sám Bůh stihá tvé otroky za jejich provinění. Teď jsme otroky svého pána, my i ten, u něhož se kalich našel." [17] Josef řekl: "Takového jednání jsem dalek; mým otrokem se stane jen ten, u něhož se našel kalich, a vy odejdete v pokoji k svému otci." [18] Juda k němu přistoupil a řekl: "Dovol, můj pane, aby tvůj otrok směl promluvit ke svému pánu. Ať proti tvému otroku nevzplane tvůj hněv. Ty jsi přece jako sám farao. [19] Můj pán se svých otroků vypytoval: 'Máte ještě otce nebo bratra?' [20] My jsme svému pánu odvětili: 'Máme ještě starého otce a malého hochu, kterého zplodil ve svém stáří. Jeho bratr je mrtev, zůstal tedy po své matce sám; jeho otec jej miluje.' [21] Nato jsi svým otrokům řekl: 'Přiveďte ho sem ke mně, chci ho vidět na vlastní oči.' [22] My jsme svému pánu odvětili: 'Ten chlapec nemůže svého otce opustit. Opustí-li jej, otec zemře.' [23] Ale ty jsi svým otrokům řekl: 'Nepřijde-li sem s vámi váš nejmladší bratr, nikdy nespátíte mou tvář.' [24] Když jsme pak přišli k tvému otroku, mému otci, oznámili jsme mu slova mého pána. [25] Později náš otec řekl: 'Nakupte nám znovu trochu potravy!' [26] My jsme odvětili: 'Nemůžeme tam sestoupit. Sestoupíme tam jen tehdy, bude-li s námi náš nejmladší bratr. Tvář toho muže nespátíme, nebude-li náš nejmladší bratr s námi.' [27] Tvůj otrok, náš otec, nám řekl: 'Vy víte, že mi má žena porodila dva syny. [28] Jeden mi odešel. Nařikal jsem: Rozsápán je, rozsápán. Už jsem ho nespátěl. [29] Vezmete-li mi i tohoto a přijde-li o život, uvalíte na mé šediny neštěstí a přivedete mě do podsvětí.' [30] Co teď, až přijdu k tvému otroku, svému otci, a chlapec, na němž lpí celou svou duší, s námi nebude? [31] Jakmile spatří, že chlapec s námi není, umře. Tvoji otroci uvalí žal na šediny tvého

otroka, našeho otce, a přivedou ho do podsvětí. [32] Tvůj otrok se za toho chlapce, aby ho otec pustil, zaručil takto: 'Nepřivedu-li ho k tobě, prohřeším se proti svému otci na celý život.' [33] Proto dovol, aby tvůj otrok zůstal u svého pána v otroctví namísto tohoto chlapce, a chlapec ať smí se svými bratry odejít. [34] Jak bych mohl k svému otci přijít, kdyby chlapec nebyl se mnou? Což bych se mohl dívat na utrpení, které by mého otce postihlo?"

Gn kapitola 45.

[1] Josef se už nemohl ovládnout přede všemi, kdo stáli kolem něho, a křikl: "Jděte všichni pryč!" Tak u něho nezůstal nikdo, když se dal poznat svým bratrům. [2] Hlasitě se rozplakal. Slyšeli to Egypťané, slyšel to dům faraónův. [3] Tu řekl bratrům: "Já jsem Josef. Můj otec vskutku ještě žije?" Bratři mu však nemohli odpovědět; tak se ho zhroutil. [4] Josef je proto vyzval: "Přistupte ke mně." Když přistoupili, řekl jim: "Já jsem váš bratr Josef, kterého jste prodali do Egypta. [5] Avšak netrapte se teď a nevyčítejte si, že jste mě sem prodali, neboť mě před vámi vyslal Bůh pro zachování života. [6] V zemi trvá po dva roky hlad a ještě pět let nebude orba ani žeh. [7] Bůh mě poslal před vámi, aby zajistil vaše potomstvo na zemi a aby vás zachoval při životě pro veliké vysvobození. [8] A tak jste mě sem neposlali vy, ale Bůh. On mě učinil otcem faraónovým, pánem celého jeho domu a vladařem v celé egyptské zemi. [9] Putujte rychle k otci a řekněte mu: 'Toto praví tvůj syn Josef: Bůh mě učinil pánem celého Egypta. Nerozpakuj se a sestup ke mně. [10] Budeš bydlit v zemi Gošenu, a tak mi budeš nablízku i se svými syny a vnuky, s bravem a skotem i se vším, co je tvé. [11] Postarám se tam o tebe, neboť bude ještě pět let hladu, abys neměl nouzi ani ty ani tvůj dům ani nic z toho, co je tvé.' [12] Vidíte na vlastní oči, i můj bratr Benjamín to vidí, že jsem to já sám, kdo s vámi mluvím. [13] Povězte otci, jakou vážnost mám v Egyptě, a vše, co jste viděli. Pospěšte si a přiveďte ho sem." [14] Padl svému bratru Benjamínovi kolem krku a rozplakal se a Benjamín plakal na jeho šíji. [15] Políbil také všechny bratry, sklonil se k nim a plakal. Teprve potom se bratři rozhovořili. [16] Do faraónova domu se donesla zpráva: "Přišli Josefovi bratři." Bylo to milé faraónovi i jeho služebníkům. [17] Faraó tedy Josefovi řekl: "Pověz bratrům: Učiňte toto: Naložte na soumary náklad a dojdete do kenaanské země, [18] vezměte otce a své rodiny a přijďte ke mně. Dám vám to nejlepší, co egyptská země má, a budete jíst tuk země. [19] Přikazuji ti, abys jim řekl: Učiňte toto: Vezměte z egyptské země pro své děti a ženy povozy, dovezte svého otce a přijďte. [20] Nelitujte ze svých věcí ničeho, protože budete mít to nejlepší z celé egyptské země." [21] Izraelovi synové tak učinili. Josef jim podle faraónova příkazu vydal povozy a dal jim zásobu potravy na cestu. [22] Všem jim dal sváteční pláště, Benjamínovi však dal tři sta šekelů stříbra a pět svátečních pláštů. [23] A svému otci poslal tyto věci: deset oslů, kteří nesli nejlepší egyptské věci, deset oslic, které nesly obilí a chléb, a stravu otci na cestu. [24] Pak své bratry propustil. Když odcházeli, řekl jim: "Jen mezi sebou nevyvolávejte po cestě hádky!" [25] I vystoupili z Egypta a přišli do země kenaanské k svému otci Jákobovi. [26] Oznámili mu: "Josef ještě žije, a dokonce je vladařem nad celou egyptskou zemí!" On však zůstal netečný, protože jim nevěřil. [27] Vypravovali mu tedy všechno, co k nim Josef mluvil. Teprve když spatřil povozy, které Josef poslal, aby ho odvezly, okřál duch jejich otce Jákoba. [28] "Stačí," zvolal Izrael, "můj syn Josef žije! Půjdu, abych ho ještě před smrtí uviděl."

Gn kapitola 46.

[1] Izrael se vydal na cestu se vším, co měl. Když přišel do Beer-šeby, obětoval Bohu svého otce Izáka oběti. [2] I řekl Bůh Izraelovi v nočních viděních: "Jákobe! Jákobe!" A on odpověděl: "Tu jsem." [3] Bůh pravil: "Já jsem Bůh, Bůh tvého otce. Neboj se sestoupit do Egypta; učiním tě tam velikým národem. [4] Já sestoupím do Egypta s tebou a já tě také určitě vyvedu. Josef ti vlastní rukou zatlačí oči." [5] Jákob se tedy zvedl z Beer-šeby a Izraelovi synové vysadili svého otce Jákoba i své dívky a ženy na povozy, které pro ně faraó poslal. [6] Vzali svá stáda i jmění, jehož nabyli v zemi kenaanské, a přišli do Egypta, Jákob a s ním celé jeho potomstvo. [7] Přivedl do Egypta všechno své potomstvo, své syny a vnuky, své dcery a vnučky. [8] Toto jsou jména synů Izraelových, kteří vstoupili do Egypta: Jákob a jeho synové. Jákobův prvorozený syn Rúben; [9] jeho synové Chanók a Palú, Chesrón a Karmí. [10] Synové Šimeónovi: Jemúel, Jámín a Óhad, Jákin a Sóchar a Šaul, syn ženy kenaanské. [11] Synové Léviho: Geršón, Kehat a Merarí. [12] Synové Judovi: Er, Ónan a Šela, Peres a Zerach; Er a Ónan však zemřeli v zemi Kenaanu. Synové Peresovi byli Chesrón a Chámul. [13] Synové Isacharovi: Tóla a Púva, Jób a Šimrón. [14] Synové Zabulónovi: Sered, Elón a Jachleel. [15] Ti všichni jsou synové Lejini, které Jákobovi porodila v Rovinách aramských stejně jako dceru Dínu. Celkem třiatřicet synů a dcer. [16] Synové Gádovi: Sifjón a Chagí, Šúni a Esbón, Éri, Aródi a Aréli. [17] Synové Ašerovi: Jimna a Jišva, Jišví a Bería a jejich sestra Serach; synové Beriovi byli Cheber a Malkiel. [18] To jsou synové Zilpy, kterou dal Lában své dceři Leji, a ona je porodila Jákobovi, šestnáct duší. [19] Synové Jákobovy ženy Ráchel: Josef a Benjamín. [20] Josefovi se narodili v zemi egyptské Manases a Efrajim, které mu porodila Asenat, dcera ónského kněze Potfítery. [21] Synové Benjamínovi: Bela, Beker a Ašbel, Géra a Naamán, Échi a Róš, Mupím a Chupím a Ard. [22] To jsou synové Ráchelini, kteří se narodili Jákobovi, celkem čtrnáct duší. [23] Synové Danovi: Chuším. [24] Synové Neftalího: Jachseel a Gúní, Jeser a Šilem. [25] To jsou synové Bilhy, kterou dal Lában své dceři Ráchel, a ona je porodila Jákobovi, celkem sedm duší. [26] Celkový počet těch, kdo vstoupili do Egypta s Jákobem, z jehož beder vzešli, byl šedesát šest duší, kromě žen Jákobových synů. [27] K tomu synové Josefovi, kteří se mu narodili v Egyptě, dva. Všechny duše domu Jákobova, které vešly do Egypta, bylo sedmdesát. [28] Jákob poslal před sebou k Josefovi Judu, aby dal předem pokyny do Gošenu. Pak vstoupili do země Gošenu. [29] Josef dal zapřáhnout do vozu a vyjel svému otci Izraelovi vstříc do Gošenu. Když se setkali, padl mu kolem krku a na jeho šíji se rozplakal. [30] Izrael Josefovi řekl: "Teď už mohu zemřít, když jsem spatřil tvou tvář a vím, že jsi ještě živ." [31] Josef svým bratrům a rodině svého otce pravil: "Pojeďu a ohlásím to faraónovi. Řeknu mu: 'Přišli ke mně z kenaanské země moji bratři a rodina mého otce. [32] Ti muži jsou pastýři ovcí, chovateli stád. Přišli se svým bravem a skotem a se vším, co mají.' [33] Až vás faraó zavolá a otáže se, jaké je vaše zaměstnání, [34] řeknete: 'Tvoji otroci jsou od svého mládí až doposud chovateli stád, stejně jako naši otcové.' To proto, abyste se mohli usídlit v zemi Gošenu, neboť pro Egypťany jsou všichni pastýři ovcí ohavností."

Gn kapitola 47.

[1] Josef šel a oznámil faraónovi: "Můj otec a moji bratři se svým bravem a skotem i se vším, co mají, přišli ze země kenaanské. Jsou tu v zemi Gošenu." [2] Potom vzal ze svých bratrů pět mužů a postavil je před faraóna. [3] Faraó se jeho bratrů otázal: "Jaké je vaše zaměstnání?" Oni mu odpověděli: "Tvoji otroci jsou pastýři ovcí stejně jako naši otcové." [4] A řekli faraónovi: "Přišli jsme, abychom v této zemi pobývali jako hosté, poněvadž pro ovce tvých otroků nebyla žádná pastva; na kenaanskou zemi těžce dolehl hlad. Dej svolení, ať tvoji otroci mohou sídlit v zemi Gošenu." [5] Faraó

řekl Josefovi: "Tvůj otec a tvoji bratři přišli přece k tobě. [6] Egyptská země je před tebou. Usídli tedy otce a bratry v nejlepší části země. Ať sídlí v zemi Gošenu. Máš-li za to, že jsou mezi nimi schopní muži, ustanov je správci nad mými stády." [7] Pak uvedl Josef svého otce Jáкова a postavil jej před faraóna, a Jákob faraónovi požehnal. [8] Faraó se Jáкова otázal: "Kolik je let tvého života?" [9] Jákob mu odvětil: "Dnů mého putování je sto třicet let. Léta mého života byla nečetná a zlá, nedosáhla let života mých otců za dnů jejich putování." [10] Když Jákob faraónovi požehnal, vyšel od něho. [11] Josef pak svého otce a bratry usadil a dal jim trvalé vlastnictví v zemi egyptské, v nejlepší její části, v zemi Ramesesu, podle faraónova rozkazu. [12] A opatroval svého otce i bratry chlebem, celý dům svého otce až po ty nejmenší. [13] V celé zemi nebyl chléb; hlad doléhal velmi těžce. Země egyptská i země kenaanská byly hladem vyčerpány. [14] Za obilí, které nakupovali, vybral Josef všechno stříbro, co se ho jen v zemi egyptské a kenaanské našlo, a odvedl je do faraónova domu. [15] Tak došlo v zemi egyptské i kenaanské stříbro a všichni Egyptané přicházeli k Josefovi a žádali: "Dej nám chleba; copak ti máme umírat před očima jen proto, že nemáme stříbro?" [16] Josef rozhodl: "Když už nemáte stříbro, dejte svá stáda a já vám za ně dám chléb." [17] Přiváděli tedy svá stáda k Josefovi a Josef jim dával chléb za koně, za stáda bravu a skotu a za osly. Pečoval o ně tím, že jim v onom roce poskytoval za všechna jejich stáda chléb. [18] Tak uplynul onen rok. V příštím roce však přišli znovu a řekli mu: "Nebudeme před pánem tajit, že stříbro došlo a stáda dobytka už též patří pánovi. Jak pán vidí, zůstala nám už jen těla a půda. [19] Proč ti máme umírat před očima, my i naše půda? Kup nás i s naší půdou za chléb a budeme i se svou půdou faraónovými otroky. Vydej osivo, abychom zůstali nazívu a nezemřeli a naše půda aby nezpustla." [20] Josef tedy skupil všechnu egyptskou půdu pro faraóna. Všichni Egyptané prodávali svá pole, neboť na ně tvrdě doléhal hlad. Země se tak stala vlastnictvím faraónovým. [21] A lid od jednoho konce egyptského pomezí až ke druhému uvedl pod správu měst. [22] Pouze půdu kněží nekupoval, neboť kněží měli od faraóna své důchody a žili z důchodů, které jim faraó dával; proto svou půdu nemuseli prodat. [23] Josef potom řekl lidu: "Dnes jsem koupil pro faraóna vás i vaši půdu. Zde máte osivo a půdu osejte. [24] Pětinu z úrody budete odevzdávat faraónovi a čtyři díly vám zůstanou k osetí pole a pro obživu vaši a vašich domů a pro obživu vašich dětí." [25] Odpověděli: "Tys nás zachoval při životě! Jen když získáme přízeň svého pána! Budeme faraónovými otroky." [26] Josef tedy vydal o egyptské půdě nařízení dodnes platné: pětina úrody patří faraónovi. Faraónovým vlastnictvím se nestala jediné půda kněží. [27] Izrael se usadil v egyptské zemi, na území Gošenu. Zabydleli se v ní, rozplodili se a velmi se rozmnožili. [28] Jákob žil v egyptské zemi ještě sedmáct let; všech let Jákovova života bylo sto čtyřicet sedm. [29] Když se přiblížil den Izraelovy smrti, zavolal svého syna Josefa a řekl mu: "Jestliže jsem získal tvoji přízeň, vlož prosím ruku na můj klín a prokaž mi milosrdenství a věrnost: Nepohřbívej mě prosím v Egyptě! [30] Až ulehnu ke svým otcům, vynes mě z Egypta a pochovej mě v jejich hrobě." Odpověděl: "Zachovám se podle tvých slov." [31] Izrael řekl: "Přísaha mi." Tedy mu přísahal. I poklonil se Izrael k hlavám lůžka.

Gn kapitola 48.

[1] Po těchto událostech pověděli Josefovi: "Tvůj otec je nemocen." Vzal tedy Josef s sebou oba své syny, Manasesa a Efrajima. [2] I oznámili Jákovovi: "Přichází k tobě tvůj syn Josef." Tu se Izrael vzchopil a posadil se na lůžku. [3] Jákob Josefovi řekl: "Bůh všemohoucí se mi ukázal v Lúzu v kenaanské zemi a požehnal mi [4] slovy: 'Hle, rozplodím tě a rozmnožím a učiním tě společenstvím lidských pokolení. Tuto zemi dávám do věčného vlastnictví tvému potomstvu.' [5] Oba synové, kteří se ti v egyptské zemi narodili před mým příchodem k tobě do Egypta, budou nyní moji. Efrajim a Manases jsou moji jako Rúben a Šimeón. [6] Děti pak, které zplodíš po nich, budou tvé; ve svém dědictví se budou nazývat jmény svých bratrů. [7] Když jsem přicházel z Rovin aramských, zemřela mi před očima Ráchel; bylo to v kenaanské zemi na cestě nedaleko Efraty a pochoval jsem ji tam u cesty do Efraty, to je do Betléma." [8] Izrael pohleděl na Josefovy syny a zeptal se: "Kdo to je?" [9] Josef otci odvětil: "To jsou moji synové, které mi zde Bůh dal." Otec řekl: "Nuže, přiveď je ke mně, abych jim požehnal." [10] Izrael měl totiž oči obtížené stářím a špatně viděl. Josef je k němu přivedl, on je políbil a objal. [11] Izrael Josefovi řekl: "Nedoufal jsem, že ještě někdy uvidím tvou tvář, a hle, Bůh mi dopřál vidět i tvé potomky." [12] Poté je Josef odvedl od jeho kolenou a sklonil se tváří až k zemi. [13] Vzal oba, pravou rukou Efrajima a postavil ho k Izraelově levici, levou rukou Manasesa a postavil ho k Izraelově pravici. [14] I vztáhl Izrael pravici a položil ji na hlavu Efrajima, který byl mladší, a levici na hlavu Manasesovu. Zkřížil ruce úmyslně, ačkoli prvorozený byl Manases. [15] Požehnal Josefovi takto: "Bůh, před nímž ustavičně choďvali moji otcové Abraham a Izák, Bůh, Pastýř, který mě vodí od počátku až dodnes, [16] Anděl, Vykupitel, jenž před vším zlým mě chránil, ať požehná těm chlapcům. Ať se v nich hlásá mé jméno a jméno mých otců Abrahama a Izáka; ať se nesmírně rozmnoží uprostřed země." [17] Josef viděl, že otec položil pravou ruku na hlavu Efrajimovu, a nelíbilo se mu to. Uchopil tedy otcovu ruku, aby ji přenesl z hlavy Efrajimovy na hlavu Manasesovu. [18] Řekl mu: "Ne tak, otče, vždyť prvorozený je tento. Polož svou pravici na jeho hlavu." [19] Otec však odmítl: "Vím, synu, vím. Také on se stane lidem a také on vzroste. Jeho mladší bratr jej však přeroste a jeho potomstvo naplní pronárody." [20] A toho dne jim požehnal: "Tvým jménem bude Izrael žehnat: Bůh tě učí jako Efrajima a Manasesa." Tak povýšil Efrajima nad Manasesa. [21] Josefovi Izrael řekl: "Hle, já umírám, ale Bůh bude s vámi a přivede vás zpátky do země vašich otců. [22] Tobě dávám o jeden díl víc než tvým bratrům; získal jsem jej z rukou Emorejců svým mečem a svým lukem."

Gn kapitola 49.

[1] I povolal Jákob své syny a řekl: "Sejděte se, oznámím vám, co v budoucnu vás potká. [2] Shromážděte se a slyšte, synové Jákovovi, slyšte Izraele, svého otce. [3] Rúbene, tys můj prvorozený, síla má a prvotina mého mužství; povznesenost a moc překypuješ. [4] Přetekls jak vody; nebudeš však první, protože jsi vstoupil na otcovo lože. Tehdy znesvětils je. Na mé lůžko vstoupil! [5] Šimeón a Lévi, bratři, jejich zbraně - nástroj násilí. [6] V jejich kruh ať nevstupuje moje duše, s jejich spolkem zajedno ať není moje sláva, neboť v hněvu povraždili muže, ve svém rozvášnění ochromili býky. [7] Buď proklet jejich hněv, že byl tak prudký, jejich prchlivost, že byla tak krutá. Rozdělím je v Jákovovi, rozptílím je v Izraeli. [8] Tobě, Judo, tobě vzdají čest tví bratři. Na šíji nepřátel dopadne tvá ruka; synové tvého otce se ti budou klanět. [9] Mládě lví je Juda. S úlovkem, můj synu, vystoupil jsi vzhůru. Stočil se a odpočíval jako lev, jak lvice. Kdo ho donutí, aby povstal? [10] Juda nikdy nebude zbaven žezla ani palcátu, jenž u nohou mu leží, dokud nepřijde ten, který z něho vzejde; toho budou poslouchat lidská pokolení. [11] Své oslátko si přiváže k vinné révě, mládě své oslice k révovi. Oděv svůj vypere ve víně, háv knížecí v krvi hroznů. [12] Oči bude mít tmavší než víno, zuby bělejší než mléko. [13] Zabalón se rozloží až k břehům moře, tam, kde lodě kotví, dosáhne až k Sidónu svým bokem. [14] Isachar, to kostnatý je osel. Mezi dvěma ohradami odpočívá. [15] Uviděl, jak dobré odpočínutí mít bude a že rozkošná je země; sehnul hřbet a břemena nosil, podrobil se otrockým pracím. [16] Dan, ten povede pře svého lidu jako jeden z kmenů Izraele. [17] Hadem na cestě buď Dan, buď na stezce růžkatou zmijí, jež do paty uštkne koně, že se jeho jezdec skácí nazpět. - [18] Ve tvou spásu naději jsem složil, Hospodine! [19] Na Gáda se vrhne horda, on však hordě té do týla vpadne. [20] Ašerův chléb bude tučnost sama, lahůdky i králům bude skýtat. [21] Neftalí, laň vypuštěná, promlouvá úchvatnými slovy. [22] Josef, toť mladý plodonosný štěp, plodonosný štěp nad pramenem, přes zeď pnou se jeho ratolesti. [23] Hořkostí ho naplnili, ohrožovali ho, střelci úklady mu nastrojili. [24] Jeho luk si zachová svou pružnost, jeho paže svoji

svěžest. Z rukou Přesilného Jákobova vzejde pastýř, kámen Izraele, [25] z rukou Boha tvého otce. Kéž pomáhá tobě, kéž ti Všemohoucí žehná shora hojným požehnáním nebes, hojným požehnáním tůně propastné, jež odpočívá dole, hojným požehnáním prsů, požehnáním lůna. [26] Požehnání tvého otce překonají požehnání horstev věčných, pahorků dávnověkých dary vytoužené. Ať přijdou na hlavu Josefovu, na temeno zasvěcenice mezi bratry. [27] Benjamín svůj úlovek rve jako vlk, co odvlék, požírá hned ráno, večer dělí kořist." [28] To jsou všechny izraelské kmeny, celkem dvanáct, a toto k nim mluvil jejich otec, když jim žehnal. Každému požehnal zvláštním požehnáním. [29] Také jim přikázal: "Až budu připojen ke svému lidu, pochovejte mě k mým otcům do jeskyně, která je na poli Chetejce Efróna, [30] do jeskyně na poli v Makpele, naproti Mamre v kenaanské zemi; to pole koupil Abraham od Chetejce Efróna, aby měl vlastní hrob. [31] Tam pochovali Abrahama a jeho ženu Sáru, tam pochovali Izáka a jeho ženu Rebeku, a tam jsem pochoval Leu. [32] To pole bylo i s jeskyní získáno od Chetejců." [33] Když Jákob dokončil příkazy svým synům, uložil se opět na lože a zesnul. Tak byl připojen k svému lidu.

Gn kapitola 50.

[1] Tu padl Josef na tvář svého otce, plakal nad ním a líbal ho. [2] Potom přikázal svým služebníkům lékařům, aby otce nabalzamovali. Lékaři balzamovali Izraele [3] plných čtyřicet dní; tak dlouho totiž trvá balzamování. Egypťané ho oplakávali sedmdesát dní. [4] Když přešly dny smutku, promluvil Josef k nejbližším faraónovým: "Jestliže jsem získal vaši přízeň, předložte faraónovi mou prosbu: [5] Můj otec mě zapřisáhl slovy: 'Hle, já umírám. Pochovej mě v mé hrobce, kterou jsem si vytesal v kenaanské zemi.' Dovol, abych tam vystoupil a pochoval svého otce; pak se navrátím." [6] Farao řekl: "Jen vystup a pohřbi svého otce, jak tě zapřisáhl." [7] I šel Josef pochovat svého otce a šli s ním všichni faraónovi služebníci, starší jeho domu i všichni starší egyptské země, [8] celý Josefův dům a jeho bratři i dům jeho otce. V zemi Gošenu zanechali pouze své dítky, svůj brav a skot. [9] Vytáhlo s ním též vozatajstvo a jezdeckto. Byl to velmi slavný průvod. [10] Když přišli do Goren-atádu, který je u Jordánu, dali se do velikého a velmi ponurého nářku. Josef tu uspořádal za svého otce sedmidenní smuteční slavnost. [11] Kenaanci, obyvatelé té země, viděli smuteční slavnost v Goren-atádu a pravili: "Egypt má těžký smutek!" Proto pojmenovali to místo, které je u Jordánu, Ábel-misrajim (to je Smutek Egypta). [12] Pak synové učinili, jak jim otec přikázal. [13] Donesli ho do kenaanské země a pochovali ho v jeskyni na poli v Makpele; to pole naproti Mamre koupil Abraham od Chetejce Efróna, aby měl vlastní hrob. [14] Po otcově pohřbu se Josef vrátil do Egypta se svými bratry a se všemi, kteří s ním vyšli pochovat jeho otce. [15] Když si Josefovi bratři uvědomili, že jejich otec je mrtev, řekli si: "Jen aby na nás Josef nezanevřel a neoplatil nám všechno zlo, kterého jsme se na něm dopustili." [16] Proto mu vzkázali: "Tvůj otec před smrtí přikázal: [17] Josefovi řekněte toto: 'Ach, odpusť prosím svým bratrům přestoupení a hřích, neboť se na tobě dopustili zlého činu. Odpusť prosím služebníkům Boha tvého otce to přestoupení.'" Josef se nad jejich vzkazem rozplakal. [18] Pak přišli bratři sami, padli před ním a řekli: "Tu jsme, měj nás za otroky!" [19] Josef jim však odvětil: "Nebojte se. Což jsem Bůh? [20] Vy jste proti mně zamýšleli zlo, Bůh však zamýšlel dobro; tím, co se stalo, jak dnes vidíme, zachoval našivů četný lid. [21] Nebojte se už tedy; postarám se o vás i o vaše děti." Tak je těšil a promlouval jim k srdci. [22] Josef sídlil v Egyptě i s domem svého otce a byl živ sto deset let. [23] Syny Efraimovy viděl do třetího pokolení. Též synové Makíra, syna Manasesova, se zrodili na Josefova kolena. [24] Potom Josef svým bratrům řekl: "Já umírám, ale Bůh vás jistě navštíví a vyvede vás odtud do země, kterou přísazně slíbil Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi." [25] A zapřisáhl syny Izraelovy slovy: "Bůh vás jistě navštíví a pak odtud vynesete mé kosti."